

Res vzbuditi interes delavca

„V samoupravnih aktih je vse preveč učenih besed in fraz.“ je dejal Roman Albreht, član predsedstva CK ZKJ, ko je bil prejšnji teden na obisku v Novem mestu

Uresničevanje zakona o združenem delu in način, kako so se tega lotili v tovarni IMV in v „Krki“, je Roman Albreht v torek, 21. junija, spoznaval v Novem mestu. Ob tej priložnosti so v obeh delovnih organizacijah dobili nekaj konkretnih in koristnih napotkov.

Po ogledu tovarne avtomobilov so gosta seznanili z zdajšnjo organiziranostjo delovne organizacije in družbenopolitičnih organizacij, razgrnili pa so tudi načrt, kako bodo do konca leta izpeljali potrebne spremembe. Tako nameravajo zdajšnjih 9 tozdov razširiti na 13

tozdov in delovno skupnost skupnih služb. Pri tem gre za največjo spre-

SKUPNA RAZSTAVA ALŽIRCA IN BRAZILCA

Jutri ob 18. uri bodo v osnovni šoli Jožeta Slaka – Silva v Trebnjem odprli slikarsko razstavo Brazilca Ivonaldela Velosa de Mela in Alžirca Alija Guedouchija, umetnikov, ki sodelujeta na jubilejnih 10. taboru likovnih samorastnikov v Trebnjem. Po otvoritvi bo v kulturnem domu folklorna prireditev, na kateri bodo folkloristi iz Obrenovca predstavili pesmi in ples jugoslovanskih narodov.

15 let Jutranjke

Slavnostni govornik Milan Kučan, sekretar RK SZDLS

V soboto so s pravim delavskim slavljem v parku pred tovarno na Radni proslavili 15-letnico Jutranjke. Ob tej priložnosti so izdali barvno brošuro o razvoju, proizvodnji in samoupravljanju tega nad 1.100-članskega, v glavnem ženskega kolektiva.

Slavnost je začel Borut Bizjak, predsednik osrednjega delavskega sveta Industrije otroške konfekcije Jutranjka in med drugim poudaril veliko obveznost in tudi čast, da so bili izbrani za „akcijo 120“, nad katero bdi CK ZKS glede samoupravne organiziranosti. Tudi slavnostni govornik, sekretar republiške konference SZDL Milan Kučan, je pohvalno govoril o razvoju tovarne, njenem uveljavljanju doma in v svetu. Še posebej je pohvalil prizadevanja kolektiva za načrtno strokovno in družbenoekonomsko izobraževanje delavcev. Usposabljanje ženske delovne sile v Sloveniji ni majhen problem. Delavke predstavljajo malo manj kot polovico aktivnega prebivalstva, vseeno pa je med njimi 60 odst. nekalificiranih ali polkalificiranih.

A. ZELEZNIK

KOČEVJE: 50 LET GODBE

Delavska godba Kočevje je 24. in 25. junija svečano proslavila 50-letnico obstoja. V petek zvečer je godba izvedla zelo uspešen koncert v Šeškovem domu, v soboto pa so se svečanosti začele s paradno godbo skozi mesto, nadaljevale s koncertom godb v Gaju in končale s skupnim nastopom vseh godb, ki so se udeležile srečanja. Žal na svečanosti niso sodelovale vse godbe, ki so bile vabljene, ampak razen domačinov le še Godba na pihala Breg iz pobratene občine Dolina pri Trstu, Godba na pihala iz Ricmanj (prav tako iz občine Dolina) in godba DPD Svoboda iz Lesc pri Bledu.

membo v tozdu Tovarna avtomobilov, kjer bo namesto enega kar 5 tozdov. O tem bodo delavci odločali na referendumu, ki je predviden za 30. junij letos. V skladu z zakonom bodo uredili tudi potrebno samoupravno zakonodajo.

„Mislim, da ste dobro krenili na pot uresničevanja zakona in razčiščevanja dohodkovnih odnosov.“ je izjavil gost. Generalni direktor Jurij Levičnik je še poudaril, da se zave-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Stane Dolanc v Trebnjem

Govoril bo na sobotni otvoritvi 4. salona naše naive

V soboto, 2. julija, bo obiskal trebanjsko občino sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, pokrovitelj jubilejnega 10. tabora in 4. salona likovnih samorastnikov. Govoril bo na otvoritvi salona v galeriji, kjer bo razstavljeno okoli 100 del več kot 60 jugoslovanskih slikarjev in kiparjev, zvečer pa bo gost mirenske Dane, ki slavi 25-letnico ustanovitve.

Ob otvoritvi 4. salona bo nastop pevskih zborov, pihalnega orkestra in folklorne skupine. Pred tem bo v kulturnem domu skupna seja upravnega odbora tabora in častnega odbora 4. salona, na kateri bo govoril Bogdan Osolnik, predsednik častnega odbora in podpredsednik zveznega zbora zvezne skupščine. S podelitvijo odličij pa bo končal delo letošnji tabor.

Temelji za novo tovarno

24. junija so v Šentjerneju slovesno poočili temelje za novo Iskrino tovarno potenciometrov

Mimi Kovačič, delavka z najdaljšim stažem v šentjernejski Iskri, je 24. junija sprožila vzvod na mešalniku za beton in s tem simbolično začela gradnjo nove tovarne potenciometrov.

Slavje z zastavami, godbo in nastopom Šentjernejskega okteta je po več govorih izzvenelo v dogodek, ki pomeni

MEJNIK ZA ISKRO – S simbolično začetno gradnjo nove Iskrine tovarne je Mimi Kovačič (na sliki) podrla tudi mejnik med starim in novim.

mejniki za celoleten podgorjanski predel. Iskra po 26 letih

POČITNICE Z VELIKO – Če bi bilo treba na novo izumiti počitnice, bi jih zagotovo spet postavili v poletje. Omanen vonj sena, ležeh v travo in opazuješ žužke, ki prizadevno hite po svojih poteh, voda vabljivo klokota med ločjem. Sonce, voda, igre. Na neki slovenski šoli so pisali nalogo o počitnicah. Mali nadobudnež je besedo počitnice pisal z veliko začetnico. V „zagovor“ je prepričljivo povedal, da zato, ker so počitnice tako velika in lepa stvar. (Foto: J. Pavlin)

RUMENO ZLATO PADA – Medtem ko v Banatu in Sremu že ropoče več kot 6000 kombajnov, so tudi na Dolenjskem pričeli padati prvi snopi pšenice. Izredno toplo vreme v preteklem tednu je orumenilo zrnje, sedaj ob žetvi pa nagajajo popoldanske plohe. Kmetje tarnajo, da bo letos zaradi pobeze manj cvička, za žito pa tako niso v skrbeh, saj ga lahko uvozimo, kar pri cvičku ne pride v poštev. (Foto: J. Pavlin)

ŠENTVID PRIČAKUJE NAD 4.000 PEVCEV

Pod pokroviteljstvom Mitje Ribičiča, predsednika republiške konference Socialistične zveze, se bo začel 3. julija v Šentvidu pri Stični osmi tabor slovenskih pevskih zborov. ea tej največji letošnji pevski prireditvi v Sloveniji, ki se bo nadaljevala 4. julija, bo sodelovalo 110 pevskih zborov z okoli 4.000 pevci, med njimi tudi zbori iz Dolenjske in Posavja, ki jih bo na zaključnem skupnem nastopu spremljalo 200 godbenikov.

Letos bodo to pevsko prireditev prvič izvedli v novi organizacijski preobleki, saj je postal tabor samostojno društvo s svojimi pravili in organi. Pred taborem se bodo zvrstile še zadnje prireditve tradicionalnega šentvidskega kulturnega tedna z nastopi dramskih in folklornih skupin v nekaj krajih grosupeljske občine.

VREME

V drugi polovici tedna se bo vreme nekoliko poslabšalo, bodo občasne pooblačitve in krajevne nevihte.

R. BAČER

PRIZNANJE ZKGP KOČEVJE IN OMERZI

Na letošnji osrednji proslavi ob dnevu samoupravljalcev je predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Janez Barborič podelil priznanja samoupravljalcem v petih organizacijah združenega dela in desetim posameznikom. Med nagajenci sta bila tudi Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje iz Kočevja, ki gospodarji z več kot 41.000 ha družbenih in 23.000 ha zasebnih gozdov ter skoraj 7400 ha kmetijskih površin, in delavec trgovskega in gostinskega podjetja Posavje iz Brežic Henrik Omerza.

Lokve so pripravljene

3. julija bo v Beli krajini veliko slovensko partizansko slavlje – Pripravili brezplačen prevoz

Čez tri dni bodo belokranjske Lokve sprejele okoli 25.000 obiskovalcev, ki se bodo udeležili letošnje osrednje Slovenske partizanske proslave. Z njo bomo počastili 35 let ustanovitve prvih slovenskih partizanskih brigad, prvega osvobodjenega ozemlja in začetek slovenske državnosti.

Prireditveni odbor deluje v Črnomlju in Ljubljani in se je na veliko družbenopolitično manifestacijo dobro pripravil. Pričakuje, da se bodo proslave v velikem številu udeležili aktivisti Osvobodilne fronte in borci tistih enot, ki so bile ustanovljene 1941. in 1942. leta. Prav tako vabi v Lokve mladinske enote, ki so poveze imena partizanskih enot, ki so bile ustanovljene v prvih dveh letih vojne. V Lokvah se bo namreč začel tradicionalni pohod mladih po poteh slovenske delegacije AVNOJ in bo trajal do 14. julija. Velikega partizanskega slavlja se bodo udeležili tudi borci NOV in POS in aktivisti OF, ki živijo sedaj v Tstu in drugih krajih Italije ali na Koroškem v Avstriji.

Prireditelji bodo za borce, aktiviste, člane mladinskih pohodnih brigad in ostale zagotovili dva posebna vlaka. Prvi bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.25, iz Grosupljega 6.48, Ivančne Gorice 7.07, Trebnjega 7.27 in bo pripeljal na končno postajo Sela-Otovec ob 8.30. Drugi posebni vlak bo šel iz Mirne peči ob 7.30, iz Novega mesta 7.43, Kandije 7.49, Birčne vasi 7.59, Uršnih sel 8.09 in iz Rožnega Dola ob 8.47. Oba vlaka se bosta vračala v večernih urah. Ljubljanski bo odpeljal ob 18.35, novomeški pa ob 18.05.

Več o pomenu proslave, pišemo na 6. strani.

PESEM IZ STOTERIH GRL – Na osrednji prireditvi „Srečanje okteta 77“ je na šentjernejskem hipodromu pod vodstvom Tomazana združeno zapelo preko dvesto pevcev okteta. Eden od sedmih koncertov „oktetovcev“ je bil tudi v novomeški tovarni IMV, kjer se je zbralo največ poslušalcev – delavcev tovarne. Več o „Srečanju okteta 77“ na kulturni strani. (Foto: Pavlin)

tradicionalna zabavno-glasbena prireditev

ČATEŠKA NOČ

– pričetek z ognjemetom ob 20. uri

sobota, 2. julij 1977

– zabavno-glasbeni program z nagradnimi igrami in plesom do zore

– za prijetno vzdušje so zadolženi: Saša Zalepugin, Jana Osojnik, Volodja Peer, Nada Knežević, Andres Valdez, Fantje treh dolin, New Swing kvartet s Crnimi vranami...
 – vstopnina: 50 din

Po letu 1948, ko je Stalin izlil na Jugoslavijo plaz srda po brezuspešnem poskusu, da bi strl njeno neodvisnost, iz Moskve ni bilo mogoče slišati očitkov, kritike in omalovaževanja, kakršnega so v zadnjih nekaj dneh naslovili na Stantiaga Carilla, generalnega sekretarja komunistične partije Španije in prek njega posredno na tako imenovani „evrokomunizem“.

Začelo se je s člankom v tedniku „Novi čas“, ki je po tej plati pripravno sredstvo za izpoved.

V članku so obtožili Santiaga Carilla ideološkega odpadništva, „evrokomunizem“ pa obsodili kot orodje v rokah imperialistov.

Napad na Carilla

Ker je torej napad na Carilla v bistvu napad na (čeprav nikjer izrecno omenjene) komunistične partije zahoda nasploh, ni težko zaznati razsežnosti spora, čigar celovite posledice v tem trenutku še ni mogoče označiti prav do skrajnih meja in obsega.

Centralni komitee KP Španije je očitke, izrečene v slogu, kakršnega evropski komunisti že dolgo niso bili vajeni, gladko zavrnil. Najprej s tem, da so odrekli komurkoli pravico do ukazovanja iz kateregakoli središča, in zatrdili, da „bo španska partija nadaljevala s popolnoma neodvisnim oblikovanjem svoje politične linije in strategije“ in nato še z odgovorom, da „evrokomunizem“ ponuja edino ustrezno alternativo za graditev socializma v zahodni Evropi. To je alternativa, ki združuje socialistične ideale

Špansko komunistično partijo so v večji ali manjši meri, bolj ali manj odkrito, podprle vse zahodnoevropske komunistične partije, toda tudi tiste, ki so se posta-

vile ob bok KP Španije prevideje kot druge (italijanski komunisti, denimo), so to storile dovolj jasno, da ni mogoče niti za trenutek dvomiti o tem, kakšna so njihova stališča.

Polemika se je v začetku tega tedna nadaljevala s komentarjem na moskovski televiziji, kjer so ideološkimi očitkom španskim komunistom pridružili še omalovažujoče besede o slabem vođenju partije pred volitvami – kar je Santiago Carillo na tiskovni konferenci pospremil z ugotovitvijo, da bi bilo za španske komuniste veliko bolje, če bi jih Moskva napadla nekaj dni prej. V tem primeru bi namreč na volitvah prav gotovo dobili še nekaj sto tisoč glasov več, saj ti napadi v bistvu potrjujejo tisto, kar so španski komunisti ves čas trdili: da so neodvisni in da niso zgolj orodje v rokah Moskve, kar so jim med predvolilno kampanjo nekateri očitali.

BEOGRAD: ISKANJE POTI

Beograjski sestanek evropske konference o varnosti in sodelovanju med tem išče kompromis v razpravi o dnevnem redu glavnega sestanka, ki bo jeseni.

Potem, ko se predstavniki 35 držav Evrope, ZDA in Kanade niso mogli zediniti za prva dva predloga (anglo-ameriškega in sovjetskega), je izdelala tretjega skupina nevtraliziranih in nevtralnih dežel.

Sestanek se je nadaljeval v mirnejšem ozračju, za katerega sicer vsi udeleženci zatrjujejo, da je delavno in konstruktivno, saj kljub nespornim razlikam v stališču vendarle nihče noče in ne more tvegati, da bi z nepremišljenim nastopom načel in ogrozil popuščanje napetosti ter tako podrl s toliko upanja pred dvema letoma začeto stavbo evropske varnosti in sodelovanja.

JANEZ ČUČEK

„LJUDSKA VOJSKA“ V ABESINIJ – Ker ne morejo streti upornikov v Eritreji, pokrajini, ki želi samostojnost, z rednimi vojaškimi enotami, so sklenile etiopske oblasti ustanoviti posebne enote „ljudske vojske“. Menda bodo tako dobili 250.000 mož, ki pa po mnenju opazovalcev ne bodo kaj prida oboroženi ali izurjeni. Na sliki: med urjenjem enote, ki so jo ustanovili v neki etiopski vasi za boj proti upornikom. (Telefoto: UPI)

Kritika, ki hrabri in gradi

Dobri medčloveški odnosi še prepočasno nadomeščajo podedovano hierarhijo

Kljub dejstvu, da v celotnem našem sistemu stremimo k čim boljšim medčloveškim odnosom, se nam pri tem, zlasti v nekaterih okoljih, še vedno zatika. Očitno je, da se le s težavo otresamo starih hierarhičnih navad podrejenosti in nadrejenosti, ki niso bile značilnost samo delovnih odnosov, temveč tudi medčloveških stikov.

Avtoriteta položaja, bojazen pred posledicami, jasna opredelitev med „slabotnejšim in močnejšim“ in podobno so bili pojavi vse zgodovine. Že s samimi začetki razvijanja socialističnega samoupravnega sistema smo seveda napovedali dosleden boj takim pojavom. In če hočemo v tem uspeti, gotovo niso dovolj samo napisani zakoni ali sprejeti sklepi, temveč je potreben nenehen razvoj naše zavesti, ustvarjanje ustreznih družbenopolitičnih pogojev in še vrsta drugih dejavnikov, med katerimi velja gotovo posebna pozornost družbeni kritiki.

Znano je namreč, da pride lahko do forumskega delovanja organov ali celo odločanja posameznika ali skupine o vseh pomembnih vprašanih predvsem tam, kjer samoupravljanje ni razvito. In v takih okoljih tudi ne moremo pričakovati, da bi se lahko razvijala kritika in sa-

mokritika, kar bi morala biti podlaga našim odnosom in delu. Nihče namreč ni imun za napake in nikogar ni, ki kljub najboljši volji ne bi naredil kaj napak. In ker velja staro pravilo, da več ljudi tudi več ve, bi morali z vsemi ustreznimi pobudami omogočati in spodbujati ljudi, da ocenjujejo življenje in delo okrog sebe, povedo odkrito svoje mnenje, predlagajo boljše rešitve. Še vedno pa se dogaja, da tisti, ki so za kaj zadovoljeni, raje lepo pobarvajo svoja poročila, kar pa seveda nujno onemogoča reševanje težav v pravem času. Take in podobne metode zavajanja nikomur dolgočasno ne zagotavljajo avtoriteta in ugleda, ker se resnica pokaže prej ali slej.

Toda pri tem, kot je pred

TELEGRAMI

BEOGRAD – Državni sekretar za zunanje zadeve Kanade Donald Jamieson je na povabilo predsednika ZIS in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića prispel na tridnevni uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo.

KINGSTON – Jugoslovanska državna delegacija, ki jo vodi član predsedstva SFRJ Lazar Koliševski, je prispela v Kingston na tridnevni uradni obisk na Jamajko. Na mednarodnem letališču v Kingstonu so delegacijo sprejeli ministri za zunanje zadeve P. J. Petterson in več vladnih funkcionarjev. Na sprejemu je bil tudi jugoslovanski veleposlanik na Jamajki Milan Zupan.

DŽIBUTI – Republika Džibuti, ki je po 115 letih francoske uprave postala neodvisna, je bila v začetku tega tedna uradno sprejeta za 39. članico Organizacije afriške enotnosti. Ministri za zunanje zadeve, zbrani na sestanku OAE v Librevillu, so soglasno sprejeli novo državo, poročajo tuje agencije „na podlagi podatkov iz dobro poučenih krogov“.

ZENEVA – Skupina članskih političnih beguncev, ki jo sestavlja pet žensk in trije moški je danes v prostorih mednarodnega Rdečega križa končala štiridnevno gladovno stavko, ko jo je, kot je povedala novinarjem, organizirala v znak solidarnosti z 28 ženskami, ki so imele v Santiagu desetdnevno gladovno stavko iz protesta zaradi izginotja velikega števila političnih zapornikov v Čilu. Po trditvah članov skupine je po padcu marksistične vlade Salvadora Allendeja septembra 1973 izginilo v Čilu 2500 ljudi.

COLOMBO – Cejlonska vlada je začela nujno preiskavo, da bi ugotovila odgovornost za sobotno sabotažo v energetske centru Polpitiyu, zaradi katere je ostal ves otok brez električne energije.

BUDIMPEŠTA – CK madžarske partije je na plenumu pozitivno ocenil lansko akcijo zamenjave partijskih knjižic, ki je bila forum za „vsepartijsko razpravo“ o žgočih vprašanih družbe. Med zamenjavo knjižic so iz partije črtali (ali so sami izstopili) 20.760 članov, to je okoli 2,5 odstotka.

KONEC NEREDA, ZACNIMO znova z disciplino – tako bi lahko označili novo vzdušje v kitajskih srednjih šolah in univerzah, kjer so začeli strogo spoštovati nekatere v zadnjih nekaj letih opuščene navade. Tako daje ki in študentje nič več ne morejo prirejati sestankov in političnih zborovanj kar med poukom (kar je bilo zlasti med kulturno revolucijo povsem običajna stvar). Opravljati morajo izpite (ki so jih prav tako pred leti ukinili) in sploh početi vse, kar sicer počnejo dijaki in študentje po vsem svetu. Trenutki treznitve na vseh ravneh...

PODOBNO BI LAHKO čeprav ne povsem, zatrditi tudi za sedaj že sedemdesetletnega sina nekdanjega ameriškega predsednika Johna Kennedyja, ki postaja vse bolj podoben svojemu slavnemu očetu. Pa ne samo po postavi in obrazu (čeprav ne tudi laseh, črnih po materini in ne kostanjeh po očetu), marveč tudi izkušnjah. Tako se udeležuje s svojo materjo pomembnih premier in drugih družbenih dogodkov, naslednjih nekaj dni pa bo prebil na nekem osamljenem otoku skupaj z nekaj prijatelji in skoraj nič hrane. To je namreč sestavni del politične kusa, ki ga je organizirala nova, da bi ugotovila, kako je mogoče preživeti v divjini brez običajnih sredstev življenja... Kakor kdo... KAKOR KDO ALI BOLJE: kar komu (ugledno namreč) je oznaka, ki ustreza današnji Španiji, katero trdijo, da doživlja nemno burno preobrazbo. Svojem družbenem življenju predvsem padajo tabuj, so veljali desetletja dolgo, kaj, komaj leto dni po Francovi smrti pa jih skorajda ni več. Tako tudi spolnost najrazličnejših oblikah – filma do vsakdanje resnosti – ni več nekaj, o čemer je mogoče samo šepetati, marveč se razkazuje velikih pannonjih in drugih reklamnih sredstvih. To bilo še do nedavnega v katoliški Španiji povsem nemogoče...

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V samoupravnem političnem besednjaku je slišati zelo pogosto tudi besedi – interesni pluralizem. K vsebini obeh izrazov se bomo spet in spet vračali, kot smo jih že tudi doslej bolj ali manj uspešno udeležali, zato bi radi tokrat navrgli le misel ali dve o avtentičnosti, resničnosti, pristnosti raznovrstnih interesov.

Ko namreč govorimo o interesnem pluralizmu, ko razmišljamo o poteh za demokratično sintezo želja v enotno voljo, ne smemo niti za trenutek pozabiti na avtentičnost. Dogajalo se je namreč – in najbrž se bo še – da smo zamenjevali avtentične interese s potrebami vseh „vmesnih“ dejavnikov, ki so se hote ali nehote postavljali med človeka in

Kakšen pluralizem?

možnost, kako njegove želje ter potrebe uresničiti.

Bistvo delegatskega sistema pa je, da izloči iz procesa samoupravnega odločanja vse vrste posrednikov med človekovo voljo in mehanizmom, ki jo uresničuje. To je bil tudi razlog, da smo zamenjali odborniški sistem z delegatskim. Hoteli smo se torej približati resničnemu, nemodificiranemu, nepotvorjenemu interesu občana, krajana, delavca. V praksi kdaj pa kdaj ni bilo tako: delegatstvo je močna opora, da te slabosti presežemo.

Če zato danes besedujemo o interesnem pluralizmu, poudarjamo potrebo, da se samoupravljalec družbenopolitično izraža neposredno, brez posrednikov, najsi gre za uveljavljanje njegove svobode odločanja pri razporejanju dohodka, verovanja ali česar koli že.

Še veliko dela nas čaka, da bo res tako, toda človeku je lažje, če vsaj ve, za kaj si pri-

zadeva, kakršen smoter zasleduje in kakšen je njegov razvojni družbeni program.

VELIČASTEN POMNIK V VELENJU

Odlično organizirana in izvedena svečanost je bila v Velenju uvod k odkritju veličastnega pomnika tovarišu Titu, ki ga je oblikoval akademski kipar Antun Augustinčič.

Slavnostni govornik je bil Štefan Nemeč, predsednik Zbora združenega dela skupščine SRS, ki je med drugim poudaril, da Tito ni človek, ki bi obljubljal brezskrbno življenje in razvoj brez težav, pač pa nas nenehno opozarja na težave, s katerimi se moramo spopadati, da bo naše življenje še bogatejše.

27. JUNIJ DAN SAMOUPRAVLJALCEV

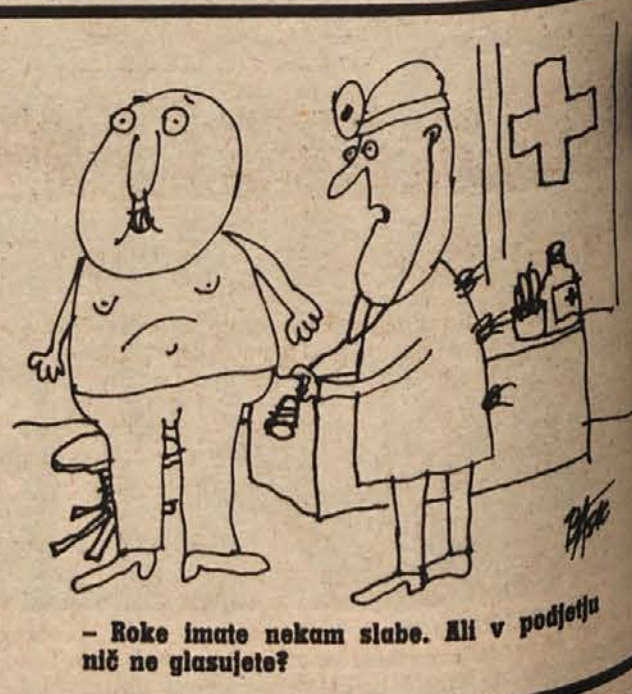
27. junij je dan samoupravljavcev. V Ljubljani je o tem pomembnem datumu in vsebini samouprave spregovoril Janez Barborič, predsednik slovenskih sindikatov, Mika Špiljak, predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije pa je ob tej priložnosti dejal, da je za nas razvoj samoupravljanja že dolgo edina možna alternativa.

Najboljšim kolektivom v Jugoslaviji so ob dnevu samoupravljavcev podelili priznanje za njihov prispevek pri utrjevanju samoupravnih odnosov.

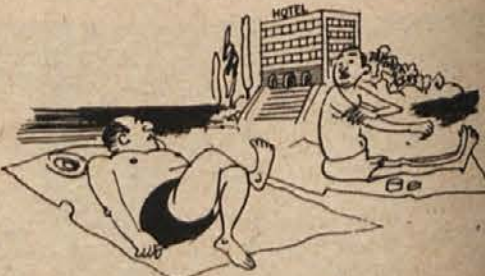
ENERGETIKA

Predsedstvo republiške konference SZDL je odločilo podprlo akcijo za smotno uporabo oziroma proizvodnjo energije, pri čemer so poudarili, da bi morali vsi – občani, delovne organizacije in ostali – skrbno bedeti nad trošenjem naših energetskih virov.

MILAN MEDEN

- Roke imate nekam slabe. Ali v podjetju nič ne glasujete?

- Tukaj sem službeno deset dni. - Blagor tebi, jaz sem pa tu tudi službeno, ampak samo pet dni.

ELITNI ORKESTER GARDE IZ BEOGRADA je v ponedeljek zvečer nastopil v novomeški Športni dvorani. V programu so navdušili umetniki ansambla narodnih plesov „Branko Krsmanović“ in operna pevca beogradske opere Branislava Nikolić in Nikola Mitić (na sliki). (Foto: Janez Pavlin)

MLADINA GRADI – Mladinska delovna akcija „Loški potok 77“ se je začela 26. junija. Mladinci grade vodovod za vas Mali Log. Predsednik OBS Ribnica Ciril Grič je predal ob tej priložnosti brigadirjem prapor, brigadirjem in domačinom pa je spregovoril sekretar OK ZK Ribnica France Grivec. (Foto: Primc)

DEVET UDARNIKOV V UDARNI BRIGADI – V četrtek, 23. junija, se je s Kozjanskega vrnila mladinska delovna brigada „Katja Rupena“. 43 dijakov in delavcev je delalo na zvezni akciji od 2. do 22. junija. Brigada je dala devet udarnikov, dobila je najvišje možno priznanje, trak akcije, bila je dvakrat udarna, na udarniških dnevih pa je dobila priznanje udarništva. Razen tega so se mladi Dolenjci izkazali tudi na drugih področjih. Na sliki: brigadirji na Otočcu, kjer jim je OK ZSMS Novo mesto pripravila lep sprejem. (Foto: J. Pezelj)

KANIŽARICA: RUDARJI OB SVOJEM DNEVU

V okviru praznovanja dneva rudarjev bodo v Kanižarici pripravili manjšo slovesnost. V soboto, 2. julija, se bodo zbrali pri vhodu v jamo. Z govorom, kulturnim programom in podelitvijo značk in priznanj najbolj prizadevnim pri obnavljanju rudnika bodo počastili tudi zaključek del pri izčrpanju vode. Nato bodo položili temeljni kamen za novo proizvodno plinskih naprav in odkrili spominsko ploščo na Dvojmočevi hiši, kjer so bile med vojno (1941) seje in konference okrožnega komiteja KP za Belo krajino.

„Mi gradimo cesto, cesta gradi nas!“

„38 strojev – nekateri še na paro – klasična vzdrževalna dejavnost, težko fizično delo, to je bila naša dediščina.“ S temi besedami je, potem ko je pozdravil vse prisotne, med njimi Ivana Mačka, začel oris novomeškega cestnega podjetja Andrej Grča na osrednji slovesnosti slovenskih cestarjev v petek v Domu JLA v Novem mestu.

Svoj praznik so praznovali cestarji letos že osmič zapored in vsakokrat slavili številne delovne zmage – na Slovenskem je bilo pred 15 leti komaj 700 km moderniziranih cest, danes že več kot 3.330 – tudi petnajstletnico samoupravljanja. Ob ustanovitvi so bila cestna podjetja skoraj praznih rok: 5.113 delavcev je delalo s kakimi 80 stroji in strojnimi napravami ter 288 prevoznimi sredstvi, ustvarili pa so pičlih 60 starih milijonov vrednosti. Danes odvažajo asfaltno maso iz 12 baz kar 327 transportnih sredstev, na cestnih odsekih rohni 335 strojev, delavcev pa je mnogo manj, samo še 3.627. Vsi skupaj pa ustvarijo za 110 starih milijard dinarjev vrednosti na leto. Ne samo preteklo delo in uspehi, jasno je začrtana pot tudi za naprej. Slovenski cestarji si mnogo obetajo od novega zakona o skupnostih za ceste, ki bo razrešil vprašanje javnih cest ter delavcev in organizacij združenega dela, vprašanje upravljanja z javnimi cestami kot objekti družbene reprodukcije.

hotelsko turistično naselje „Sunčana uvala“ na Malem Lošnju.

To je bila velika in odgovorna naloga. Dograditi in na novo zgraditi je bilo potrebno kompletne hotelske objekte s 1800 ležišči z vso infrastrukturo, rekreacijskimi objekti ter urediti bližnjo okolico in obalo. Za izvedbo tako zahtevnih del je SGP Pionir organiziralo posebno delovno enoto preko katere so združevale sredstva in delo Pionirjeve temeljne organizacije. Pogodbena vrednost del je znašala 220 milijonov dinarjev, dela pa so bila končana v 155 dneh.

Pionirjevi gradbenci so s tem delovnim uspehom ponovno potrdili sloves hitrih in zanesljivih izvajalcev.

M. KLINC

Te in še mnoge misli so bile izrečene. Za posebne zasluge v preteklem letu so bila podeljena priznanja številnim delavcem in strokovnjakom ter Ivanu Mačku za ves posluh za razvoj slovenskega cestnega gospodarstva. Prav tako so bili nagrajeni vsi, ki v mrazu, dežju in ponoči že nad 30 let skrbe za našo varnost. Z zborovanja so slovenski cestarji poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

I. VIZJAK

Premagali čas

V težkih delovnih razmerah, kljub slabemu vremenu in ob izredno napetem roku so delavci novomeškega gradbenega podjetja Pionir dosegli novo pomembno delovno zmago: pred določenim rokom so zgradili

INLES INVESTIRA

V Loškem potoku v ribniški občini so začeli temeljito prenavljati prostore tozda Inles. Sedanji prostori so bili neprimerni, stroji pa zastarali. Po prenovitvi se bo število zaposlenih povečalo za 23 ali 16 odstotkov, celotni prihodek bo narasel za 34 odstotkov, dohodek in skladi pa celo za več kot enkrat. Investicija bo veljala okoli 22.500.000 din, dela pa bodo dokončana še letos.

NI DELA ZA ŽENSKE

Delovne organizacije v krški občini so lani prijavile 1562 prostih delovnih mest. Brezposelnost se je povečala. Na novo je iskalo zaposlitev 316 ljudi. Preko skupnosti so jih vključili v delovno razmerje 205. Ob koncu leta je bilo brez dela še 264 prijaviteljev, od tega 162 ali 61,4 odstotka žensk.

Sejmišča

NOVO MESTO: ponedeljkov sejem je bil še kar živahen. Cene malim pujskom so ostale nespremenjene. Naprodaj jih je bilo 328, razen teh pa še 26 starejših prašičev. Za pujske so prodajalci dobili 550 do 850 din, za tri do pet mesecev stare prašiče pa 860 do 1.100 din.

BREŽICE: ponudba je bila spet večja, saj so rejci pripeljali v soboto na sejmišče 503 pujske in 10 nad tri mesece starih prašičev. Prvih so prodali 431 po 32 do 34 din, drugih pa 8 po 23 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Golo strnišče – dvojni greh

Kaj bi jedli, kje bi pridelovali hrano, če bi naši predniki razsipali z zemljo tako, kot to počenjamo zdaj, v „modernejši dobi“. V zadnjih 25 letih smo namreč v Sloveniji omejevali, ali kako drugače nepovratno izgubili eno sedmino vse zemlje. Manj zemlje, več hrane želnih ust, zato moramo bolj intenzivno izkoriščati. Na to je čas opozarjati zdaj, tik pred setvijo strniščnih posevkov. Računajo, da ostane v naši republiki blizu 60.000 hektarjev nezapeljanih, kar je velika gospodarska škoda, če sploh ne upoštevamo ugodnega učinkovanja rastlinja na rodovitnost zemlje. Gola zemlja je izpostavljena pogubnemu delovanju sončne pripeke, dežja in vetra, postane gojišče plevela, poslabša se njena struktura, kar vse zmanjšuje rodovitnost. Če zaradi tega se setvijo zavarovati zemljo z novim rastlinskim pokrovom, pa to ni tako enostavno. Možnosti je cela vrsta, od ajde, lepotice polj, ki se nezadržljivo umika že od vojne sem in je zdaj sejejo 15-krat manj kot prej, do koruze za klajo in številnih drugih krmnih rastlin. Zeleno so zlasti tiste, ki zemljo zakrijejo, s čimer jo varujejo v zimski ohrovt in zatro plevel. Sem šteje zlasti toliko hvaljenih zelenih strojev, uporaben za zeleno krmo globoko v jesen. Odlične krmne rastline so tudi druge križnice, kot ogrščica, repica, repa, preslica, krmna pesa itd. Glede časa setve veljajo naslednji približni roki: v prvi polovici julija sadimo sadike pese in kavle, posejemo koruzo za pitje ali mešanice z metuljnicami. V drugi polovici julija so na vrsto ajda, repa, listnati ohrovt, v začetku avgusta pa sončnice in krmna pesa. Dodatno delo zdaj, ko je na kmetih že toliko traktorjev in drugih strojev, ne bi smelo biti nikakršna ovira.

Inž. M. L.

PROSTO DELOVNO MESTO

Svet za medsebojna razmerja v združenem delu delavcev MERCATOR Ljubljana, n.sub.o. – TOZD STANDARD Novo mesto, o.sub.o.

razglašja prosto delovno mesto za

POSLOVNEGA ADMINISTRATORJA V SKLADIŠČU V NOVEM MESTU

Pogoj za sprejem: srednja strokovnost Nastop dela: takoj ali po dogovoru

Pismene ponudbe pošljite splošni službi TOZD Standard, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 7. 7. 1977.

Tovarna celuloze in papirja „DJURO SALAJ“ Krško – TOZD PAPIR

objavlja

4 PROSTA DELOVNA MESTA V TOZD PAPIR

- Pogoji: 1. končana osemletka 2. odslužen vojaški rok 3. ustrezno zdravstveno stanje za delo v 3 izmenah 4. starost do 35 let

Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi.

PROSTA DELOVNA MESTA

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA PROMETNA SEKCIJA NOVO MESTO

sprejme v redno delovno razmerje več delavcev za

KRETNIKE, ZAVIRAČE IN PREMKAČE

za postaje: od Metlike do Ljubljane od Sevnice do Trebnjega od Grosupljega do Kočevja Pogoji: starost od 18 do 35 let, po možnosti vojaščine prost. Poizkusno delo 3 mesece. Prošnje sprejema kadrovska in splošna služba Prometne sekcije Novo mesto, Novo mesto, Kolodvorska 1.

Razpisna komisija pri svetu Valvasorjeve knjižnice in čitalnice Krško razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: 1. višja ali visoka izobrazba filozofske smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj v ustreznem poklicu 2. sposobnosti in izkušnje pri pripravljanju likovnih razstav Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po dnevu objave tega razpisa razpisni komisiji pri Svetu Valvasorjeve knjižnice in čitalnice Krško. Prijavi je treba predložiti življenjepis z navedbami o dosedanjih zaposlitvah in overjen prepis zadnjega spričevala.

Izvršni odbor Telesnokulturne skupnosti Novo mesto razpisuje na podlagi sklepa 33. seje prosto delovno mesto

STROKOVNEGA SODELAVCA ZA ROKOMET

POGOJI: – visoka ali višja izobrazba telesno-vzgojne smeri z najmanj 2 letoma prakse v panogi oziroma visoka ali višja izobrazba z najmanj 5 leti prakse v strokovnem delu v panogi; – diploma višjega trenerja ali trenerja, izdana ali potrjena od VSTK v Ljubljani; – na posebno zahtevo je kandidat dolžan predložiti izvršnemu odboru TKS Novo mesto tudi dokazilo o uspešnosti v dosedanem strokovnem delu.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Stanovanja ni. Razpis velja 15 dni po dnevu objave. Prijave sprejema Telesnokulturna skupnost Novo mesto, Kettejev drevored 2.

Tovarna celuloze in papirja „DJURO SALAJ“ Krško – TOZD ENERGIJA

objavlja prosto delovno mesto

ČISTILKE

Pogoj: Zdravstvena sposobnost za opravljanje dela. Starost od 18 – 30 let

Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi.

(Nadaljevanje s 1. strani)

dajo za kasnitve pri urejanju samoupravnih odnosov, da pa so predvsem posledica težav, ki so jih imeli v zadnjih treh letih, ko so pri nekaj-tisočglavem kolektivu spreminjali proizvodni program. Po njegovih besedah so čakali tudi, da je bil najprej sprejet razvojni načrt, kajti ta je bil osnova za novo organiziranost. „Zaradi tega smo bili nekajkrat „kregani“ in se moramo tako rekoč braniti pred očitki,“ je dejal direktor Levičnik. Po besedah Romana Albrehta, pa s tem niso ravnali napak, saj je rekel: „Jaz se na vašem mestu ne bi branil, marveč bi šel v napad. Popolnoma pravilno ste ravnali. Tako se namreč dela v združenem delu.“

Pogovor v „Krki“ je osvetlil zlasti združevanje v SOZD z Lekom, kjer nekaj nejasnosti že dlje časa visi v zraku in akcija združevanja se nikakor ne premakne. „Ne na silo združevati, če ni za tak korak dovolj trdnih osnov, saj se lahko odločite za druge oblike sodelovanja,“ je svetoval Roman Albreht. „Jaz namreč v vaših aktih ne vidim dovolj trdnega interesa.“

V Krki so predstavniki družbenopolitičnih organizacij prav tako razložili organiziranost in predvideno pot do uresničitve Zakona o združenem delu, medtem ko je razvojne načrte predstavil generalni direktor mr.ph. Boris Andrijačič.

Tako v IMV kakor v Krki je po obisku ostalo veliko manj nejasnosti. V obeh kolektivih je Roman Albreht svetoval, naj ne pišejo samoupravnih aktov s kopico učenih besed in splošnega družbenega izrazoslovja, pač pa na način, ki bo delavcu razumljiv in bo nudil konkretne opredelitve in rešitve. Delavec naj bi povsod začutil svoj interes.

RIA BAČER

Prva delovna akcija končana

Mladinska delovna brigada „Jože Boldan-Silni“ iz Kočevja je kot prva v republiki krenila letos na delovno akcijo, in sicer že 5. junija, ter jo uspešno zaključila 26. junija. V tem času je 45 brigadirjev v manj razviti krajevni skupnosti Vimolj v občini Kočevje izkopalo 2.126 m jarkov za vodovod in zasulo 850 m jarkov.

„Pri izkopih so presegli normo za 32 odstotkov, pri zasutju pa za 97 odstotkov ali v povprečju za okoli 35 odstotkov“, je povedal direktor Hydrovoda Anton Andoljšek in dodal, da so brigadirji pomagali tudi pri raznih drugih delih, pri razvijanju in polaganju cevi itd. To delo pa ni všteto v normo, kar pomeni, da so brigadirji še občutneje presegli svoje obveznosti.

Pri svečanem zaključku delovne akcije 25. junija je govoril predsednik občinske konference SZDL Nace Karničnik, ki je poudaril, da mladinske delovne brigade uresničujejo geslo še iz dni revolucije, naj junakom borbe slede junaki dela. Za njim se je mladini zahvalil za opravljeno delo predsednik KS Vimolj Alojz Klun. Narodni heroj Jože Boldan-Silni pa je podelil brigadirjem udarniške značke, pohvale in izkaznice ter jih povabil na proslavo 35-letnice Tomiščeve brigade, ki bo 16. julija v Kočevju.

J. PRIMC

VELIKA BORBENA PRIPRAVLJENOST – V prisotnosti visokih družbenopolitičnih delavcev Sergeja Kraigherja, Lidije Šentjunc, Franca Popita, Mitje Ribičiča, Marjana Breclja, Andreja Marince, Mihe Butara, Mihe Marinka, Marjana Orožna ter generalov Janka Sekirnika, Jože Ožbolta, Rudolfa Hribernika, Branka Jerkiča in Franca Sotlarja so teritorialne enote na Kočevskem izvedle taktično vajo v streljanju in dokazale veliko borbeno usposobljenost. Po uspehi vaji so visoki gostje obiskali šolski center v Svetlem potoku in prisostvovali tehničnemu zboru in demonstraciji vojaških veščin. Obisk se je končal s prijateljskim srečanjem gostov z nekdanjimi borci zaščitnih enot vojaškega in političnega vodstva NOV in POS. (Foto: S. Nikolić)

Kočevska delegacija pri Žarkoviću

Izročila mu je kipec „Zlata jelka“, najvišje odlikovanje KS Kočevje, za tovariša Tita – Kako se razgovora spominja Stane Otoničar

Poročali smo že, da je član predsedstva SFRJ Vidoje Žarković 20. junija sprejel delegacijo krajevnih skupnosti Kočevje, ki mu je izročila za predsednika Tita najvišje odlikovanje KS Kočevje „Zlato jelko“ ter zlato plaketo mesta z listino o podelitvi. Ob tej priložnosti se je delegacija skoraj dve uri zadržala v razgovoru z Vidojem Žarkovićem in njegovimi sodelavci. Izmenjali so predvsem izkušnje o praktičnem uveljavljanju ustave in zakona o združenem delu.

Ugotovili so, da prilagajanje zakonodaje krajevnih skupnosti in zakona o združenem delu prepočasno poteka. V načelu je treba urediti tudi enotne osnove za financiranje krajevnih skupnosti. Neurejeno financiranje precej zavira uspešnost delovanja KS. Tovariši iz Kočevja, ki jih je vodil predsednik izvršnega sveta KS Stane Otoničar, so poudarili, da ne pričakujejo od nikoder „z vrha“ finančne pomoči, pač pa le pomoč pri urejanju nekaterih načelnih zadev, ki jih je treba rešiti za vse krajevne skupnosti enotno.

Enotna je bila tudi ugotovitev, da samoupravne interesne skupnosti še niso odigrale prave vloge. Preveč so odmaknjene od delovnih ljudi in

čutijo odrinjene od nekaterih dejavnosti.

Tovariš Žarković se je zanimal še za položaj v gospodarstvu. Poudaril je, da smo pri vsem tem, pa tudi na področju samoupravnih izkušenj prišli v Slovenijo precej dalj kot v drugih republikah.

Ob zaključku razgovora so člani kočevske delegacije poudarili, da jim je bilo všeč, da so poudarili, da ne pričakujejo od nikoder „z vrha“ finančne pomoči, pač pa le pomoč pri urejanju nekaterih načelnih zadev, ki jih je treba rešiti za vse krajevne skupnosti enotno.

Tovariš Žarković se je zanimal še za položaj v gospodarstvu. Poudaril je, da smo pri vsem tem, pa tudi na področju samoupravnih izkušenj prišli v Slovenijo precej dalj kot v drugih republikah.

Ob zaključku razgovora so člani kočevske delegacije poudarili, da jim je bilo všeč, da so poudarili, da ne pričakujejo od nikoder „z vrha“ finančne pomoči, pač pa le pomoč pri urejanju nekaterih načelnih zadev, ki jih je treba rešiti za vse krajevne skupnosti enotno.

občanov. Tovariši iz Kočevja so povedali, da je bila na primer večšina, ko ni bilo SIS, amaterska dejavnost zelo razgibana. V raznih panogah se je udeleževala predvsem mladina. Zdaj pa se tu in tam dogaja, da so v vodstvih le stari in da se mladi

PRAPOR IN PLOŠČA V RETJAH

10-letnico obstoja Prostovoljnega gasilskega društva Retje v ribniški občini in 10-letnico otvoritve gasilskega doma so praznovali 26. junija v Loškem potoku. Ob tej priložnosti je PGD razvil prapor, odkrili pa so tudi spominsko ploščo prvemu predsedniku društva Antonu Kosmrlju. V kulturnem programu je sodeloval Moški pevski zbor iz Loškega potoka in učenci osnovne šole. Pokrovitelj prireditve je bil tozdr Inlesa iz Loškega potoka.

RAZSTAVA V DOBOVI

V prostorih dobovske osnovne šole prireja krajevna komisija za družbeno aktivnost žensk razstavo ročnih del. Letos predstavlja njihove ročne izdelke že tretjič zaporedoma in tako seznanja krajanje z njihovo aktivnostjo.

29. NOVEMBRA V NOVO STAVBO

Za gradbo občinske skupščine v Krškem zida Pionir novo poslopje za organe občinske skupščine in družbenopolitične organizacije. Vanje naj bi se vselili 29. novembra. V kratkem bodo v Krškem začeli graditi tudi novo zgradbo za postajo milice, zato bodo na jutrišnji seji občinske skupščine sklepali o najetju premostitvenega kredita.

Dr. Velena Zakrajšček

24. 6. 1977 je ugasnilo plemenito življenje znane dolenske zdravnice dr. Velene Zakrajšček-Severjeve. Rojena je bila 4. 10. 1921 v Blatni Brezovici pri Vrhniki. Maturirala je v Ljubljani, kjer je leta 1952 tudi diplomirala na medicinski fakulteti. Najprej je službovala na Golniku. Od tam je prišla v Novo mesto v začetku januarja 1954. Ves čas je službovala na pljučnem oddelku splošne bolnice. Od smrti prim.dr. Iva Smrečnika avgusta 1972 je bila predstojnik pljučnega oddelka. Bila je njegov dostojni naslednik.

Pljučni oddelek je pod njenim vodstvom stalno strokovno in organizacijsko napredoval. Mnogo je že ustvarila, mnogo pa je še ostalo v njenih načrtih za v bodoče. Poleg odgovornega dela na oddelku je stalno pomagala osnovni zdravstveni službi. Po njeni zaslugi pulmološka služba na Dolenskem ni prišla niti za hip v zadrego. Dispanzer v Novem mestu, Črnomlju, Trebnjem in Krškem so neprekinjeno služili občanom tudi takrat, ko ni bilo dovolj zdravniškega kadra. Več let je uspešno vodila pnevmoftiziološki dispanzer v Kočevju, kjer je dosledno opravljala delo brez zastoja celo v hudih zimah, visokem snegu in neprevoznih cestah. Dispanzer v Kočevju je prejel za časa njenega vodstva Bohinjcevo nagrado pnevmoftiziološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva.

Nesebično se je razdajala povsod, kjer je bilo potrebno. Delala je v množičnih organizacijah in v društvih. Bila je več let predsednik sindikalne podružnice Splošne bolnice, bila je iniciator ustanovitve Vzajemne pomoči in več let predsednik stanovajske komisije bolnice. Podružnica Slovenskega zdravniškega društva v Novem mestu jo

bo pogrešala kot dolgoletnega blagajnika. Kako so jo cenili kolegi širom po Sloveniji, govori dejstvo, da so jo lani imenovali za častnega člana pnevmoftiziološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva. Za uspešno delo v zdravstvenih organizacijah je prejela diplomo Zvezne zdravniških društev Jugoslavije. Požrtvovalnost in uspešnost pri delu ji je bila priznana z redom dela s srebrnim vencem.

Zivljenje ji res ni prizanašalo, je pa ojeklenilo v značaju, plemenitosti in humanosti, da smo je spoštovali in ljubili vsi, ki smo jo poznali. Občudovali smo njeno vedrost in življenjski optimizem celo v hudi boleznih, s katero je hotela biti seznanjena do potankosti.

Kot zdravnica je bila zelo prijazna, ker je bila zdravnica z dušo in telesom. Prijela je za vsako delo, po-

sebno pa je ljubila svoj zdravstveni poklic. Ljudje so se navdse radi tekali k njej, saj so bili vedno brezumno sprejeti, strokovno in cinsko dobro tretirani in ohrabljeni svoji stiski.

Slava njenemu spominu!

SEVNIŠKI TERITORIALCI PONOVO DOMA – Minuli teden je s sedemdnevnega urjenja v Kokarjih vrnila enota teritorialne obrambe iz Sevnice, ki je v tem delu Šavinske doline sodelovala v taboru II. grupe odredov. Sevnici so se izkazali z uspešnim požrtvovalnim delom. (Foto: F. Pavkovič)

LICITACIJA

OSNOVNE ŠOLE NOVO MESTO – TOZD BRŠLIN

razpisuje

JAVNO LICITACIJO,

ki bo dne 2. 7. 1977 ob 8. uri v prostorih AMD Novo mesto, Novi trg 6, za odprodajo

osebnega avtomobila KOMBI IMV TURIST 1600, letnik 1971.

Vozilo je v voznem stanju.

Ogled vozila bo mogoč pred licitacijo.

Vsi zainteresirani morajo pred licitacijo položiti 10-odst. kavcijo.

Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enakopravna.

LICITACIJA

AVTO-MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

(ustno), ki bo dne 2. 7. 1977 ob 8. uri v prostorih AMD Novo mesto, NOVI TRG 6, Novo mesto, za odprodajo

DVEH OSEBNIH AVTOMOBILOV ZASTAVA 750, LETNIK 1974.

Vozili sta vozni.

Ogled vozil bo mogoč pred licitacijo.

Vsi zainteresirani morajo pred licitacijo položiti 10-odst. kavcijo.

Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enakopravna.

Ukana se je posrečila

V spomin na 1. julij 1942, ko je zavihrala svobodna zastava, Mokronog praznuje

V Mokronogu je bila že leta 1941 organizirana OF, v kateri so sodelovali skoraj vsi krajanje mokronoške doline. Težišče organiziranega upora so vodili člani KP, SKOJ in OF. Meseca julija 1941 so ustanovili terenski odbor OF in organizacijo SKOJ, kmalu zatem pa tudi prvo celico KP. Že v avgustu 1941 so v Mokronogu organizirali rajonski odbor OF, ki je ustanovljal terenske odbore OF po Mirenski dolini. Decembra 1941 so ustanovili tudi rajonski komite KP. Zaradi tako množičnega aktivnega dela članov KP, SKOJ in OF je bila 17. septembra 1941 ustanovljena Mokronoška četa, ki se je nekaj časa (do napada na Bučko) zadrževala na Priči in v Blatnem klanu. Organizacija KPS in OF in Mokronogu in okolice pa sta organizirali med pripadniki OF zbiranje hrane, ki je bila prva pri Majcnovih v Mokronogu. V partizansko taborišče so hranilo pripadniki zaupni ljudje. To je le nekaj utrinkov iz dogodkov OF leta 1941

v Mokronogu.

Borci II. čete II. bataljona Krškega odreda pod poveljstvom Jožeta Čonča-Prleka so 1. julija 1942 ponoči s pomočjo članov OF napadli v Mokronogu italijansko postojanko in tovarno usnja. Štab Krškega odreda, člani terenskega, tovarniškega in rajonskega odbora OF v Mokronogu so za to pripravili podroben načrt, kjer naj bi odvzeli čimveč blaga, ki je bilo namenjeno okupatorju. Napad je bil zelo težaven, ker so bili Italijani, razen v gradu tudi v stari šoli sredi trga in v Pencovi hiši. Zato so aktivisti OF razglabili, naj se vsi prebivalci umaknejo iz Mokronoga, ker bodo partizani množično napadli trg. Ukana se je posrečila. Vsi Italijani (okoli 200 mož) so se zbrali v gradu in se začeli utrujati; zazidavali so okna in v njih pustili le strelne line. Napad, ki je trajal od 30. junija do 1. julija 1942 se je posrečil. V akciji je sodeloval le en vod partizanov druge čete II. bataljona. ostali

so bili v zasedi, in 150 do 200 pripadnikov NZ ter drugih članov OF iz mokronoškega in trebeljanskega območja, ki so imeli na razpolago okrog 40 voz z vprežno živino. Akcijo je zavaroval tudi del gabrovskega partizanskega voda. Borci iz II. čete II. bataljona je takrat vodil Jože Čonča-Prlek.

Med organizatorji te akcije v tovarni so bili člani KP in SKOJ. Ko so borci blokirali Mokronog, se je pričelo odvažanje usnja iz tovarne. Mobilizirani vozniki in vozovi so odpeljali velike količine dragocenega blaga čez sv. Florijana, Vrh, Lakenca na Cretež, kjer ga je prevzel Krški odred. 10 vozov usnja so odpeljali v Tihoboj in ga spravili v kleti pri Potrebujevih. Nato so organizirali izdoločanje čevljev za vse tiste partizane, ki so bili slabo obuti. Vsi gabrovski in okoliški čevljarji so delali obutev za partizane. Obutev za partizane so delali tudi okoliški čevljarji na Trebelnem.

Vso noč in naslednji dan 1. julija 1942 so partizani okrog Mokronoga streljali proti gradu, kjer so se tiščali fašisti. To se je zgodilo v času, ko je bila okupatorjeva moč na višku. Napredna miselnost in organizacija OF sta imela tedaj že tradicijo. Tega dne je bila v Mokronogu na trgu prvič razobešena partijska zastava.

Ta drzna partizanska akcija je italijanske fašiste hudo iznenadila, še bolj pa prizadela. Tako je pisal tedaj štabu pehotne divizije „Isonzo“ poveljnik štaba 98. legije jurišnih črtnih srajc Francesco Burgio: „Ponoči med 30. junijem in 1. julijem 1942 so skupine partizanov, ki so bile razmeščene v okolici Mokronoga, vdrele v tovarno usnja (last gospoda Severija Kalina). Najprej je skupina 10 mož, ki so bili oboroženi s puškami, pištolami in bombami, prisilila čuvaje, da so odprli vrata tovarne, nato so morali čuvaji in drugi prebivalci znositi iz nje v bližino cerkve sv. Florijana velike količine usnja, kož, pisanih strojev in pisarniških potrebščin v vrednosti nad milijon lir. Pri cerkvi sv. Florijana je bila glavni uporniških sil. Štela je približno 200 mož. Podnevi 1. julija 1942 je mokronoška posadka odšla na čiščenje ozemlja in ob tej priložnosti zajela del odnesenega blaga. Za prevoz zajetega blaga je popoldne preskrbel bataljon črtnih srajc, ki so se vračali v Mokronog med živahnim oganjem

uporniškega avtomatskega orožja, pri čemer so kazali partizani prezir nad nevarnostjo, ki jim je pretela. Zbrani oz. zaseženi material vsebuje 2498 kg usnja in 2932.25 kvadratov svinskih kož v vrednosti 220.000 lir.“

Če so bili podatki Francesca Burgia točni, zelo verjetno pa so bili, so partizani, sklepajoč po njihovem poročilu, vendarle odnesli veliko večino usnja in blaga ali natančneje za nad 780.000 lir vrednosti. Stanje mokronoške postojanke se še proti večeru ni izboljšalo, kajti partizani so splezali na drevesa in z obvladajočih položajev spretno streljali na prehode in na strelne line v gradu. Poveljnik karabinjerskih čet iz Novega mesta je poročal o tem dogodku štabu pehotne divizije „Isonzo“, da je mokronoška tovarna usnja zmanjšala delovno silo. Zmanjšanje delovne sile v tovarni je nastalo zaradi poslabšanja političnega stanja, kajti partizani so določeno število delavstva prisilili, da ne prihajajo na delo, nekateri pa so se priključili oboroženim partizanom in odšli v gozd.

Partizanski uspeh v Mokronogu je imel izredno velik vojaški in politični odmev v Mirenski dolini in širom po Sloveniji. Značilen pa je bil tudi v tem, ker so v njem sodelovali vsi tamkajšnji prebivalci, pri katerih si okupator ni mogel iskati zaščite.

PRIPIS PISCA:

Zaradi boljšega razumevanja se nekateri motijo oz. zamenjajo dogodke 1. julija 1942 z dogodki in 2. maja 1943, pojasnjujem: Drugi večji napad partizanov na enot na tovarni usnja in na italijanske, belogardistične postojanke Mokronog, sv. Florijan, Zalostno, in na železniško postajo Bistrica, bil 1. in 2. maja 1943. Enote III. slovenske udarne brigade, ki so s se skrivaj napadale postojanke Gubca so z delom svojih sil napadale sovražne postojanke na Mokronogu, sv. Florijan in posadko železniške postaje Mokronog-Bistrica. III. bataljon Gubčeve brigade in bataljon Primorsko-Goranskega odreda so se skrivaj približali Mokronogu ter v noči od 1. na 2. maj 1943 napadli tovarno usnja. Napad je trajal vso noč do 8. ure zjutraj. Napad je bilo pri tovarni usnji odpravljen, der se je borcem Primorsko-Goranskega odreda posrečilo odpravljanje precej usnja. Po opravljeni akciji so sovražne postojanke na Mokronogu tovarno zažgali. To je bil tedaj največji partizanski napad na Mokronog, kajti v tem času so partizani s pomočjo prebivalstva Mirenske doline podirali železniško progno Trebnje-Mokronog. Cankarjeva in XIII. hrvaška proleterska brigada pa sta napadali Šentrupert.

„To je razmetavanje“

Po dolgem pričakovanju so v sredo, 22. junija, le prišli delavci Slovenija ceste in na cestnem odseku Livold-Mozelj pričeli z zemeljskimi deli za bodoči asfalt. Potreba po asfaltiranju tega dela cestišča je bila več kot na dlani, saj je znano, da je ta del ceste v vsej kočevski občini najbolj obremenjen. Uporabniki ceste in bližnji krajanji smo končno le dočakali, da so na kočevski občini in pri republiškem skladu za ceste prešli od besed k dejanju. Z dokončnim programom izvajanja del pa se v celoti vendarle ne strinjamo.

Ne moremo verjeti, da je predračun rekonstrukcije omenjene ceste pokazal skoraj dve stari milijardi stroškov, oziroma zakaj so za omenjeno delo namenili samo 530 starih milijonov denarja. Prav tako ne moremo razumeti, zakaj nimajo v načrtu presek dveh nevarnih ovinkov in zakaj ne bodo polili asfalt v širino šestih metrov. Glede na močan tovrstni promet se bosta na petmetrskem asfaltnem pasu dva tovornjaka komaj srečala. V kratkem času bodo banke uničene in prav tako obrobni asfalt. Popravilo ceste bo čez leto, ali dve že precej dražje, zato menimo, da odločitev Republiškega sklada za ceste ni v smislu štednje, temveč razmetavanja denarja.

V tem primeru bi morala posredovati tudi občinska in republiška

komisija za varnost v cestnem prometu.

Kljub razveseljivemu začetku smo tudi nezadovoljni in imamo svoje pomisleke.

IVE STANIČ
MOZELJ 9 KOČEVJE

Maks Skobe

Umrl je Maks Skobe. Redki so med nami, ki ga ne bi poznali in imeli radi. Starejša novomeška generacija ga je poznala prav vsa, možička, ki je v novomeški godbi igral tamburin ali činele. Takrat, ko je še bila lepa navada rednih promenadnih koncertov.

Človek umre, nekaj je treba povedati o njem. O Maksu to ni težko. Bil je med prvimi Novomeščani, ki so se vključili v Osvobodilno fronto. Italijane in Maksa so prevzeli Nemci.

Kot taboriščnik se je po volji usode znašel v Niederschmiedebergu, kjer je bila tovarna papirja. In Maks ne bi bil Maks, če ne bi bil zoper zasužnjevalce Evrope in sveta vodil na svoj način. Ugotovili so, da je dober steklar. In res je vneto rezal stekla in natančno mazel kit, ko pa je bilo vse zastekljeno, je vzel kladivce in razbil z vsjo natančnostjo zastekljene okvire. In začel znova. Steklo, kit, kladivce. In da nes lahko zapišemo, da so zavezniški bombniki v Nemčiji razbili prenekatero okno, nekaj pa tudi Maks Skobe.

Drobno telo, toda biser in neuklonljiv duh. Še druge stvari so bile v ujetništvu. Spominjajo se tudi, da je Maks Skobe v ujetništvu bistveno pripomogel k razpečevanju zavezniških letalov, ki so jih trosila letala. Vsak, pri katerem so našli letak, je bil ustreljen. Maks Skobe ni bil človek, ki bi se tega po vojni pravčasno spomnil, zdelo se mu je, da je ravnal samo po srcu. Medalje in priznanja so šla mimo njega. Ne prvič in ne zadnjič v zgodovini tega planeta.

Tega se je najbrž filozofsko zavedal tudi Maks. In kljub temu ni bilo v njegovem nasmehu – saj se spominjate, kako je stal pred vrati, ko ste šli v službo ali iz službe – prav nobenega očitka. Nasmehu je vrnil še ljubežnejši nasmeh. Maks Skobe, možiček s tamburinom ali činelami; rad je za nekaj par popravil tudi dežnik. Znanec iz sosednje ulice, za katerega smo imeli časa samo za en površen „Dober dan“. In vendar je nekaj tistih zloveshkih oken razbil tudi Maks Skobe.

M. B.

Učenci Marjanu Kozini

V novomeškem domu JLA učenci glasbene šole priredili nastop, s katerim so počastili spomin na skladatelja Kozino

Novomeška glasbena šola je priredila 23. junija v domu JLA koncert, posvečen 70-letnici rojstva Marjana Kozine in 11-letnici njegove smrti. Spomin na skladatelja, po katerem se imenuje ta šola, ohranjajo učenci vsako leto z vztrajnim in napornim delom pri osvajanju glasbenega znanja.

V solističnem sporedu se je predstavilo 16 učencev od 206, kolikor jih je obiskovalo šolo v pravkar končanem šolskem letu. Poleg solističnih točk na klavirju, harmoniki, violini, kitari in flavti so obiskovalci prisluhnili še sekstetu pihal, zboru kitar, harmonikarskemu zboru, godalnemu orkestru in pihalnemu orkestru, ki je začel vaditi šele pred pol leta.

Ob koncu prireditve so

pismeno pohvalili in nagradili najprizadevnejše učence.

J. P.

ZBAŠNIKOV KIP KONČAN – Akademski kipar Saša Mančič je te dni v Ribnici dokončal doprse Franca Zbašnika, po katerem nosi ime KUD iz Dolenje vasi. Kipar Mančič je že prej dokončal kip narodne junakinje Majde Šilc, ki je bila doma z Gore nad Sotražico, pripravila pa se, da bo izdelal še kip narodnega heroja in komandanta 14. divizije Mirka Bračiča, po katerem nosi ime vojašnica v Ribnici. (Foto: M. Glavonjič)

Simpozij o dr. Nahtigalu

Na filozofski fakulteti v Ljubljani se začel danes štiridnevni mednarodni simpozij, posvečen 100-letnici rojstva znamenitega slovenskega znanstvenika – jezikoslovca in prvega predsednika SAZU prof. dr. Rjaka Nahtigala, novomeškega rojaka.

Nahtigal je napisal razprave, ki veljajo še danes za temeljna znanstvena izhodišča na področju filologije, z delom „Slovenski jeziki“ pa je dal v evropsko zakladnico prvo moderno primerjalno slovnico slovenskih jezikov. Proučeval je ruščino, staro cerkveno slovanščino, glagolico, Brižinske spomenike in albanščino ter objavil vrsto študij o teh raziskovanjih.

Nahtigalovo znanstveno delo je tako obsežno in vsestransko, da se lahko z njegovimi izsledki oziroma dognanji oplajajo raziskovalci na najrazličnejših področjih. To kaže tudi 38 tem, ki jih je prijavilo prav tolikšno število za simpozij prijavljenih jezikoslovnih strokovnjakov iz domovine in tujine.

Mali kulturni barometer

LJUBLJANA – Prejšnji teden so se začele tu tradicionalne (letos tudi jubilejne) mednarodne poletne kulturne prireditve. Do 30. avgusta se bo v Križankah zvrstilo sedem opernih, pet baletnih, deset dramskih in šest folklornih predstav ter osemnajst koncertov. Od 27. do 31. julija bodo na sporedu tudi filmi letos umrlega slovenskega režiserja Igorja Pretnarja, od 1. do 8. avgusta pa bo teden nemškega opernega filma.

RIBNICA – Prekmurski slikar Štefan Horvat, ki živi v Višnji gori, je pripravil za svojo osmo samostojno razstavo, ki so jo odprli 20. junija v Petkovi galeriji v Ribnici, 29 slik, nastalih po poteh druge grupe odredov od Muljave do Janč. Tako je tudi zahodna Dolenjska dobila v Horvatu slikarskega zapisovalca partizanskih poti in krajev, znanih iz NOB. Osrednja Dolenjska ima take-

ga zapisovalca v Borisu Kobetu, ki je na slikarsko platno prenesel poglavite postojanke z bojne poti Gubčevne brigade.

NOVO MESTO – V počastitev partijskih in Titovih jubilejev pripravljeno akademijo (po zamisli, scenariju in organizaciji Jožeta Skufce), bodo jutri ob 19.30 v novomeškem domu JLA izvedli za kolektive štirih novomeških delovnih organizacij – Dolenjke, KZ Krka, Mercatorja in Novotehne. To bo že druga ponovitev akademije, ki so jo obiskovalci zelo lepo sprejeli.

NOVO MESTO – V Dolenjski galeriji so pripravili razstavo slikarskih del iz stalne zbirke starih mojstrov in bo odprta do konca avgusta. Na njej so razstavljeni dela, restavrirana letos in v prejšnjih letih.

kultura in izobraževanje

Jarčev „Rog“ spet izide

Te dni bo pri mariborskih Obzorjih izšla druga, dopolnjena izdaja knjige „Partizanski Rog“ prof. Janka Jarca. Avtor pravi, da je prišlo v desetih letih – toliko je minilo od prve izdaje – na dan precej novih dokumentov, ki natančneje osvetljujejo življenje v tej trdnjavi partizanstva. Knjiga bo imela 380 do 400 strani, opremljena bo s čez 100 fotografijami in skicami. Na 100 dodatnih straneh je Janko Jarc med drugim temeljiteje obdelal šest tednov svobodne jeseni, partizanske bolnišnice in delavnice, radijsko oddajno postajo, nastanek Tanjuga itd.

Prve izdaje „Partizanskega Roga“ že zdavnaj ni več na policah knjigarn, pričakovati je, da bo veliko zanimanje tudi za drugo, dopolnjeno knjigo Janka Jarca, ki slovi po natančnem, klenem in zanimivem pisanju. Knjiga bo precej reprezentativna, „Obzorja“ bodo z njo počastila letošnje revolucionarne jubileje.

Ko zapoje okteti...

Tudi Srečanje okteto 77 dokaz, da slovenska pesem živi

Tradicionalno Srečanje okteto 77, ki ga že od začetka spremlja simbolični šentjernejski petelin, je prejšnji petek in soboto spet razvelo srca Dolenjcev. V petek zvečer so okteti peli v Trebnjem, Seynici, Šentjerneju, Škocjanu, Šmarjškem Toplicah, na Prevolah (za brigadirje) in v Novem mestu (v IMV), v soboto popoldne pa skupaj na šentjernejskem hipodromu. Letos so pesmi izvele slovesno tudi zato, ker je bilo srečanje posvečeno praznovanju partijskih in Titovih jubilejev.

Na hipodromu, kamor so prikorakali pevci vseh 26 sodelujočih okteto, je govoril v imenu pokrovitelja, občinskega komiteja ZK Novo mesto, sekretar Janez Slapnik. Med drugim je dejal: „Srečanje okteto postaja uspešna, privlačna in vsebinsko čedalje bogatejša tradicija, ki ima svojo domovino prav tu, v Šentjerneju, kjer je pesem doma, kjer se tako enkratno dopolnjujeta človek in pesem.“ Govor pa je Slapnik strnil z ugotovitvijo, da kultura ne more biti bogastvo bogatega, kar je svojčas dejal že Cankar, ampak je danes bogastvo delovnega človeka, se pravi nas vseh.

Popoldanska ploha je le za kratek čas prekinila posamični nastop okteto – predstavnikov slovenskih pokrajin oziroma območij. Največičastneje je pesem zadonela na koncu, ko so na tribunu stopili pevci vseh 26 okteto in pod vodstvom Tomaža Bžona zapeli pet pesmi.

Ob letošnjem srečanju je potrebno posebej omeniti koncert „lesarskih“ okteto v proizvodni dvorani novomeške IMV, kjer se je v petek zvečer zbralo nekaj tisoč poslušalcev, med njimi seveda največ delavcev te tovarne. Nastop v IMV in zaključno prireditev v Šentjerneju je v celoti posnela ljubljanska RTV.

J. PAVLIN

Salon - nova potrditev naive

V 4. salonu, ki bo odprt od 2. do 31. julija, bo razstavljalo 63 jugoslovanskih samorastnikov – Na sobotni otvoritvi bo govoril pokrovitelj Stane Dolanc

V trebanjski galeriji bodo odprli v soboto, 2. julija, ob 18. uri 4. salon likovnih samorastnikov Jugoslavije. Govoril bo pokrovitelj – sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. Po otvoritvi bodo nastopili pevski zbori, pihalni orkester in folklorna skupina. V mirenski „Dani“, ki slavi 25-letnico ustanovitve, bo v večernih urah tovariško srečanje delavcev s Stanetom Dolancem in udeleženci jubilejnega 10. tabora.

V letošnjem salonu bo 101 delo 63 slikarjev in kiparjev iz vse Jugoslavije. Kdo in odkod so avtorji? Iz Zagreba jih je deset: Antun in Branko Bahunek, Josip Generalić, Katarina Henc, Josip Horvat-Joška, Ivan Lacković-Croata, Branko Lovak, Marica Mavec-Tomljenović, Kamilo Vujčić in Mladen Vukelić. Iz Uzdin so: Marija Balan, Anujka Maran in Florica Puia; iz Hlebin: Dragica Belković, Dragan Gaži, Mato in Milan Generalić; iz Karlovca: Petar Gregc, Zdenko Grgeljac in Andrija Kusanić; iz Molva: Djuro Jaković, Martin Koprčanec in Ivan Popcec ter iz Svetozareva: Branko in Milanka Dinić ter Dobrosav Milojević.

Djordje Dobrić in Dušan Jevtović živita in ustvarjata v Beogradu, Josip Bičanić v Cerniku, Janko Brašič v Opariču, Evgen Buktenica v Grohoti (pošta Solta), Dragiša Bunjevački je iz Novega Bečaja, Mladen Dolovski iz Ludbrega, Stjepan Ivanec iz Klardare, Tomislav Petranović – Rvat in Stjepan Škvorčić pa iz Nove Gradiške. Tu so še: Pero Mandić iz Sanskega mosta, Milan Nap iz Kosovske Mitrovice, Vangel Naumovski iz Ohrida in Djordje Sijaković iz Skopja, Ivan Rabuzin iz Ključa pri Novem Marofu, nadalje Drago Smindarovac iz Jaklovačkega Klanjca, Pero Toplak iz Djurdjevca, Miroslav Zupančič iz Kosova, Frančiška Petelinšek iz Duge Rese in Petar Ristić iz Ljubljane.

I.Z.

Kmetijci v Makedoniji

Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Novo mesto, ki deluje na območju dolenjske regije, je v začetku tega meseca priredilo za svoje člane strokovno ekskurzijo v Makedonijo z namenom, da bi se seznanili z napredkom te naše najjužnejše republike. Ekskurzije se je udeležilo 36 članov društva pod vodstvom znanega vinogradniškega strokovnjaka inž. Miška Judeža, dolenjskega rojaka, ki je dolga leta delal v Makedoniji in vodil obnovo vinogradništva v tej republiki.

V Makedoniji smo videli velik napredek v kmetijstvu, še posebno v vinogradništvu in sadjarstvu, za kar ima najugodnejše pogoje. Na družbenih plantažah dosega zelo velike pridelke grozdja in sadja (2 do 3 vagone na hektar). V zadnjem času vlagajo večja sredstva tudi za zboljšanje poljedelstva in živinoreje, tako v družbenem kot v zasebnem sektorju.

Daljš časa smo se zadržali v pokrajini Tikveš, ki je najbolj poznano vinogradniško območje z vinsko kletjo v Kavadarcih. Ta klet je ena največjih v Jugoslaviji.

Polni lepih vtisov smo odhajali iz Makedonije in upamo, da jo bomo še kdaj obiskali.

B. B.

Novo mesto

SENOVCANKE KROJILE SPORTNO SREČO

Pred kratkim je bilo pri Tončkovem domu na Lisci že šesto sportno srečanje delavcev Lisce iz Sevnice. Tega tradicionalnega srečanja so se udeležile delavke iz vseh TOZD.

Po kratkem kulturnem programu so se začeli tekmovanja. Največji uspeh so dosegle Senovčanke, ki so za tretjo zaporedno zmago prejele v svoji kategoriji največ točk. Le za dve točki so zaostale tekmovalke iz Zagorčanske, četrto mesto so zasedle delavke iz Zemuna. Najbolj razburilno srečanje je bilo finale v pokrajini Tikveš, ki je najbolj poznano vinogradniško območje z vinsko kletjo v Kavadarcih. Ta klet je ena največjih v Jugoslaviji.

EDI RAUTER

ALARM NA OŠ TRZIŠČE

Mladi in njihovi mentorji na OŠ Trzišče so imeli v soboto, 18. junija, praznični dan, ki je, to lahko zapišemo že uvodoma, povsem uspel. Po koncu ob sedmi uri so vsi v pičlih sekundah izpraznili šolsko stavbo.

Vsi potrebni „rekviziti“, potrebni učila ter se zatem skozi gozd spustili na Malkovec. V službe so delovale brez zhibno, saj tekmujejo na tako pomembnem mitingu v streljanju s puščico. Po kurtigevem sporočilu, da so vsi okoliš osvojen, so se vsi vrnili na Malkovec.

KARMEN KOVAČIČ, predsednica PO na OŠ Trzišče

VKLJUČUJEJO TUDI OTROKE

Med tekmuje za športno značko otrok v krški občini. Povečala se je tudi množičnost vključevanja v tekmovanja, saj tekmuje v ligi malega nogometa že 26 ekip. Podpora pri zlasti prizadevanje za to, da bi se zlasti zanimanje za telesno vzgojo pri otrocih in otroških ekipah, saj se skrbi za zdravo telo otrok in najugodnejših letih.

SLOVO DO SEPTEMBRA – Konec letošnjega šolskega leta so mladi iz OŠ Šentjernej pričakali na šolskem dvorišču, kjer jim je ravnatelj Tone Plut čestital za dosežene uspehe, hkrati pa jim je dal tudi napotkov za delo v bodoče. Na posnetku so odličnjaki prvih razredov po prejemu priznanj in daril. (Foto: Polde Miklič)

REPUBLIŠKI PRVAKI – Na šestem republiškem tekmovanju v orientaciji in taktiki ekip ZRVS in ZSMS, ki je bilo te dni v Kopru, je med devetinpetdesetimi ekipami osvojila prvo mesto med ekipami ZRVS ekipa ZRVS iz Brežic. Diplom o in pokal je izročil zmagovalni ekipi generalpodpolkovnik Hamdija Omanović. Na sliki: zmagovalni ekipi ZRVS Brežice in ZSM Ljubljana – Polje. (Foto: S. Nikolić)

Snidenje v nedrjih partizanstva

Kresovi so ugasili, boben utihnil – Velik prispevek Belokranjcev naši stvari

Lokve pri Črnomlju in z njimi vsa Bela krajina bodo 3. julija prizorišče letošnje osrednje partizanske proslave, posvečene petin-tridesetletnici prvega slovenskega osvobodjenega ozemlja, začetka slovenske državnosti in ustanovitve prvih slovenskih brigad.

Ni naključje, da bo ta velika družbenopolitična manifestacija prav na tem delu slovenske kraške zemlje, med Rogom, Gorjanci in Kolpo. V analih partizanstva in narodnoosvobodilnega boja je Bela krajina med vsemi slovenskimi pokrajinami zapisana kot najbolj partizanska. Na teh tleh, posejanih z brezami, stelniki, vinsko trto – slamnate strehe so danes že prava redkost – so se že pred stoletji križale poti številnih zavojevalcev, na belokranjskih gričih in obronkih Gorjancev so zagoreli prvi kresovi v opozorilo pred roparskimi vpadi turskih hord v deželo Kranjsko. Skopa kraška zemlja je vedno rezala pretanek kos, več kot devetkrat več posestnikov kot kočarjev, zelo siromašnih v tistih težkih letih začetka tega stoletja tudi statistika ni upoštevala, domačije, ki so jim bili dolгови temelj in jim je dražbarski boben pel budnico in uspavanko.

Navadno je bil tudi v črnem potu prigarani dolar ali frank premalo, da se bomo imetje odkupi. Je mar čudno, da je pis boljševoške revolucije zavel tudi tostran Kolpe? Lepega aprilskega jutra, takoj po končani maši, so nezadovoljneži odpravili dotedanjo občinsko upravo in postavili novo oblast. Pisali smo leto 1919. Samo tri dni svobodne viniške republike je bilo dovolj, da je misel o njej ostala živa vse do narodnoosvobodilnega boja.

Od tiste nedelje 13. aprila 1941, ko so se ob prvem jutranjem svitu pojavile v Beli krajini nemške motorizirane enote – dva dni kasneje so s črnošnjiške strani prihrumeli še glasni Italijani – nemirni puntarski duh Belokranjca ni več našel pokoja. Prva belokranjska četa je nesrečno izgubila v mrzli mesečini novembrske noči že takoj na začetku vojne nad Lazami, nova belokranjska četa, bataljon, Prvi belokranjski

odred z dvema bataljonoma v težko pričakovani pomladi dvainštiridesetega leta, belokranjske čete in bataljon Vzhodnodolenjskega odreda in ponovno Belokranjski odred, ustanovljen 1. decembra 1943, ki je varoval svobodno ozemlje, rojeno po kapitulaciji Italije, resneje ogroženo poslej samo med nemško ofenzivo oktobra in novembra istega leta, pravi zametek slovenske državnosti. Na tem delu tolikokrat zavojevane in teptane slovenske grude so bili izvoljeni prvi narodnoosvobodilni odbori, tu je živelo in delovalo politično, vojaško in upravno vodstvo. Glavni štab je deloval v Beli krajini od pomladi 1944 in je imel svoje oddelke v Ručetni vasi in nedaleč od vasi Lokve, prav tam, kjer bo nedeljsko slavlje. V zelenju praproti sredi brezovega gozdiča stoji nem pomnik, opozorilo zanamcem, da je tu prav na pragu svobode podlegel ranam legendarni komandant Stane. V februarju štirinštiridesetega leta se je v Črnomlju odigral dogodek izjemnega pomena za našo zgodovino – prvo zasedanje SNOS. Med udeleženci so bili predsednik AVNOJ dr. Ivan Ribar, sekretar Rodoljub Colakovič, član CK KPJ Moše Pijade, šef britanske vojaške misije in še mnogi.

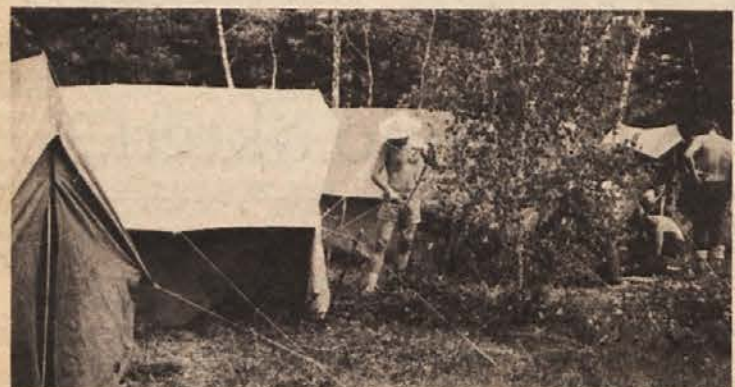
Le malo je črnih madežev v zgodovini narodnoosvobodilnega boja Belokranjcev. Četudi bela garda v vaseh ni imela nobenih korenin, se je izdajalska roka bataljona Legije smrti in ljudi, ki naj bi med smrtniki sejali mir in ljubezen, znašala nad ubogim življenjem.

Prispevek Bele krajine za našo stvar – tja se bodo v nedeljo stekale vse slovenske poti – je prav zares neprecenljiv. Odprti rok in src so v tistih težkih časih preživljali Belokranjci med maloštevilno narodnoosvobodilno vojsko, skoraj toliko, kot pričakujejo borceve štirih bataljonov, enajstih odredov in njihovih grup ter štirih brigad na Lokvah v nedeljo dopoldan. Okoli pet tisoč prekaljenih borcev, okrepljenih z mladimi srci, zvestimi prenašalci najsvetlejših dni naše zgodovine. Ko smo se pretekli teden v Črnomlju

pogovarjali o sklépnem delu dolgo-trajnih in temeljnih priprav, so nam vsi zagotavljali, sicer pa smo se na vsakem koraku prepračali tudi na lastne oči, da bo dan pred prireditvijo vse nared, da bo tridesettisoč glava množica, (zjutraj bo promet na železniški postaji mnogo bolj gost kot običajno, pripravljani pa so tudi že parkirni prostori za 150 avtomobusov in pol drugi tisoč osebnih avtomobilov, domačini in okoličani se bodo na Lokve napotili peš) – lahko ponovno doživela sprejem, ki

smo ga pri Belokranjcih že vajeni. Prireditveni prostor bo uredila mladinska brigada, ki ima na skrbi poleg postavitve glavne tribune še dve plesišči in številne okrepčevalnice. Vojski in gostinci bodo poskrbeli za partizanski golaž, ki bo borcem in obiskovalcem na voljo v posebej za to priložnost izdelanih lončenih skodelah z napisom „1942 Lokve 77“. Seveda bodo na voljo še druga

okrepčila, za hladno pijačo pa bo svojim zmrzovalnikom poskrbel ljubljanska Emona. Gostitelji pravijo: „Od nas še nihče ni šel s praznim želodcem.“
Osrednji program, v katerem bo govoril dr. Marjan Breclj in ki ga bodo izvajali Tržaški pevski zbor in člani slovenskega gledališča iz Trsta, bo samo uvod v celodnevno veselje. V nadaljevanju slavlja se bodo predstavile belokranjske folklorne skupine, za prijetno razpoloženje pa bodo poskrbeli še plesni in zabavni orkester, brezštevni obujeni spominski ponovna snidenja in na novo sklenjene prijateljske vezi in seveda belokranjska gostoljubnost in domačnost.
Kogar bo torej pot v nedeljo vodila prek Gorjancev ali Kolpe med prijetno šelesteče breze v gozdčič nad Lokvami, se mu obeta enkratno doživetje, prijateljsko snidenje in topel sprejem.
I. VIZIJA

MLADINCI UREJAJO PRIREDITVENI PROSTOR – Črnomaljski mladinci so si v brezovem gozdiču, prav blizu prizorišča nedeljskega slavlja, postavili tabor. Teden dni so imeli časa, da uredijo glavno tribuno, plesišča, okrepčevalnice, priskrbe elektriko in pitno vodo ter pokose steljo. Poskrbeti morajo za čimbolj slavnosten videz prazničnih Lokve.

NEM POMNIK – Nedeljskega obiskovalca bo pot do prizorišča osrednje slovenske proslave vodila mimo obeležja, ki nemo priča, da se je tu pri preizkušnji novega partizanskega orožja smrtno ponesrečil komandant SPČ NOV in POS Franc Rozman-Stane in da je v Lokvah od decembra 1944 pa do osvoboditve deloval Glavni štab NOV in POS.

Dom oskrbovancev in upokojencev Impoljca in Dom upokojencev v Krškem

objavlja prosta delovna mesta za:

1. BLAGAJNIKA ADMINISTRATORJA
2. KV KUHARICE
3. KUHINJSKE POMOČNICE
4. 3 STREŽNICE

– za Dom upokojencev v Krškem
5. KV KUHARICE

Pogoji za sprejem:
pod 1: srednja šola ekonomske ali splošne smeri
pod 2: poklicna kuharska šola
pod 3: osnovna šola in tečaj iz gostinstva
pod 4: osnovna šola
pod 5: poklicna kuharska šola
Poskusno delo:
pod 1, 2 in 5: 2 meseca
pod 3 in 4: 1 mesec

Osebnih dohodki v skladu s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke s področja zavodskega socialnega varstva v SR Sloveniji.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
Pismene ponudbe sprejema svet Doma počitka Impoljca, Sevnica.

Drobci iz taborskih dni

Pravzaprav bi bilo potrebno zapisati „z večerov“, saj se je vse, o čemer naj pripovedujejo te vrstice, zgodilo po sončnem zahodu. Vse tri prireditve namreč, ki so se zvrstile v Trebnjem ob koncu prejšnjega tedna ali v imenu ali v počastitev 10. tabora likovnih samorastnikov. Četrtekova slavnostna otvoritev letošnjega jubilejnega tabora s predstavitev udeležencev in z glasbenim sporedom, petkov nastop štirih slovenskih oktetov z branjem tekstov iz nove „Samorastniške besede“ in Sve-

tinovim razmišljanjem o kulturi in umetnosti ter sobotna otvoritev razstave slik, ki so jih na nekakšnem enodnevnem „ex tempore“ izdelali udeleženci 1. malega tabora. Poskušajmo z vsake poiskati nekaj najzanimivejših drobcev in tako, kolikor je mogoče na kratko, predstaviti celoto.

„SLIKARSKI“ KROŽNIK JANEZU GARTNARJU

Četrtek, 23. junija.

V trebanjskem kulturnem domu množica ljudi, na zadnji steni odra taborski emblemi: šop čopičev z rožami in paleta. Zvoki domačega zabavnega ansambla „Mozaiki“ in pesmi dekljskega septeta. Vmes Zvonka Falkner z vprašanji za Antona Plemlja in Gerharda Lediča. Plemlj, ki se je edini udeležil vseh taborov, je kratek: „Tako je to: brez tabora ne bi bilo umetnikov, brez umetnikov pa ne tabora.“

Ledič, novinar zagrebskega „Vjesnika“, krstni boter tabora, je navdušen: „Deseti tabor, četrti salon in galerija z več kot 240 deli dokazujejo, da trebanjska prizadevanja niso bila zaman.“

Damjan Mlakar, sekretar organizacijskega odbora tabora: „Prosimo, da pridejo na oder udeleženci letošnjega jubilejnega tabora!“
Štirideset imen, štirideset slikarjev in kiparjev iz vse Jugoslavije, med njimi Brazilec in Alžirec. Poseben aplavz velja „trebanjski“ trojki: Kolarjevi, Leskovcu in Reščiču. Vsakomur pripro rdeč nagelj.

Nato Rudi Stopar, kipar iz Sevnice: „Tovarišu Janezu Gartnarju bi rad izročil tole – naše skupno darilo: krožnik, na

katerem je upodobljen zeleni Jurij.“

Velikanski krožnik se še enkrat zalesketa pod reflektorjem, nakar spustijo zastor.

V LITERATURO PRIDEŠ SAMO S TALENTOM

Petek, 24. junija.

Spet kulturni dom. Prvi aplavz velja oktetom: mariborskemu, podpeškemu, goriškemu in Gallusu. Za lepo pevsko doživetje.

Med sporedom bereta Zvonka in Jože Falkner odlomke (pesmi in prozo) iz „Samorastniške besede“. Od vsega avtorja nekaj, vseh pa je petnajst. To je že tretja številka publikacije, ki je zrasla ob trebanjskih prizadevanjih ponuditi občanom v dnevih kulture in umetnosti kar največ – novega in zlahnega. Letošnja „Samorastniška beseda“ je posvečena 100-letnici rojstva Pavla Golie, trebanjskega rojaka.

Potem prisluhnemo Tonetu Svetini, avtorju „Ukane“, kiparju, ki se udeležuje 10. tabora. Govori o kulturi, umetnosti. O tem, kaj velja in kaj ne. O tem, zakaj je naiva v razcvetu. Izstreliti tudi nekaj puščic. Najhujše so namenjene tistim, ki omalovažujejo gledajo na samorastništvo in proglašajo za vrh samo tisto, kar nastaja tako imenovanim akademcem. „In zakaj počno tako? Zato, ker dajejo prednost šolam, ne pa talentu. A v tem najbolj grešijo. Zame je in bo samo ena umetnost, pa naj jo „dela“ šolan ali nešolan umetnik. Več vrst umetnosti ni. Tudi naiva je samo smer v tej umetnosti. Če je tako dobro sprejeta, je to zato, ker se je spet vrnila k človeku. Ker ga spet kaže takega, kot je: s čustvi, ljubeznijo, z

bolečinami, pri delu in sanjarjenju.“

Še bolj izčiščeno je Svetinovo mnenje o literaturi. „Pišeš, kadar imaš kaj povedati. Uspeš, če te ljudje berejo. Če knjiga obleži pod prahom, je bil ves avtorjev trud zaman. Sednji vsakdo piše za ljudi, ne zato, da bi popisal toliko in toliko papirja. A kar se samorastništva v literaturi tiče, ga ni. S tem je tako: znaš ali pa ne znaš. Do znanja se moraš dokopati sam. Ni šol, ki bi človeka naučile pisati črtice, pesmi, romane. Brez talenta ne gre. In brez vztrajnosti tudi ne.“

PRVI „ČOPIČI“ DOBILI LASTNIKE

Sobota, 25. junija.

Prvi mali tabor in na njem okoli trideset osnovnošolcev – likovnih talentov iz trebanjske občine in iz pobratenege Obrenovca. (Udeležencev iz Iljiša in Velike Gorice ni bilo). V trebanjski šoli ustvarjajo. Ves dan in brez mentorjev. Dali

SAMORASTNIKI NA SLAVNOSTI – Zaključne prireditve in razstave prvega malega tabora v Trebnjem so se udeležili tudi slikarji in kiparji, udeleženci jubilejnega 10. tabora likovnih samorastnikov.

PRVE NAGRADE NA PRVEM MALEM TABORU – Priznanje nagrade (zlata, srebrni in bronasti čopič) za slike, ki jih je kompozicija ocenila za najboljše, je na sobotni slavnosti v avli trebanjske osnovne šole mladim avtorjem, udeležencem prvega malega tabora podelil Janez Gartnar, predsednik trebanjske občinske izobrazne valne skupnosti.

so jim temo: „Človek in okolje“.

Proti večeru je otvoritev razstave. V zgornji avli osnovne šole Jožeta Slaka – Silva. Slike so pretresljive. V gostem dimu iz tovarniških dimnikov se dušijo rože, ptice in ljudje. Maček se je pred smogom zatekel v kanto za smeti, sajaste roke se stegujejo za soncem. Spročilo teh slik je kratko in svareče: Ne spreminjajte Zemlje v planet brez življenja!

V spodnji šolski avli razljuje predsednik trebanjske izobrazne valne skupnosti Janez Gartnar priznanja: zlata, srebrna in bronasta čopič avtorjem najboljših del, priznanja vsem udeležencem pa še posebna priznanja likovnim mentorjem nja likovnim mentorjem šolam. Eno od priznanj je namenjeno pedagogu iz Trebnjega vodje prvega malega tabora.

„Mali tabor bo tradicionalno želimo in upamo, da nam bo skoraj dal kakšnega udeleženca za veliki tabor.“ Ni treba povedati, kako navdušeni so bili učenci, ki so se udeležili besede na ustvarjalce, ki s svojo umetnostjo v rokah priznanja s prvega malega tabora.

Ko otroški zbor ob klavirski spremljavi odgostoli zadnji pesmico, je sobotni večer končan.

P. S. Slikarji in kiparji, ki delajo na 10. taboru, imajo še dva dni do konca letošnjega delovnega srečanja. V soboto, 2. julija, se bodo zbrali v galeriji, kjer bo na otvoritvi 4. salona govornik pokrovitelj letošnjega malega tabora, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc.

Dežurni poročajo

AVTO BREZ KOLES - 23. junija zvečer je Novomeščan Goran Volf javil miličnikom, da mu je nekdo iz avtomobila odnesel oba zadnji kolesi. Avto je bil parkiran na Ragovski cesti.

NIČ NI CUTIL - Alojzu Prijatelju iz Novega mesta je nekdo 25. junija popoldne izmaknil v gostilni Per denarnico z dokumenti. Tat je moral po plen seči v zadnji hlačni žep in je to storil, ne da bi lastnik čutil. V denarnici je bilo 2.500 dinarjev.

KJE JE RDEČI MOPED? - 25. junija popoldne je nekdo z dvojnišča pri Mercatorju v Trebnjem odpeljal kolo z motorjem rdeče barve. Okraden je bil Alojz Kirm iz Šmarva.

ZNASAL SE JE NAD DRUŽINO - 20. junija zvečer so žužemberški miličniki pridržali do iztreznitve 32-letnega Franca Špeljca iz Žužemberka. Opiat je razbil šipe na Koščkovi hiši, doma pa se je lotil žene, da je morala z otrokom bežati od doma. Prav tako se je upiral miličnikom in se jih je lotil, ko so ga hoteli pomiriti. Za 12 ur so ga dali pod ključ, trezen pa se bo moral zagovarjati še pred sodnikom za prekrške.

RAZGRAJAŠKI GOST - 22. junija zvečer so mokronoški miličniki odpeljali iz Mercatorjevega bifeja na Mirni 34-letnega Zagrebčana Ivica Maurusa. Začel je razgrajati in žaliti goste in se ni dal zlepa umiriti.

Znova o uboju pod Gorjanci

Pred novomeškim okrožnim sodiščem je ponovno proces proti zakoncema Martinu in Ani Uhernikovima iz Gabrja - Obtožena sta uboja Jakoba Luzarja

12. avgusta bo tri leta, kar so v potoku na obronkih Gorjancev našli zverinsko ubitega priletnega Jakoba Luzarja iz Jugorja. Prejzaradi kočeka sporne zemlje. Tri slive so rastle na kraju, ki bi ga vaščanov, videti je bilo, da so se sporazumeli, vendar Luzarja ni

Popolnoma spremenjen veliki senat okrožnega sodišča, ki ga tokrat vodi Anton Tunkelj, je 21. junija začel po odredbi Vrhovnega sodišča novo razpravo proti obtoženima Uhernikovima. Sodni proces je tudi rekonstrukcija dogodkov na kraju dogajanj.

Oba obtožena odločno zanikata uboj. Medtem ko je Martin Uhernik od vsega začetka govoril enako in mešala v vinogradu in vaščana Ludobnih odnosih, pa je njegova žena v priporu pred prvim procesom prišla na osnovi pisma, ki jih je po skrivnih kanalih dobivala v zapor, misleč, da jih on ni mogel pošiljati. Čez čas je priznanje preklicala in odtlej tudi ona trdi, da ni kriva.

S sekiro za njim

21. junija sta se na kolovozni poti pri Rojah srečala Alojz Pucelj iz Drame in Darko Brajčič iz Rimša. Oba sta bila na vozu z vprežnim konjem. Med srečanjem je Brajčič s palico udaril Puceljevega konja, zato je Pucelj manj zakričal. Začelo se je brez vzroka in ni bilo videti, da se bo iz tega izcimilo obračunavanje s sekiro.

Opti in razkačeni Brajčič se je s palico lotil tudi Pucelja, nato pa je še s sekiro tekel za njim. Ker je bil Pucelj bolj urnih nog, sledim in ga zadel ter laže ranil. Brajčiča so še isto popoldne pripeljali šentjernejski miličniki, in ker je bil še vedno opit, so ga pridržali do iztreznitve. Zadeva pa s tem ni končana, ker so Brajčiča prijavi javnemu tožilu.

Celo posvetil mu je v obraz

Silvestra Žučka s Senovega je gostilničar Klanjšek nagnal iz spalnice in ni vedel, da gre za vlomilca

23-letni Silvester Žučko s Senovega 173 je bil že nekajkrat obsojen zaradi poseganja po tujem premoženju, pred kratkim pa so mu na novomeškem okrožnem sodišču prisodili še 8 mesecev zapora. Do pravnomočnosti sodbe bo počakal v priporu.

Žučko je 10. februarja letos okrog 18. ure v slaščičarni Amiti Fekrija nagovarjal Mirana Zajca in Vilija Macuro, naj bi šli skupaj h Klanjšku krast, češ da je tam dovolj denarja, ki ga potrebuje za nakup avtomobila. Fanta sta sodelovanje odklonila, vendar se je podviga lotil Žučko sam.

Ta dan je bila gostilna zaprta, Klanjšek pa je šel bolj zgodaj spat. Že je spal, ko ga je prebudil snop svetlobe. Nekdo mu je v baterijo svetil v obraz. Ker pa ni imel očal, ga tudi ni prepoznal. Mislil je, da mu kdo nagaja, in je nepridiprava zapodil iz sobe. Bil pa je Žučko. Res se je hitro pobral, toda s seboj je odnesel gospodarjev pulover in hlače z denarnico, v kateri je bilo 120 dinarjev. Mimogrede je šel še v klet in se

založil s pijačami, tako da je lastnika oškodoval za 1970 dinarjev. Sele drugo jutro je gostilničar ugotovil, da je bil okraden, in je zadevo prijavil. Žučko je pred sodniki vse zanikal in se izgovarjal na alibi, ki pa ne drži. Vlomitelj skozi stranski okno, saj so na njem ostali dobro vidni Žučkovi prstni odtisi.

NAMESTO K SVOJIM V SMRT

Pri prečkanju magistrale pri Otočcu je 25. junija malo pred 13. uro doletela smrt 43-letnega Ignaca Lephamera iz Vel. Rakovice pri Samoboru. Tovornjak je parkiral na Otočcu in na drugi strani ceste videl svoje sodelavce. Hotel je k njim, ko pa je bil na sredi ceste, je iz zagrebške smeri pridrvel z avtom Stjepan Nezič iz Jastrebarskega in pešca zbil. Lephamera je bil tako hudo ranjen, da je bil takoj mrtev, lažje poškodbe pa sta dobila tudi voznik Nezič in njegova žena.

ČEZ 6 DNI PODLEGEL

18. junija proti večeru se je 61-letni Anton Travnikar z Drame peljal na kolesu skozi Župelevec, med potjo pa je zapeljal na bankino in padel. Ker je bil poškodovan, so ga odpeljali v bolnišnico, kjer pa je 24. junija poškodbam podlegel.

JUNIJ JE NEVAREN! - Iz dosedanje prakse vemo, da je junij eden najbolj nevarnih mesecev za otroke. Šolske torbe preferno zabrišejo v kot in se na cestah igrajo (naš posnetek je iz Bele krajine), izza vogala pa lahko vsak hip pridrvi avto... (Foto: R. Bačer)

KRONIKA NESREČ

MARTINJA VAS: PREHITEVAL TUVORNJAK - 20. junija zjutraj je Alojz Gabrijel iz Trebnjega vozil tovornjak s prikolico proti Ljubljani. Med potjo je dohitel drug tovornjak in ga začel prehitovati, naproti pa je prihajal osebni avto. Gabrijel je zavrl in se skušal umakniti, vendar je s prikolico zadel osebni avto in ga odbil v betonsko ograjo podvoza. Voznik osebnega avta Safet Kamberi iz okolice Tetova je bil ranjen in prepeljan v bolnišnico, gmotne škode pa je za 15.000 dinarjev.

POGANCI: ZARADI RAZLITE NAFTE - 20. junija okrog poldneva je Franc Tisov iz Štranj pri Šmarjeti vozil osebni avto čez Gorjance. V ovinku pri Pogancih ga je zaradi razlite nafte začelo zanašati. Avto je zdrknul čez cestni rob, in se večkrat prevrnil po nasipu. Sopotnika Stanka Judeža iz Vel. Orehka so morali zaradi poškodb odpeljati v bolnišnico, gmotno škodo pa cenijo na 60.000 dinarjev.

BRINJE: DVA STA PREHITEVALA - 13-letni Darko Korak iz Slovenske vasi se je 22. junija popoldne peljal na kolesu od Šentrupepta proti domu. Pri Brinju je nameraval zapeljati mimo drugih kolesarjev, ravno takrat pa ga je prehitel avtomobilist Anton Gregor

V petek sta bila vnovič zasilšana tudi sodna izvedenca. Profesorica biologije iz inštituta pri sekretariatu za notranje zadeve, ki je analizirala sledove, najdene na oblačilih pokojnega in pri obtoženima, je vnovič povedala:

„Na roza plastičnih sandalah Ane Uhernik je bilo najdeno zasušeno blato, v njem pa so bila tekstilna vlakna, zelo podobna vlaknom iz hlač in brezrokavnika pokojnega Jakoba Luzarja. Medtem pa na vreči, s katero naj bi ubijalec prenašal pokojnika do potoka, ni sledov katerega od Uhernikov.“

Senat nadaljuje z zbiranjem dokazov, proces se nadaljuje.

čič z Mime. Gregorčič je naglo zavil v levo, zapeljal pa je čez jarek in trčil v telefonski drog, ki se je prelomil in potrgalo se je nekaj žic. Nastalo je za 22.000 din škode.

ŠKRLJEVO: OBSTAL PRI ZIDANICI - Franc Štore iz Škrljevega je 18. junija zvečer vozil traktor iz Oplenka proti domu. Na kolovozu je zapeljal s ceste po pobočju navzdol in se ustavil ob zidanici Antona Marolta. Stareta so ranjena prepeljali v bolnišnico, škodo pa cenijo na 5.000 dinarjev.

ADELEŠIČI: TRK NA OZKI CESTI - 22. junija zvečer je Niko Radojčič iz Bojanec vozil osebni avto proti Maličnem. Na vrhu klanca je naproti pripeljal avto Nikolaj Škuba iz Adlešič. Med srečanjem na ozki cesti pa je prišlo do trčenja in gmotne škode 20.000 din. Voznik Škuba in sopotnik Darko Rožman iz Jankovičev sta bila laže ranjena.

OD ZADAJ ZADET - 24. junija popoldne je Novomeščan Milovan Dimitrič nameraval z avtom zaviti s Ceste komandanta Staneta v Ulico talcev, ker pa so naproti prihajala vozila, je ustavil. Za njim vozeči avtomobilist Anton Florjančič iz Novega mesta ni utegnil ustaviti in se je zaletel v Dimitričev avto. Škode je za 30.000 dinarjev.

PRVAKI DOLENJSKE LIGE - Nogometaši novomeškega Elana, ki so večji del prvenstva odigrali v dobri formi, so v zaostali tekmi s Šentjernejem zmagali in osvojili prvo mesto. Na sliki stojijo od leve proti desni: Macele (trener), Brakočević, Jerman, Vertuž, B. Prudič, Pavlin, Prudič, I. Avbar in tajnik kluba Mrzлак; čepijo: Janežič, B. Avbar, Brađač in Skulič. (Foto: M. Gorenc)

Zaslužen Novomeščani

Dolenjska nogometna liga: 1. Elan, 2. Grosuplje, 3. Kočevje - Disciplina popustila

Prvi zmagovalec v novoustanovljeni dolenjski nogometni ligi je enajsterica novomeškega Elana, ki je pred tekmovaljem veljala ob Beli krajini in Grosupljem za favorita. Enotna ocena po ligi je, da so ekipe z Dolenjskega napredovale v kakovosti, v disciplini pa nazadovale.

Nič kolikokrat se je namreč zgodilo, da posamezne ekipe niso prišle na prvenstveno srečanje. Vsekakor bo morala tekmovalna komisija o neresnem odnosu do tekmovalja razpravljati in doseči, da se v pri-

hodnji sezoni kaj takega ne bo več zgodilo. Novomeščani so popolnoma zaslužen osvojili prvo mesto, čeravno je v začetku kazalo, da imajo po začetnem spodrsrlaju malo možnosti za najboljšo mesto. Elanovi nogometaši pa so počitek med obema deloma izkoristili, vestno vadili in v spomladanskem delu so bili daleč najboljša ekipa. Dobro so igrali tudi Grosupeljčani; napovedovali so sicer osvojitve prvega mesta, vendar so ob koncu le morali priznati premoč ekipe iz Novega mesta. Precej slabše, kot znajo, so letos igrali Črnomaljši. V ligo so prišli kot prvi favoriti, vendar jim je reorganizacija lige vzela nekaj dobrih igralcev in s tem tudi voljo, tako da je osvojitve četrtega mesta za sicer dobro ekipo neuspeh. Podobno kot Črnomaljši so razočarali Ribničani: sezono pred dolenjsko nogometno ligo so bili doma skoraj nepremagljiva ekipa, ob koncu prvenstva pa so s tremi točkami na osmem mestu.

KLANČNIKOVA IZBOLJŠALA REKORD

Na minulem državnem prvenstvu v jadralnem letalstvu v Zrenjaninu je bil na sporedu prelet trikotnika 200 km Zrenjanin-Vršač-Lišičji jarek-Zrenjanin. Med 24 tekmovalci je nastopila tudi Cvetka Klančnik-Belin. S pilatusom se s časom 3 ure in 12 minut popravila ženski državni rekord v hitrostnem preletu trikotnika.

PARTIZAN(ŽUŽEMBERK) - IZOLA 1:3

Favoriti so v Žužemberku pričakovali lahko zmago, že prvi set pa je pokazal, da so se zmotili. Domači odbojkarji, ki redno vadijo, so prvi niz dobili 16:14, v drugih dveh so popustili, v četrtem pa so ponovno namučili Izolčane. Pri domačih so dobro igrali vsi, zlasti pa mladi Škrbe.

LJUBLJANA IN KOČEVJE

Minulo soboto je Splošno gradbeno podjetje Zidar iz Kočevja pripravilo delavske športne igre, na katerih so nastopili vsi tozidi gradbenih sektorjev, strojnih obratov in skupne službe. Najboljši so bili člani ljubljanskega gradbenega sektorja, sledijo pa Kočevci, Riječani, športniki kočevskega strojnega obrata in skupne službe.

KOČEVJE - STIČNA 24:23 (10:12)

Na ribniškem igrišču TVD Partizan sta se za naslov prvaka dolenjske rokometne lige pomerili vrsti iz Kočevja in Stične. Prvaka vzhodne in zahodne dolenjske rokometne lige sta bila zelo izenačena. Stičani so sicer povedli s 6:1, vendar so ob koncu zaslužen zmagali Kočevci. Najboljša pri Kočevju sta bila Arko (10 zadetkov) in Žerjav (9), pri Stični pa Kos (11) in Kamnikar (4).

DONIT IN PARTIZAN

V nadaljevanju športnih iger krajevne skupnosti Sodražica so ekipe končale tekme v rokometu in nogometu. Rokomet: Donit - Osnovna šola 14:10, Partizan - Inles 21:15, Inles - Osnovna šola 17:15 in Partizan - Donit 10:14; nogomet: Partizan - Inles 9:0, Donit - Osnovna šola 2:1, Osnovna šola - Inles 4:3 in Donit - Partizan 0:6.

TURKU SE ENO PRVO MESTO

Kolesarske dirke v Krškem, s katero so Krčani počastili letošnje Titove in partijske jubileje ter 500-letnico mestnih pravic Krškega, so se udeležili tudi novomeški kolesarji. V konkurenci mlajših mladincev je bil Stih peti, Papež šestnajsti, Vehar pa je zaradi padca odstopil. V konkurenci starejših mladincev pa novomeška trojka Turk, Mijalovič in Zrimšek ponovno ni imela tekmecev. Turk in Mijalovič sta prišla na cilj s prednostjo treh minut.

Šport

INLES PRVI

Ribniška mladinska rokometna vrsta je osvojila prvo mesto v republiški ligi - center dosegla je šestnajst zmag, dvakrat pa je srečarji izgubila. Ribničani so igrali zelo dobro, zaradi izredno kolektivne igre pa so dosegli zanesljive zmage. Za ekipo so igrali: Andoljšek, Gelze, J. Mate, A. Mate, Troha, Lovšin, Debeljak, Fajdiga, Vesel, T. Lovšin in Tanko. Trener je Nikola Radič, njegov pomočnik pa Puželj.

DOLENJSKA - JEŽICA 61:50 (24:20)

Minulo soboto je vrsta Dolenjske odigrala zaostalo tekmo republiške kadetske lige. Fizično močnejše Dolenjke so dobro igrale v drugem polčasu, ko so s hitrimi protinapadi ustvarile razliko desetih točk. Tako so Dolenjke po prvem delu na drugem mestu.

Dolenjska: Obrč, Žura 4, J. Hrovat 3, D. Hrovat 3, Zagar, Tomšič, Galič 22, Grivec, Znidarič 11, Bilobrck 6, Kure 6 in Senica 6.

OBUTEV - PODBOČJE 97:74 (47:38)

V prvem kolu jesenskega dela dolenjske košarkarske lige sta se na igrišču osnovne šole v Bršljunu pomerili vrsti Obutev in Podbočja. Domači košarkarji so bili ves čas boljše ekipa. Navzlic temu so gostje vso tekmo igrali hitro in borbeno, tako da je okoli 50 gledalcev, veliko iz Podbočja, videlo tipično prvenstveno tekmo.

NA MARATONU TUDI ČAMPA

Letošnjega državnega prvenstva v maratonu v Tuzli se je udeležilo 21 najboljših jugoslovanskih maratoncev. Med njimi je nastopil tudi Čampa, ki se je tako kot prvi Novomeščan podal na izredno težko 42 km asfaltno progo. Dosegel je imeniten uspeh, saj se je že po prvem nastopu uvrstil na dvanajsto mesto.

TRBIŽ: PENCOV REKORD

Minuli teden je bilo v Trbižu večje atletsko tekmovalje, ki so se ga udeležili tudi nekateri novomeški atleti. Izkazal se je Janez Penca, ki je v teku na 400 m ovire dosegel čas 52,9 in postavil nov dolenjski rekord. Po tem teku je najboljši novomeški atlet dokazal, da bo na državnem prvenstvu, ki bo čez slaba dva tedna v Novi Gorici, med favoriti.

Dvakrat četrto mesto

Na republiškem atletskem pokalnem finalu za mlajše mladince in mladinke Novomeščani četrti

Da novomeški atletski klub dela s svojimi člani prav v vseh konkurencah, so konec minulega tedna dokazali tudi mlajši mladinci in mladinke v Kranju. Sicer niso ponovili nekaterih uspehov iz minulih sezon, so pa z dvema četrtima mestoma v ekipnem prvenstvu potrdili nekatere letošnje uspehe te vse boljše atletske družine.

Ce lahko govorimo o presenečenju, so prijetno presenetila dekleta. Čeravno so nastopile oslabljene (brez dveh atletinj), so osvojile četrto mesto in prehiteli celo vrstnice iz ljubljanske Olimpije. Od tretjega mesta so jih ob koncu ločile le tri točke, ki bi jih s kompletno ekipo prav gotovo osvojile. Fantje so bili ravno tako četrti in so tudi oni s tem mestom dosegli lep uspeh. Lani so sicer njihovi danes starejši vrstniki bili prvi, vendar obetavni Dolenjci uspeha izredno močne generacije, ki je na zadnjem mladinskem državnem ekipnem prvenstvu osvojila prvo mesto, niso mogli ponoviti.

Nekateri boljši rezultati: ml. mladinci - 1000 m: 3. Košmarlj

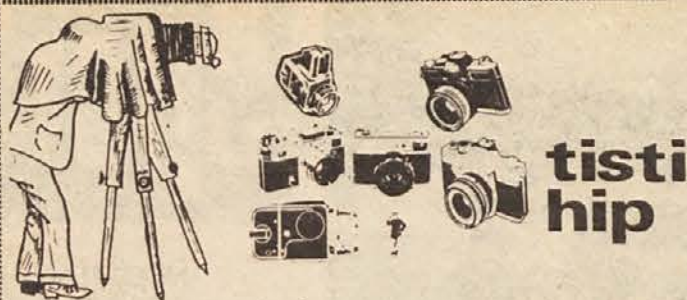
2:40,9; disk: 2. Okleščan 38,55, 3. Kranjčič 34, 58; ml. mladinke: krogla: 2. Slapničar 9,41; ekipno, mladinci: 4. Novo mesto, 8. Brežice; mladinke: 4. Novo mesto.

CUJNIK DRŽAVNI PRVAK

Državnega prvenstva v desetertoboju so se udeležili tudi trije Novomeščani. Okleščan je 11. nastopil pri članih in zbral 4976 točk, izkazala pa sta se mladinka Darko Cujnik in Marjan Lapajne. Prvi je po zanesljivih nastopih osvojil prvo mesto, Marjan Lapajne pa je bil navzlic poškodb na roki četrti. Rezultati: 1. Cujnik 5967 točk, 4. Lapajne 5004; 100 m: 11,5 in 12,3; daljava: 6,16, 5,89; krogla: 11,11, 9,34; višina: 185, 185; 400 m: 53,6, 60,1; 110 m: 18,5, 17,9; disk: 37,82, 34,10; palica: 250, 290; kopje: 61,88, 38,58 in 1500 m: 5:04,0 5:34,0.

ZDRAV ROD - Boštanjka osemletka je v soboto s peštrim telovadnim nastopom zaključila nadvse bogato šolsko leto po šolski in izvenšolski dejavnosti. Prednosti telovadnice in urejenih igrišč na vasi so očitne. Na sliki: vrsta Jožice Blatnikove. (Foto: Železnik)

USNJENI GROZD — Stojan Pelko iz Novega mesta je objektiv svoje kamere uperil v nenavadno tvorbo, ki je nastala iz obuval. Čeravno gre za statičen motiv, ki bi mu nekdanji slikarji dejali mrtva priroda, je v linijah obuval, nagnetenosti in strnjivosti velika dinamičnost, ki obvladuje celoten grozd. S to fotografijo je Stojan Pelko, sicer član foto krožka na osnovni šoli „Katja Rupena“, posegel po v mnogočem najtjem izrazu. Fotografiranje predmetov zahteva izreden občutek za svetlobo, saj vemo, da že sam kot osvetljevanja lahko močno spremeni naravno obliko predmeta in mu daje večjo ali manjšo trdnost. Pri takih fotografijah je vedno nevarnost, da slika gledalca ne bo pritegnila, zato mora mrtva stvar dihati življenje. To je Stojan Pelko v usnjenem grozdu ujel.

DOLENJSKI LIST ● pred 20 leti ●

Odkup in prodaja ni vse

Kaj je kooperacija med zadrugo in kmetom? Nekatere okrajne zadruge zveze, pa tudi mnoge zadruga si stvar tolačijo po svoje in menijo, da je uspeh že, če zadruga proda in odkupi pridelke svojega področja. No, tako prodajo preko zadruge sploh ne moremo šteti za kooperacijo ali kvečjemu za najnižjo obliko sodelovanja med kmetom in zadrugo. Odkup in prodaja nikakor ne moreta biti edina osnova za akumulacijo, se pravi zbiranje sredstev za povečanje kmetijske proizvodnje. Kooperacij, namreč oblik sodelovanja, je mnogo in najbolj uspešne ter najbolj koristne bodo tiste, ki bodo odgovarjale krajevnim prilikam.

VKLJUČEVANJE novih članov je še naprej stalna naloga vseh organizacij SZDL. Prav tako je treba spraviti na tekoče tam, kjer se ni, redno plačevanje članarine. Izkušnje kažejo, da ni problem plačevanje, pač pa pobiranje članarine. Nekaterim blagajnikom je silno težko stopiti do članov po članarino.

VLOGA DANAŠNJEGA uslužbenca zahteva, da mora biti uslužbenec predvsem strokovno sposoben. Nепrestano se mora izpopolnjevati. Biti mora discipliniran, zvest ljudstvu in redu, njegova odlika naj bo vsesplošna delavnost.

STANJE KRKE se slabša in se bo v bodočnosti še bolj, če pogoji, kakršni so sedaj, ostanejo. Reka se bo do kraja pokvarila in bo s svojim nizkim vodostajem, počasnim tokom, razkrajnjem poginjenega živalstva in uničenega rastlinstva ter gnitjem vanjo pritekajočih snovi nevarna za zdravje prebivalstva. Njena samoočiščevalna moč že pada.

V OKOLICI Adlešičev je divjala huda nevihta, ki so jo spremljali močni bliski z gromom. Okrog 10.30 je začela padati za oreh debela toča. Po nekaj sekundah je tako pobelila tla, kakor bi zapadel sneg.

Iz DOLENJSKEGA LISTA
26. junija 1957)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Ogromno dolenjskega premoga

(G. Alfonzu) Oblaku, trgovcu iz Novega mesta, kateri je že več let po raznih krajih Dolenjske premog raziskoval, se je naposled po mnogem trudu posrečilo v sredini Dolenjske, v okolici fabrike pri Št. Janžu poleg Mokronoga, kjer imajo lastniki fabrike tudi mnogo sveta zavarovanega, za sebe pridobiti se nezavarovane velikanske sklade najlepšega, blestečega, trboveljskemu podobnega finega premoga, kompaktne orjaške sklade 7 - 20 metrov debelosti. Za izkoriščanje tega premoga je pred vsem neobhodno potrebna izpeljava železnične proge iz Trebnja preko Mokronoga do premogovnih skladov, v priliki daljavi, kakor iz Trebnja do Novega mesta, ali pa še bližnja, od Sevnice do premogovnih skladov. Perva progga bi se ne samo z izvažanjem premoga vzdrževala, temuč tudi dohodke dolenjskih železnic silno vzdignila.

(Bankovcev), ki so preklicani, je še 716 417 mej ljudmi; pretečeni mesec so jih še

PO SVETU OKOLI

UMETNIŠKA PRIDOBITEV — Niso imeli prav tisti, ki so menili, da je striptiz striptiz in da mu ni mogoče ničesar več dodati. Italijanski bar Colibri je tovrstno umetnost zrevolucioniral in izpopolnil. Striptizete v tem baru namreč med slačenjem čvekaajo vse mogoče, vendar nikoli opolzko, kot dostavlja upravitelj Colibrija. Čebljanje slačipunc je toliko bolj umetelno, ker „umetnice“ govorijo s tujim naglasom, saj svoje čare in prazno glavo gostom razkazuje cvet slačipunc iz vsega sveta, med katerimi je tudi Jugoslovanka Iris.

UBOGI TOM — Slavni pevec Tom Jones, ki se zavoljo svojega otožno zametnega glasu lahko valja v denarju, doživlja največje muke, kadar se mora podpisati na pisma, katera pošilja tisočerm oboževalcem po vsem svetu. Ubog Tom se zna namreč samo podpisati, drugače pa je nepismen. Da se razumemo: tega ni kriv Tom, ampak naključje. Tom je ravno takrat, ko so se v šoli učili pisati, hudo zbolel. Tako pravi sam ...

KAMELE — RIBIČI — Ob Balkaškem jezeru sredi kazahstanskih puščav te sovjetske republike opravljajo kamele nadvse koristen posel: njihovi gospodarji so jih naučili vleči mreže. Tako so jim v veliko pomoč pri ribolovu.

VELIKI LJUBIMEC — Slavni francoski pisatelj kriminalk Georges Simenon je napravil statistični pregled svojega življenja. Med drugim je navedel, da se je dvakrat oženil ter imel razmerje z 10.000 ženskami. Simenon je tudi sicer znan kot zelo domiselni človek z dobro mero domišljije.

ZGLED — Bavarsko ministrstvo za trgovino proučuje primer posebno zgledega prevoza tovora. Odkrili so, da je neki železniški vagon potoval s tovornom od Muenchna do Bolzana cel mesec dni s povprečno hitrostjo 416 metrov na uro! Torej le niso samo vagoni z oznakami JŽ vredni takih rekordov. Kaže, da gre za mednarodno železničarsko solidarnost.

3376 pri državnih blagajnicah sprejeli.

(Nesreča). Pri Klemenčiču na kapitelski pristavi (marof) je pretečeni ponedeljek zjutraj kosil domači sorodnik Zrimšek iz Bučne vasi, že priletel mož. Ko se je s konjem domu peljal, zvrnil se je voz tako nesrečno, da je mož pod krmno zakrit obležal, ter se tako zadušil.

(Čez vse) pohvalno pa moram tukaj omeniti naše voglarje-čatežke fante. Dasi jih je prišlo na večer pod okna in pred vrata precej veliko, pa so se vendar tako pametno in dostojno obnašali, da jih smem postaviti drugim dolenjskim fantom v izgled, gorenjskim pa v posnemo. Ko so dobili nekaj kupic vina, odšli so brez vsega vriskanja in nočnega vpitja vsak na svoj dom. Z veseljem se vedno spominjam tega ženitovanja in raznih gostov.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. junija 1897)

Kraljestvo muhe cece

Za dolgo in nerazumljivo besedo trypanosomiasis se skriva nadloga, ki že od pradednih časov mori prebivalce v osrčju Afrike. Ta bolezen, ki bi jo po naše imenovali spalna bolezen, pobere vsako leto 10.000 ljudi in ogroža ostalih 35 milijonov, kolikor jih živi na območju, kjer je razširjena. Z njo je neločljivo povezana žuželka — muha cece.

Kogar je cece muha pičila, začuti najprej močan glavobol in ga napade vročina. Sčasoma se bolečine razširijo po vsem telesu in po nekaj mesecih postane ravnodušen in zaspan. Človek izgubi občutek za ravnotežje, ne more ne pokonci sedeti ne stati, izgubi vsakršen tek in kmalu shira do smrti.

Desetletja se zdravniki trudijo, da bi prišli na kraj tej zagonetni bolezni, vendar v prejšnjih obdobjih ne beležijo uspehov. Zavoljo tega ostajajo nekatera velika območja Afrike nenaseljena, čeprav bi dajala dovolj hrane tako za ljudi kot domače živali. Senca strašljive cece muhe odvrača Afričane od teh pokrajin.

Sama muha pravzaprav ni krivec, pač pa njen gost enocelični parazit trypanosom, ki je povzročitelj spalne bolezni. Znanstvenikom povzroča največ težav prav parazit, ker ga izredno težko raziskujejo, saj izgine iz poskusnih cece muh, oziroma se spremeni v neškodljivo obliko. Pred kratkim je uspelo mednarodni ekipi raziskovalcev v Nairobiju izdelati tako hranivo, v katerem ostane parazit dejaven tudi v laboratorijskih razmerah. Znanstveniki upajo, da je to prvi korak do odkritja zanesljivega in učinkovitega zdravila.

Če bo strokovnjakom šlo vse po sreči, bodo zapiščena območja centralne Afrike lahko naselili z ljudmi, ki bodo našli svoj kos kruha na nekaj milijonih arov rodne zemlje.

Odkrivanje raka na prsni z mikrovalovi.

MV niso samo za kuhanje

Mikrovalove uspešno izkoriščajo tako za kuhanje jedi v posebnih mikrovalovnih pečicah kot za telefone; s tem pa uporaba teh valov še zdaleč ni povsem izkoriščena; manj znano je, da so začeli z mikrovalovi odkrivati zgodnje pojave raka na prsni.

Rak na dojkah, ki zavzema v svetu vse večji obseg in dobiva v državah, kot so npr. ZDA, že kar značaj epidemije, je bolezen, pri kateri pomeni zgodnje odkritje skoraj povsem zanesljivo ozdravitev, vsaka zakasnitev pa nepopravljivo škodo. Lani so v ZDA zabeležili 90.000 primerov raka na dojkah, kar je strokovnjake resno zaskrbelo. Težava pri doseganju zgodnjem odkrivanju te bolezni je bila v tem, da so raka odkrili le s tako imenovano mamografijo, se pravi rentgensko in termografsko metodo. Za postopek pa so se odločali v primerih, ko je bil rak že očitno ali iz genetskih razlogov možen. Za resnično široko in vsestransko odkrivanje pa je postopek preveč zamuden in tudi v bogatih državah nimajo dovolj naprav in strokovnjakov.

Prav zato bo v veliko pomoč način odkrivanja raka z mikrovalovi. Mikrovalovni detektor odkriva tiste dele tkiva, ki imajo višjo temperaturo od okolnega tkiva, značilnost tumorjev je, da so toplejši od ostalih delov telesa. V primerjavi s termografijo pa so mikrovalovi prodornejši, saj odkrivajo zločeste bule do 10 cm pod površino, medtem ko infrardeči valovi odkrivajo tumorje le, če so pod kožo. Pomanjkljivost je v tem, da z mikrovalovi lahko ugotovimo raka na dojkah le s 70-odstotno zanesljivostjo.

KRPANOV KOTIČEK KRPANOV KOTIČEK

Ne vse v en koš

Velikokrat nas prizadene boleča izguba. Družina izgubi ljubljenega človeka, enega od staršev ali otrok, v podjetju ali tovarni dobrega delavca ali pa v šoli enega od učencev.

Tiho in nemočno gledamo v bolečini, vendar ko se ovedemo, nas žene življenje naprej. Spet hitimo in delamo kot prej, kot da se ni nič pripetilo.

Ravno tako je takrat, kadar nas prizadenejo druge nezgode: povodenj, ogenj ali mraz. Letos spomladi je uničil trnje v vinogradih in druge pridelke. Zda nas je nekajkrat tik pred kresom presenetila slana, ki je pomorila še tisto, kar je mraz pustil.

Nimamo vsako leto prilike, da nas obiščejo tako škodljivi gostje, vendar ne smemo obupavati. Pridelki bo ponekod slabši, kot so pričakovali, zato bo treba nadoknaditi kje drugje. Saj tudi takrat, ko je bogata letina, ni vsem pogodu. Lani je bilo dovolj krompirja, akoravno je bilo v jeseni veliko vika in krika, da ga ni, pa je vendar obležal v kletih ne-

prodan še pozno spomladi.

Mi smo prevečkrat ernogledi, lahko bi rekel obupani, kot nekdanji Dunajčani, ko je razgrajal Brdavs. Marsikaj hudega je prizadejal, pa smo ga vendarle ukrotili. Tudi v drugih rečeh prehitro obupamo. Ako je eden od mladih nedelaven in raje prime v roke čašo kot orodje in ima dolge lase, potem se druge obsojamo za nedelavne in huligane.

Kaj ni podobno v pisarnah? Marsikdo se v potu svojega obličja muči s številkami in papirji (še sam se težko lotim vsakega pisanja), pa jim kar naprej očitamo kavico in tobak.

Priznati moramo težave zavoljo vremena in pomanjkanja novcev. Težave zavoljo ljudi, ki nočejo napredka in boljšega življenja ali pa ne vidijo skupne poti, pa vendar ne moremo vseh metati v en koš. Poiskati moramo lepše strani tako kot na starost, ko se spominjamo lepih trenutkov iz mladosti, na slabe smo pa pozabili.

MARTIN KRPA

Ljubezenska mora za škodljivce

V borbi z molji novo sredstvo

Kamorkoli se odpravi G. Daterman, mu prej ali pozneje začno delati spremembe. Med desetstično gledalcev nogometnem stadionu se mnogim zanesljivo odločijo za Datermana, če pa že drugega ne, zaradi naravnosti nori tudi na tla, katerih se je nenavadni molji taknil. To neprijetno spremembo je davek, ki ga mora Daterman plačevati za svoje raziskave, nadležno družbo moljev pa naša zato, da ga drugim ne potreba. Daterman je naravnost eden od znanstvenikov, iščejo sredstva za preprečevanje biološke eksplozije moljev. Ti zakneli metulji so veliki škodljivci, saj uničujejo žitne gozdno in sadno drevo.

Molj je zletel v dišečo...

nazadnje pa tudi oblačni omarah. Vsakih deset dni silovito namože in takrat nevarnosti gozdovi jela lahko moljeve ličinke celo nasade.

Zadnja leta strokovnjaki ZDA poskušajo odkriti zanesljivo sredstvo, ki bi onemogočilo preveliko množico moljev, ki jih vsem iztrebilo. Z drugimi sredstvi: poskušajo odkriti ekološko sredstvo, ki bi man je eden od njih. Sodelujejo skupini, ki proučujejo izdelano snov, kakršno proizvajajo samice moljev, da bi delček te snovi zapolnil priključke molje tudi na nekaj kilometrov.

S tem sredstvom namenjamo v obdobju porasta opršiti gozdove, tako da ne bodo mogli najti hrane. „Družba“ moljev bi tako nila normalno število.

Daterman iz osebnih izkušenj ve, da je sredstvo dobro, zaljubljeni molji povsod jajo, pa čeprav se še tako...

Miki Muster Janez Trnovc

Kuni še ni mogel prebudil obupen laje... si zmedeno pomencal... vil. »Kuni! Kuni!... Bojan in pričakoval... ma. Ko ga ni hotelo... vrgel v cviljenje, sta njun zvesti tovariz... na vso moč naglo v...

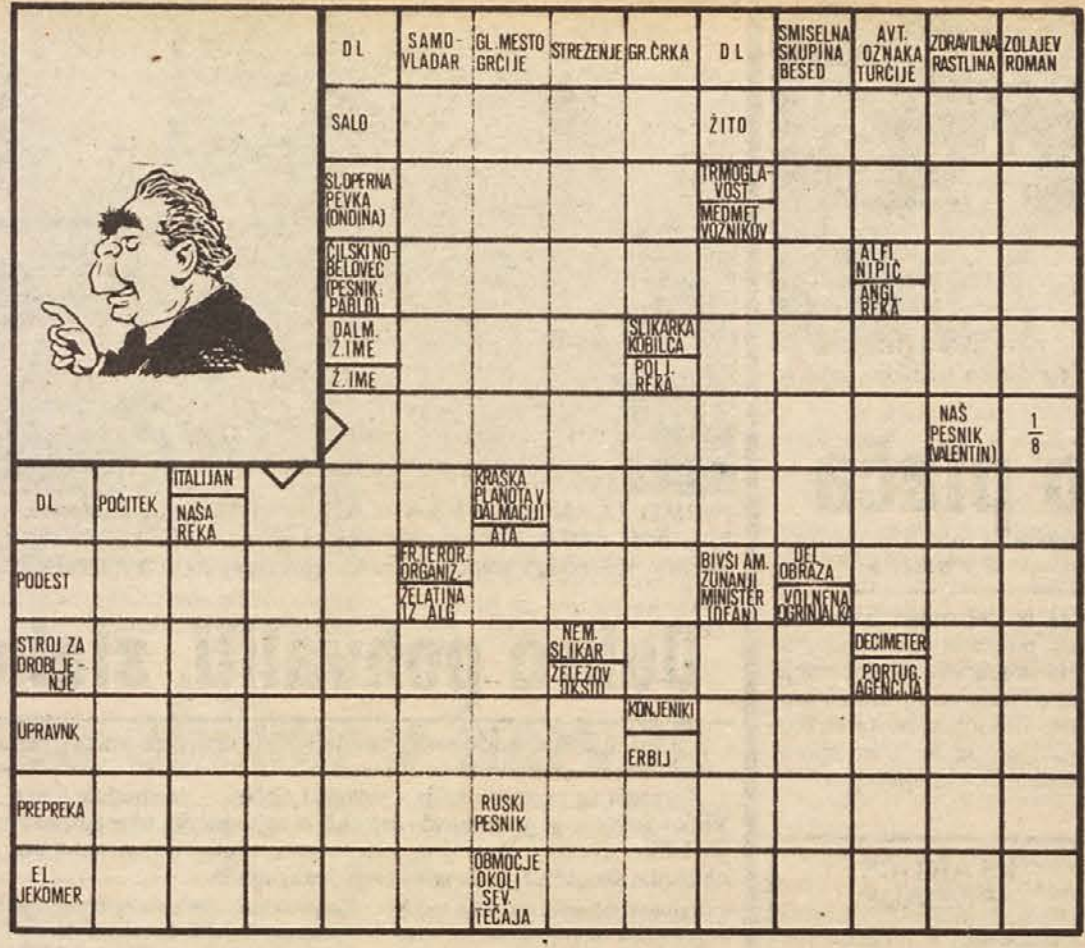
Rešitev prejšnje križanke

ASTA	AMOR
ATEK	VIDA
ROG	KANIN
OKARINA	
LAGARA	GR
KRINKA	KRTINA
LOKA	NOE
ADG	IKS
PALAT	SLEME
ANAFORA	BRANA

prgšče misli

Tudi sedemdesetkrat sedemdeset milijonov ne napravi človeka bogatega, če njegovo srce kriči po še večjem bogastvu.
M. TWAIN

Narod, ki ne spoštuje svojega jezika, ne spoštuje sam sebe in vplah ni narod v pravem pomenu besede.
J. VIDMAR

Mali skrivnostneži v živčevju

V živčevju živih organizmov potekajo stvari drugače, kot so domnevali znanstveniki — Odkritje neurotransmiterjev je odkritje, katerega posledic še ne poznamo

V laboratorijih in raziskovalnih centrih na raznih koncih sveta številni znanstveniki vneto raziskujejo skrivnostne snovi, katere so poimenovali neurotransmiterji, kar bi v razumljivejši obliki lahko nestrokovno zapisali živčni prenosnik. Te snovi so odkrili v živčnem sistemu vseh živih bitij, njihova naloga pa je, da prenašajo sporočila od ene celice do druge. Raziskovanje neurotransmiterjev je še posebno živahno, ker je mnogo strokovnjakov prepričanih, da v njih leži ključ za razumevanje človekovih možganov ter cele množice telesnih nepravilnosti, od srčnih obolenj do duševnih bolezni.

Nevrotransmiterji pravzaprav niso novost v medicinski znanosti. O njih so teoretično razpravljali že pred 75 leti, vendar se od teorij ni moglo kaj dosti premakniti, čeprav je v znanosti meri botrovala lastnost živčnih prenosnikov; njihova življenjska doba je zelo kratka, včasih komaj tisočinko sekunde, zato jih je zelo težko proučevati. Prav tako jih je moč najti le v izredno majhnih količinah.

„Najti živčni prenosnik v tkivu je prav tako kot bi iskali zrno soli, raztopljeno v plavalnem bazenu,“ s prispodobno oriše težave raziskovalcev dr. Jonald Jenden s kalifornijske univerze.

RADIOAKTIVNI LOV
V zadnjih letih so raziskovalci kljub vsem težavam naredili velik napredek pri odkrivanju živčnih prenosnikov. Iznašli so posebno

raziskovalno tehniko, s katero lahko zaznamujejo nekatere od njih z radioaktivnostjo ter potem sledijo njihovega pojavljanju in izginjanju z geigerjevimi števci.

Uspejo jim je določiti tri neurotransmiterje, katere so odkrili v možganskem tkivu: dopamin, serotinin in norepinephrin. Za zasledovanje in proučevanje teh neurotransmiterjev uporabljajo obliko formaldehida. Vse tri spojine, v mešanici s formaldehidom in obsevane z ultravijolično svetlobo, zasijejo v zeleni oziroma v rumeni barvi.

Tako so postali neurotransmiterji pomembno raziskovalno orodje. Strokovnjaki so s pomočjo zelene sledi norepinephrina v možganskem „zemljevidu“ natančno določili skupino živčnih celic, ki odločajo o lakoti, žeji, telesni toploti in o krvnem pritisku. Rumena sled serotonina je izrisala območje možganov, v katerem se ureja spanje in budnost.

NEVELJAVEN DOSEDANJI MODEL

Odkritje neurotransmiterjev in vse boljše poznavanje njihove vloge v živčevju spreminja dosedanje teorije o prenosu sporočil od ene živčne celice do druge. Do odkritja neurotransmiterjev so znanstveniki menili, da se sporočila prenašajo po žičnih celicah kot električni impulzi, ki potujejo po živčnem vlaknu in preskočijo na drugo živčno celico oziroma njene razvejene izrastke. Zdaj so ta model morali spremeniti. Prenos sporočila gre z električnim impulzom le do konca živčnega vlakna. Tu se sprosti transiter (prenosnik), ki prečka polje med živčnimi končiči ter aktivira sosednjo živčno celico. Živčni prenosnik nosi samo dvojce sporočil: stoj ali začni.

Na kalifornijski univerzi so odkrili, da ima sistem sproščanja neurotransmiterjev svoj „spomin“. S poskusi na živčevju morskega polža so ugotovili, da si živčne celice „zapomnijo“ za več ur prejete dražljaje in so nanje pripravljene z zadostno zalogo potrebnih neurotransmiterjev.

Ker so mnogi osnovni procesi v živčevju te živali podobni procesom v človekovem živčevju, so raziskovalci na osnovi proučevanj vloge neurotransmiterjev morskega polža prišli do novih zaključkov. Med drugim so ugotovili, da alkohol močno zmanjša „spomin“ živčne celice ter tako

posega v samo osnovo vsega dogajanja.

V BORBI PROTI BOLEZNI

Posledice teh, za mnoge suhoparnih, odkritij ter vse boljše poznavanje obnašanja živčnih celic so seveda bolj razumljive. Strokovnjaki že razmišljajo o uporabi zdravil, katerih sestavine bi bile podobne neurotransmiterjem in bi bodisi spodbujale ali zavirale posamezne aktivnosti v živčevju.

Zanimive so raziskave, s katerimi so odkrili, kako bi lahko z mnogo manj močnimi sredstvi blazili ali celo povsem odstranili bolečino pri bolnikih.

Transiter norepinephrin igra pomembno vlogo pri uravnavanju krvnega pritiska. Če v živčevje vnesemo snov, ki se obnaša kot norepinephrin, le da na sprejemnik deluje drugače, dobimo zdravlilo, ki najbolj zanesljivo in neškodljivo znižuje krvni pritisk.

Med najbolj zanimivimi neurotransmiterji je dopamin, ki nastopa kot prenašalec sporočil v tistem delu možgan, ki ureja povezanost gibov. Pomanjkanje dopamina je tesno povezano s Parkinsonovo boleznijo. Prav tako so ugotovili, da nastane neusklajenost gibov pri ljudeh, ki jih je zadel možganska kap, zaradi uničenja tistih živčnih celic, v katerih se dopamin tvori. Ne nazadnje je v tesni zvezi z dopaminom duševna bolezen shizofrenija.

Vse več znanstvenikov je prepričanih, da bo v nekaj letih globlje poznavanje neurotransmiterjev močno vplivalo na človekovo življenje.

ZA OČETOM

Prizor, ki sta ga zagledala, je bil strahovito razburljiv. Kuni se je na življenje in smrt boril z veliko pumo. Krvoločna mačka je bila okretnejša in močnejša od njega, in dečka sta spoznala, da bo pes vsak trenutek izgubljen, če mu ne pomagata. Oba hkrati sta segla po samokresih, namerila pumi v glavo in sprožila. En strel ni zadel, drugi pa je, in zver se je hudo ranjena opotekla.

Puma je omotena stresala glavo, pa je brž opazila dečka, pustila psa in se zagnala proti njima. Bojan se je tako prestrašil, da mu je padel samokres iz roke. Zoran pa je ohranil mirne živce, dvignil samokres in ustrelil proti njima drvečo zver naravnost v gobec. Puma se je v velikem skoku pognala kvišku, a se že naslednji trenutek zvrnila tik pred njima mrtva na tla.

ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV V OBČINI METLIKA IN NOVO MESTO

NA PODLAGI 22. ČLENA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ŠTIPENDIRANJU UČENCEV IN ŠTUDENTOV V OBČINI METLIKA IN NOVO MESTO RAZPISUJETA IO SKUPNIH KOMISIJ PODPISNIC SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ŠTIPENDIRANJU UČENCEV IN ŠTUDENTOV V OBČINI METLIKA IN NOVO MESTO PROSTE ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV ZA ŠOLSKO LETO 1977/78.

Za štipendije iz združenih sredstev lahko zaprosijo kandidati, katerih dohodek na člana družine ne presega zajamčenega osebnega dohodka v SRS (2.162,00), pri čemer se upošteva pri proslah iz kmečkih družin in tistih ki izkazujejo dohodek tudi iz kmetijstva, 14-kratni faktor katastrskega dohodka, tako ugotovljeni katastrski dohodek se preračuna na družinskega člana enako kakor osebni dohodek iz delovnega razmerja.

PREDNOST PRI DODELITVI ŠTIPENDIJ IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV IMAJO:

1. kandidati, ki se usmerjajo za naslednje poklice:

- V OBČINI METLIKA:**
- POKLICNE ŠOLE:** zidar, železokrivec, strojni ključavničar, kmetovalec
 - SREDNJE ŠOLE:** ekonomski tehnik, kmetijski tehnik, kemijski tehnik, gradbeni tehnik
 - VIŠJE ŠOLE:** socialni delavec, ekonomist, organizator dela — smer kadrovik, pedagoški poklici — vsi
 - VISOKE ŠOLE:** dipl. ekonomist, dipl. kmetijski inženir, zdravnik splošne prakse, profesor — vse smeri

V OBČINI NOVO MESTO:

- POKLICNE ŠOLE:** ključavničar, orodjar, strugar, rezkalec, avtoklepar, obratni električar, zidar, tesar, kemijski procesničar, kmetovalec, administrator
- SREDNJE ŠOLE:** kemijski tehnik, strojni tehnik, elektro tehnik — šibki tok, ekonomski tehnik, administrativni tehnik, gradbeni tehnik, vzgojiteljica, medicinska sestra — splošna smer, kmetijski tehnik — (za bodoče kmečke gospodarje)
- VIŠJE ŠOLE:** strojni inženir, elektro inženir, pedagoški poklici — vse smeri, ekonomist
- VISOKE ŠOLE:** dipl. strojni inž., dipl. gradbeni inž., dipl. elektro inž., dipl. pravnik, dipl. ekonomist — finančna smer, zdravnik splošne prakse, profesor — vse smeri

- kandidati, ki so kadrovske vezani;
- prosilci z boljšim učnim uspehom;
- prosilci, ki so po mnenju službe poklicnega usmerjanja za izbrano šolo ali poklic primernejši; upošteva naj se priporočilo RK za vzgojo in izobraževanje (61-64/76 z dne 24. 5. 1977) o oblikovanju vpisnih pogojev in izvedbi vpisa v prvi razred srednjih šol za šolsko leto 1977/78;
- otroci iz družin v slabšem socialno-ekonomskem položaju ki se brez družbene pomoči ne bi mogli šolati, predvsem, če izhajajo iz delavskih in kmečkih družin.

- POTREBNA DOKUMENTACIJA:**
- IZPOLNJENA PRIJAVA ZA ŠTIPENDIRANJE — obr. DZS 1,65 (potrjeni naj bodo vsi dohodki družine za leto 1976 — tudi honorarji),
 - FOTOKOPIJA ALI PREPIS ZADNJEGA ŠOLSKEGA SPRIČEVALA,
 - POTRDILO O VPISU V ŠOLO,
 - MNENJE ORGANIZACIJE ZSM,
 - POTRDILO VSAJ ENE OZD, da je kandidat zaprosil za kadrovske štipendije (razen za splošno gimnazijo).

Popolno dokumentacijo za štipendije iz združenih sredstev vložite:
— za občino METLIKA pri SAMOUPRAVNI SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE NOVO MESTO — ENOTA METLIKA, CBE 76,
— za občino NOVO MESTO pa pri SAMOUPRAVNI SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE NOVO MESTO, Glavni trg 7.

Rok za dostavo popolne dokumentacije je vključno 15. avgust 1977. Nepopolnih prošelj IO ne bosta obravnavala. Kandidati za štipendije se morajo najprej javiti na razpisane kadrovske štipendije, saj štipendije iz združenih sredstev ne bodo podeljene, dokler bodo proste kadrovske štipendije za izbrani poklic.

LAHKO SE POHVALIJO — Trebanjska občina ima obilico lepih krajev in koticov, mikavnih za turiste. Nekatere predstavlja prvi turistični vodič po občini.

Lepote vse občine v barvah

Nerazvita trebanjska občina premore mnogo lepote — Izdali turistični vodnik ob sodelovanju delovnih organizacij iz vse občine

Pravih turističnih prospektov kljub poplavi v nekaterih središčih na splošno še vedno primanjkuje. Tisti turisti, ki radi potujejo predvsem s svojimi vozili, se ponavadi vrtijo v začaranem krogu znanih krajev in letovišč, kjer pa ne najdejo dandanes tako zaželenega mira.

Trebanjska občina se zaenkrat ne more pohvaliti s pomembnejšim turističnim objektom, npr. z večjim hotelom. Še vedno ni pomembnejšega nosilca turizma. Gostinstvo, kar ga je razdrobljeno. Trenutno je najbolj pereče, da ni takega objekta, kar ugotavlja tudi ekonomist Jože Kastelic, predsednik komisije za turizem pri občinski skupščini in duša prvega turističnega vodnika v občini.

Konec maja dotiskani vodnik bo po vsej verjetnosti zadoščal za nekaj let, saj je bil tiskan v 30.000 izvodih. Skupni stroški izdaje bodo znašali nekaj nad 70.000 dinarjev. Te vsote ni bilo lahko zbrati. V Trebnjem so se kot ponavadi tega uspešno lotili z združenjem skupnih skladov: nekaj so postregali po občinskem proračunu, družbenopolitičnih organizacijah, nekaterih krajevnih in interesnih skupnostih predvsem pa so naleli na razumevanje nekaterih delovnih kolektivov v občini, zlasti trebanjske industrije montažnih objektov Trimo in mirense Dane. Ob tem velja poudariti, da so se hkrati borili še na „drugi fronti“, saj je bilo treba zbrati tudi denar za osrednji turistični prospekt Dolenjske, kjer pa je trebanjska občina skromnejše predstavljena. Predsednik Kastelic prav gotovo še dolgo ne bo pozabil vseh težav ob porajanju obeh prospektov.

Vodnik po trebanjski občini je vseeno zagledal luč sveta. Trebanjska občina je imela že doslej mnogo prijateljev in poznavalcev njene, marsikje še povsem nepokvarjene pokrajine. Del zaslug za to gre tudi vrsti umetnikov; med najzaslužnej-

TREBANJSKE NOVICE

PRIPRTE KARTE — Predsednik občinske skupščine Trebnje Slavko Kržan (na levi) je na tradicionalnem sestanku pridelovalcev krompirja v mirenški Kolinski pohvalil trebanjsko Kmetijsko zadrugo krompirja. (Foto: Zeleznik)

MOKRONOŠKI GASILCI PRED JUBILEJEM

V soboto in nedeljo bodo mokronoška krajevna skupnost, družbenopolitične organizacije in domače gasilsko društvo pripravili vrsto prireditev v počastitev letošnjih velikih jubilejev, krajevnega praznika in 95-letnice mokronoškega gasilskega društva. V soboto ob 20. uri bo v domu Svobode svečana akademija, na kateri bodo podelili krajevna priznanja OF najzaslužnejšim družbenopolitičnim delavcem mokronoške krajevne skupnosti. Na tej slovesnosti bo občinska gasilska zveza Trebnje podpisala listino o pobratenju z zvezo iz pobratene Velike Gorice. V nedeljo ob 10. uri bo zbor gasilcev pred gasilskim domom. Ob 11. uri bodo krenili v paradi skozi trg, kjer bo zbranim govoril predsednik iniciativnega odbora požarne skupnosti Slovenije Metod Rotar. Pokrovitelj visokega jubileja mokronoških gasilcev je Ljubljanska banka.

serije del o poti Gubčeve brigade. Podobne priče gostoljubja ljudi iz trebanjske občine so številni umetniki in obiskovalci tradicionalnih taborskih srečanj iz vse Jugoslavije in zadnja leta celo iz dežel v razvoju.

ALFRED ŽELEZNIK

Do septembra se bo odločilo

Pri Kremenu iščejo najustreznejše rešitve za organiziranost v prihodnje

V prvem četrtletju 1977 kaže veliko boljše kot pred letom dni, čeravno Kremen ni izgubarsko podjetje, saj po vsaki bilanci nekaj ostane. Pred vrati je večja investicija.

Ob tem ko 148 zaposlenih v treh občinah lepo izpolnjuje letošnji plan in računajo ob polletju celo na najmanj 10-odstoten boljši poslovni uspeh kot lani, pa se resno ukvarjajo tudi s prilagajanjem zakona o združenem delu praksi.

Za zdaj delajo v treh organizacijskih enotah s samostojnim obračunom, in sicer na Mirni, kjer imajo 19 ljudi, v Ravnem pri Krškem s 40 zaposlenimi in v Novem mestu z okrog 90 člani kolektiva. V novomeški občini sta delovišči v mestu in na Mokrem polju, skupne službe pa opravljajo posle za vse navedene, zraven pa še za zaposlene v vozem in strojnem parku ter v delavnicah.

Vsa leta doslej so razpoložljiv denar za investicije vlagali v Mirno in trebanjski in Ravno v krški občini, v srednjeročnem

razvojnem načrtu do leta 1980 pa je trdno zapisano, da pride za modernizacijo na vrsto Novo mesto, ki je bilo doslej malce zapostavljeno. Modernizacija je zastavljena in investicija za 30 milijonov dinarjev je že prijavljena pri banki. Del bo porabljen za gradnjo in posodobitev, del za nabavo moderne opreme.

V tem vzdušju se pri Kremenu odločajo tudi za svojo bodočo organiziranost. Kot pravi vodilni, ne računajo na posebne težave pri prilagajanju interne

V NOVIH PROSTORIH

Čeprav še brez tabel in napisov, v preurejeni stavbi vojaške uprave nasproti poslopja novomeške občinske skupščine že posluje vrsta občinskih uradov. Predvsem so se preselili uradi, ki imajo opraviti s strankami, kot: medobčinske inšpekcijske službe, matični urad, davkarja, sodniki za prekrške itd.

zakonodaje zakonu o združenem delu. Ta akcija je zastavljena in teče pod vodstvom posebne komisije. Ukvarjajo pa se z eno, toda največjo neznanoko: ali ostane Kremen enovita OZD ali bo šla na nekaj tozdov. Na to vprašanje bo treba dati odgovor najkasneje do septembra letos.

Šolska „inventura“

23. junija, dan pred koncem pouka, je bilo na grmški osnovni šoli zborovanje staršev, učencev in učiteljev, na katerem so med drugim 19 učencem 8. razredov, ki so izdelali z odličnim uspehom, podelili priznanje „Zlato pero“; sedem učencev pa je prejelo diplomato šole.

V šolskem letu 1976/77 je OŠ Grm obiskovalo 1020 učencev v 32 oddelkih; 270 učencev v 12 oddelkih je imelo podaljšano bivanje. Učni uspeh znaša 97,3-odst., kar je za ta način dela in v teh delovnih pogojih res zgornja meja.

Na seji sveta staršev so ponovno veliko pozornosti posvetili vprašanju podaljšane bivanja. Rezultati kažejo, da je ta način podaljšane bivanja, ki vsebuje veliko elementov celodnevne šole, zelo uspešen. Vodstvo šole in svet staršev se zavzemata, da bi podaljšano bivanje razširili na čim več oddelkov. Največja ovira so pomanjkanje prostorov, kadrov in, žal, denarja. V naslednjem šolskem letu bodo imeli podaljšano bivanje 4 oddelki 1. razreda, 3 oddelki 2. razreda, 2 oddelki tretjega in 1 oddelki 4. razreda.

Zadnji dan pouka, 24. junija, je bil na grmški osnovni šoli sejem knjig, popoldne pa so bila športna tekmovanja učencev.

Vik in krik staršev

Komisija za sprejem otrok v vrtnice je pregledala 590 prošenj, med temi so morali izbrati samo 141 otrok

Dan na dan prihajajo očetje in mame s pritožbami pred izvršilni odbor skupščine otroškega varstva in razjarjeni ugotavljajo, da bi moral biti njihov otrok sprejet, izražajo nezaupanje v delo komisije, zahtevajo zapisnike itd. Po drugi strani so bili člani komisije utrujeni od sedemdnevnega sedenja pri premljevanju prošenj. Delali so po pravilniku!

Dejstvo je, da je imela komisija opraviti s 590 vlogami in da bo jeseni v vrtnicah izpraznjenih samo 141 mest. Letos tudi za starejše predšolčke ni prostora, ker so veliko manj sprejemale osnovne šole. Da bi starše vsaj malo potolažili, so pošiljali obvestila o sprejetju v vrtnice na Drski, za katerega so sklenjene šele pogodbe za gradnjo. Šele pripravljajo zemljišče... Kdaj bo vrtnice zgrajene?

Izdali pa so za 196 otrok obvestila, prav tako za 18 na Malem Slatniku, tako da sta vrtnica polna, še preden sta zgrajena. Skupno so izdali 357 pozitivnih obvestil, od tega pa je po pravilniku 20 odst. kadrovskih vlog, 25 mest, s katerimi razpolaga tovarna Krka, ker je mesta odkupila. Pri vseh ostalih je komisija poslovala samo po pravilniku, upošteva dobo čakanja (nekateri so prišli zdaj na vrsto, vlogo pa imajo 2 ali 3 leta), prednost so dali samohranilkam, družinam z več otroki in tistim, ki imajo doma težke bolnike. Opraviti so imeli tudi z vlogami takih staršev, katerih otroci se še niso rodili. Vsako leto hujša stiska v novomeških vrtnicah sproži tudi vedno hujši plaz jeze. Verjetno pa rešitev iz te zagate ni v

obtoževanju, pač pa v skupnih prizadevanjih, da bi čimprej zgradili čimveč novih vrtnic.

ROMAN ALBREHT NA OBISKU V IMV — Prejšnji teden, ko se je član predsedstva CK ZKS mudil v Novem mestu, si je s sodelavcem in v spremstvu Jurija Levčnika, generalnega direktorja IMV, ogledal tovarno avtomobilov. (Foto: R. Bačer)

Gasilci slavijo

2. julija bo Gasilsko društvo Otočec ob Krki slavilo svoj veliki praznik: ustanovljeno je bilo namreč leta 1907. Pobudo za ustanovitev je dal velik požar leta 1904 na Otočcu, ki so ga gasilci iz Novega mesta komaj pogasili. Ob ustanovitvi so člani kupili vprežni voz z ročno črpalko, kmalu nato so zgradili gasilski dom. Med dvema vojnima je bilo GD na Otočcu med najboljše opremljenimi podeželskimi GD.

Večina opreme je bila v zadnji svetovni vojni uničena. Takoj po osvoboditvi so gasilci znova začeli. Leta 1961 so kupili prvo motoroko, leta 1972, drugo, 1974 pa so dobili tudi gasilski avtomobil. Gasilska oprema, s katero razpolagajo, je bila kupljena s prispevki prebivalcev, KS Otočec in občinskega gasilskega sklada.

Ker deluje društvo na obsežnem, hribovitem območju, usposablja za prvo, takojšnjo pomoč ob požaru po okoliških desetih z nujno opremo. Čevi za priključek na vodovodni hidrant že imajo na Vrhu pri Pahi, v Zdinji vasi in na Jevšah, Zihovo selo pa jih bo še dobilo. V lanskem jeseni se je učinkovitost takšne organizacije že pokazala na Vrhu pri Pahi, ko je domača desetina sama pogasila požar v hlevu, preden se je razbesnel. Za svoj praznik bo društvo dvema okolišema dodelilo ročne motorke.

PREDVSEM VEČ ASFALTA

Krajevna skupnost Žuzemberk in krajevna konferenca ZSDL sta na zboru občanov 22. junija začrtala program svoje dejavnosti. Med drugimi nalogami, ki jih ni malo, so začrtali asfaltiranje ceste do zdravstvenega doma in otroškega vrtnice in ceste, ki vodi do spomenika na Cviblju. Med važnejšimi nalogami v prihodnje je tudi ureditev vodovoda.

N. G.

Novomeška kronika

REKLAMA ZA STRUPENE GOBE — Prav zanimiva je razglednica, ki jo prodajajo v počitniškem domu pri Gospodini. Nad slikovito panoramsko fotografijo je namreč še posnetek strupenih gobanov, ki pa verjetno nič kaj vabljivo ne „delujejo“ na gobarje, čeprav Gorjanci že od nekdaj slove po obilici tega gozdnega sadeža. Ali je takšni „antipropagandi“ botrovalo nepoznavanje gob, ne vemo, zapišemo pa lahko, da bo moral avtor posnetka ob takem znanju kaj kmalu na izpiranje želodca.

KUŽNO ZNAMENJE NA TLEH — Krajan Tomažje vasi pri Straži se dalj časa pritožuje nad ravnodušnostjo delavcev novomeškega muzeja, ki navzlic številnim opozorilom še vedno niso našli časa, da bi ponovno postavili spomenik kužnemu znamenju v tej vasi, ki že več kot 10 let leži v travi.

CENE PADAJO — Minuli ponedeljek je novomeška tržnica ponujala bogato izbiro, pa tudi cene so bile v primerjavi s prejšnjim tednom nekoliko nižje. Tako je kilogram paradiznika veljal 26 din, breskev 30, medtem ko so jih Koprčani ponujali po 24, marelic 34, jagod od 18 do 30 kilogram, stročjega fižola 28, korenja 8, čebule od 12 do 15 itd.

Ena gospa je rekla, da bi hitro zajezili poplavo v.d., če bi enkrat za vselej napisali, da ta v.d. ne pomeni „večji dohodek“, včasih dela“, „več dopusta“ in podobno, ampak edino „vršilec dolžnosti“ in „več dela“.

NI BILO UDELEŽBE

Prav v tednu, ko starši tarnajo, grozijo in obupujejo, ker ni dovolj mest za otroke v vrtnicah, 26. junija sklicana skupščina otroškega varstva ni bila sklepčna. Razpravljati bi morali o prispevnih stopnjah za to dejavnost, o letošnjem in srednjeročnem programu itd. Prav tako je bila na dnevnem redu točka: najetje posojila za gradnjo vrtnice Drska II. V ta vrtnice, ki ga še ni, je bilo že sprejetih 196 otrok, delegati pa se ne čutijo dolžne niti priti na sejo, da bi čimprej zagotovili posojilo za gradnjo. Res se marsikdo lahko izgovarja na nepozno prejeto gradivo, na dopuste, na zadržanost v službi, ampak odgovornost do zaupane funkcije le ostane. Kljub vsemu!

Črnomaljski drobir

VIATOR ODREKEL - Minule vroče dni, zlasti v soboto in nedeljo, se je na kopalšču na Adlešičih trlo kopalcev. Pravijo, da je sonce na bregove zelo tople Kolpe nagnalo več kot 600 kopalcev, ki jih je belokranjska lepota lahko osvežila le za hip. Mnogi so spravevali po Viatorjevi priklopi s pijačo in sendviči, ki je lani „odrešila“ marsikatero žejno dušo. Kot kaže, so pri Viatorju pozabili, da je že poletje.

OBRATNIŠKE IGRE - Člani črnomaljskega združenja samostojnih obratnikov so se na 3. športne igre obratnikov Slovenije vestno pripravljali, se najbolj šahisti, ki so vadili v prostorih hotela Lahinja. Pa ne zaradi točilnega pulsa, ki jim je bil skoraj za hrbtom.

SINJI VRH SE JE IZKAZAL - Čeravno bodo občani s Sinjega vrha od minulega uspelega referenduma za samoprispevek dobili bolj malo, so zelo dobro opravili svojo državljansko dolžnost. Kmalu po deveti uri komisija pri skrinjicah že ni imela več dela.

VOZNIŠKE IGRICE - V največje veselje Viatorjevim voznikom avtobusa je, ko lahko na parkirišču s svojim vozilom zastavijo izhod osebnemu avtomobilu. Če so to dobro opravili, se nekateri tudi sami prepričajo. Prav malo mar jim je, če mora lastnik „zaprtga“ avtomobila na nesramnega šoferja čakati tudi po pol ure in več. Res pa je, da je avtobusno postajališče v Črnomlju zelo slabo urejeno in vozniki osebnih avtomobilov ne vedo, da parkirajo v avtobusni „posesti“.

SREČANJE PROSVETARJEV

25. junija je bil Župančičev rojstni kraj prosvetarski. Na Vinici se je namreč v soboto zbralo na tradicionalnem srečanju okoli 200 belokranjskih profesorjev in učiteljev. Po krajšem programu in predavanju so si prosvetni delavci ogledali zanimivo razstavo „Zeleni planet“, ki sta jo pripravila vinskiška osnovna šola in klub OZN.

Črnomaljski poročevalci

SPREHOD PO METLIKI

ZNANEC MI JE REKEL pred dnevi, da ga spominja ta rubrika na babje čenčarije. Ze mogoče, ni pa pomislil, da je namenjenih teh nekaj centimetrov prostora drobnim stvarim, ki se porajajo vsak dan, vznemirjajo okolico in izginejo v pozabo, če jih nihče ne zapiše. Naše skupno bivanje pa bo lepše, če bomo sproti odpravljali tudi najmanjše spotikljaje.

MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA bo odpotovala 2. julija v Ohrid na Festival folklorne, kjer bo skupaj z Gorenjci predstavljala Slovenijo. Gotovo je za mlade Metličane to veliko priznanje in prepričani smo, da se bodo odrezali, kot se spodobi.

KAŽIPOTI V NAŠE VASI so tako skromni, da moraš biti pravi izvedenec, ako hočeš priti v vas, v katero se odpravi prvič. Kot bi nas bilo sram, da imamo poleg Metlike in Črnomlja v Beli krajini tudi vasi. Kažipot za Dobravnice, na primer, je nekdo napisal z roko in z debelim flomastrom. Morda bi taisti napravil za dober honorar kažipote tudi drugim krajanom. Mogoče pa je to naloga koga drugega?

LJUDJE SO VELIKO GOVORILI o onesnaženju Kolpe. Nekateri so celo videli cele kupe poginjenih rib, govorili so o izpuščanjih, ki jih dobi človek, če se namaka v topli reki. Šlo pa je samo za enkratno onesnaženje, ki ga v bodoče seveda ne smemo dovoliti, če hoče Kolpa obdržati sloves kristalno čiste vode.

UČENKE DRUGIH RAZREDOV poklicne šole „Bet“ so opravljale prejšnji teden zaključne izpite, na katerih so pokazale veliko teoretičnega in praktičnega znanja. Jeseni se bodo zaposlile v eni od osmih temeljnih organizacij združenega dela.

TURISTIČNO ZABAVNA PRIREDITEV Noč na Kolpi bo trajala letos dva dni. 22. in 23. julija se bodo zvrstila na splavu na Kolpi znana slovenska in hrvatska estradna imena. Organizatorji - pihalni orkester - obljublajo vrsto presenečenj, Viator pa odlično postrežbo.

metliški tednik

Načrtno proti „Coklovcam“

Na dobri poti pri reševanju romske problematike

„Delo jih ne mika, izogibajo se šole, radi se spuščajo v kriminal in sploh so neprilagodljivi,“ so minuli teden povedali v črnomaljski občinski skupnosti socialnega skrbstva za del prebivalcev v svoji občini, za Rome.

Ta čas je v črnomaljski občini 447 Romov. Večina jih živi v povsem neurejenih razmerah. Najraje so

NOVA CESTA - Minulo soboto so delavci tozdr „Gozdarstvo“ Črnomelj in krajani KS Talčji vrh slavili pomembno delovno zmago: v dobrem letu so dobili novo cesto, in sicer od Otovca do Sredgore. Na sliki: inž. Jože Petrič med govorom. (Foto: Janez Pezelj)

ČRNO MELJ V ROŽAH - Prebivalci Črnomlja so letos dobro poskrbeli za lep videz svojega mesta. Zlasti v popoldanskih urah se radi odpravijo na svoje vrtičke, kjer posvetijo veliko prostega časa rožam in vrtinam.

v lesenih, na hitro zbitih barakah z enim samim ali dvema prostoroma, in če se le da, živijo po starih navadah. Nič bolje ni z otroki, vsekakor pa je najhuje v naselju Coklovca. Od 23 delazmožnih Romov delajo tam le štirje. Še najboljši so tisti v Srednji vasi. Z ostalimi občani v krajevni skupnosti se dobro razumejo, vinskiška krajevna skupnost pa se na primer za svoje romske sosesde zavzema, kar dokazuje, da se je po pravi poti lotila reševanja problematike Romov. Na dobri poti so tudi v črnomaljski osnovni šoli, ki z veliko mero potrpežljivosti vcepljajo v Romčke vzgojo in prvi uspehi so se že pokazali.

Sicer je za delo sposobnih okoli 160 Romov, zaposlenih pa je le 62. Kot na primer v novomeški občini jih tudi belokranjska podjetja nerada sprejemajo v delovno razmerje. Zanimarjajo delo, ga po nekaj dnevih zapustijo itd. Ta čas prejema družbeno pomoč 15 Romov v povprečnem znesku 556,00 din. Veliko otrok prejema tudi kmečki otroški dodatek. Otroci je 203, predšolskih 83, 120 pa šolskih. K pouku jih prihaja okoli sto, vendar neredno.

Pri občinski skupnosti socialnega skrbstva se zavedajo, da jih pri prevzgoji čakajo težke naloge. Zato se lotevajo dela kompleksno, in sicer v okviru celotne skupnosti socialnega varstva.

J. PEZELJ

SLAVLJENCI NA PARADI - Na paradi godb na pihala po ulicah Kočevja, ki je bila 25. junija, so kot prvi korakali jubilaranti, Delavska godba Kočevje, ki praznuje letos 50-letnico obstoja. (Foto: Primc)

Strelišče in družbeni dom bodo odprli za praznik

Krajevni praznik in dan rudarjev 3. julij ter 4. julij, dan borca, bodo zelo svečano praznovali v krajevni skupnosti Rudnik-Šalka vas v kočevski občini. Hkrati bodo slavili jubileje ZK in tovariša Tita.

3. julija ob 9. uri bodo odprli novo strelišče za zračno puško, ki so ga uredili v prizidku družbenega doma v Šalki vasi. Na svečanosti bodo sodelovali tudi delavska godba iz Kočevja, nonet „Rog“ iz Želj in gasilski enoti Rudnika in Šalke vasi.

Istega dne ob 11. uri pa bodo odprli v Klinji vasi družbeni dom. Tudi tu bodo nastopili delavska godba, nonet Rog in gasilci, razen tega pa še enote civilne zaščite in teritorialne obrambe. Na proslavi bodo podelili priznanja KS zaslužnim občanom, organizacijam in društvom. Po proslavi bo zabava.

NAČRT ZE PRESEZEN

V Kočevju je v prvih štirih letošnjih odvezmih dneh darovalo kri že 835 krvodajalcev ali 40 več, kot znaša letni načrt. V Kočevju bo letos krvodajalska akcija še enkrat, in sicer v decembru, trajala pa bo 3 dni. K prvemu odvzemu je prišlo 868 krvodajalcev, a jih je bilo 40 zavrnjenih.

J. PRIMC

Milo za drago

„Izmed petih delegatov z območja Starega Loga delamo le trije. Eden je odnehal zato, ker avtobusna postaja ni pred njegovo gostilno. „Proti nedelavnim je treba tudi ukrepati,“ je zahteval na nedavni skupni seji občinske konference SZDL in občinskega sveta ZS Kočevje delegat iz Starega Loga. Hkrati je nakazal možno rešitev, kot so jo uvedli v neki sosednji občini. Tudi tam delegat ni delal, čez dve ali tri leta pa je prišel prosit štipendijo za otroka. Takrat so mu odgovorili: „Ti družbi ničesar nisi dal kot delegat, čeprav si podpisal, da se strinjaš s kandidaturom, zato tudi družba ni dolžna, da tebi pomaga oziroma ti štipendira otroka.“ Od takrat je tisti delegat zelo aktiven.

Ta primer dokazuje, kako bi nekdo rad kot delegat uveljavljal osebne interese s pomočjo družbenih oz. samoupravnih organov, kar ni prav. Pri evidentiranju možnih kandidatov za delegate je treba torej dobro pretehtati dosedanje družbeno delo posameznikov, njihovo znanje, predvsem pa njihov odnos do samoupravljanja.

J. PRIMC

Ne boleha ob praznikih!

Na seji zborov SO Metlika poudarili težave v kadrovanju in pomanjkljivi lekarniški službi

27. junija je bila v Metliki 23. seja zborov združenega dela in družbenopolitičnega zbora ter 22. seja zborov krajevnih skupnosti občinske skupščine.

V poročilu - dnevni red je bil zelo obsežen - velja omeniti predvsem naslednje: rdeča nit malone vseh razprav, tako tistih, ki so obravnavale metliško problematiko, kot tistih o delu skupščine skupnosti občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje - mimogrede: delo te skupnosti je bilo ocenjeno kot pozitivno - je bila kadrovska problematika; premalo je ljudi z ustrežno izobrazbo, kar otežuje delo na vseh področjih, prošnje in zahte-

USPEL KONCERT

Minulo soboto zvečer je v metliškem Domu Partizana na Pungartu prepeval Ljubljanski invalidski zbor, ki je bil organiziran prav v Beli krajini. Pevce je tokrat za spremembo poslušalo kar precej občanov, ki so bili z nastopom nadvse zadovoljni.

Da je Metlika res med nerazvitiimi občinami, brzkone dokazuje tudi ta „prometni“ znak, ki je minuli teden turistu opozorjal na obvoz. Veter ga je sicer nekajkrat podrl, vendar so ga redoljubni občani takoj spet postavili.

ve se kopičijo, doba reševanja podaljšuje. Franc Vrvičar, predsednik SO Metlika je dejal, da v nekaterih referatih dela še vedno toliko uslužbencev kot pred 15 leti, čeprav je dela mnogo več. Kadrovska zasedba v javnem tožilstvu je samo 50-odstotna, od 29 delovnih mest medobčinske inšpekcijske službe je zasedenih samo 25. Posledica tega ni samo negodovanje ljudi, temveč tudi pomanjkanje dobrih delovnih programov.

Sledila je razprava in sprejemanje odlokov, sklep o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov za leto 1976. V sedmi točki dnevnega reda se je vnela zanimiva razprava ob imenovanju občinskega sodnika za prekrške. Nazadnje je bil imenovan Janez Škof. V tem delu se je izkazalo, da koordinacijska komisija svojega dela ni opravila najbolje.

Med delegatskimi vprašanji je veljala osrednja pozornost metliški lekarniški službi, njenemu deficitarnemu poslovanju, še posebno pa ureditvi dežurstva, saj ob praznikih in ponoči v Metliki ni mogoče dobiti zdravil. Eden izmed delegatov je popolnoma pravilno ugotovil, da je sanacija ozdravljanje stanja, ne pa iskanje tistega, ki bi pokrival izgube. Izvršni svet občine bo od lekarniških delavcev zahteval izčrpano poročilo.

I. V.

ZA LOKVE POSEBEN VLAK

Tudi metliške družbenopolitične organizacije želijo pripeljati na letošnje osrednje slovensko partizansko proslavo kar največ občanov. Organizirale so poseben vlak od Metlike do Otovca pri Semiču. Vlak, ki bo odpeljal 3. julija ob 8. uri, bo sprejel okoli 500 občanov. Nazaj v Metliko bo odpeljal ob 17. uri.

JASLI SO PRIDOBILI - V novem vrtcu v Ribnici so tudi jaslji, kjer je v varstvu 15 dojenčkov, zanje pa skrbijo tri medicinske sestre. (Foto: Jože Primc)

Kuhinja še ni izkoriščena

Veselje v novem vrtcu - Jasli pridobitev za Ribnico

„Novega vrtca smo zelo veseli. Delo je zdaj lažje, otroci pa so bolj pridni,“ je povedala Andreja Hojč, ravnateljica otroške varstvene ustanove „Majda Šilc“ v Ribnici.

Stari vrtec je imel tri sobe, v katerih se je stiskalo do 80 otrok. V novem vrtcu pa imajo dva oddelka za dojenčke in 4 oddelke predšolskih otrok, razen tega uporabljajo še prostore starega vrtca, kjer je en oddelek. Skupno imajo zdaj v varstvu 89 predšolskih otrok in 15 dojenčkov.

Novi vrtec uporabljajo okoli tri mesece. Prostori so veliki, svetli, lepi. Vrtcu manjka le še igrišče, ker je zanj zmanjkalo denarja. Verjetno bodo morali nanj oziroma na dokončno ureditev okolice še nekaj časa počakati. Pri urejanju okolice so še pred otvoritvijo vrtca pomagali s prostovoljnimi delom dvakrat ribniški mladinci, enkrat pa učenci osnovne šole.

Vrtec ima kuhinjo z zmogljivostjo 900 kosil, vendar je, žal, občutno Premalo izkoriščena. Tako veliko so naredili zato, da bo lahko kuhala hrano tudi za učence osnovne šole, ko bo v Ribnici uvedena celodnevna šola. Zdaj kuhajo v njej hrano še za okoli 100 šolarjev. Nameravali so kuhati tudi hrano za občane, da bi tako vsaj delno krili stroške (amortizacijo) kuhinje. Vendar med občani

še ni zanimanja za tak način prehranjevanja.

J. P.

Vodovod in TV pretvornik

Krajevna skupnost Velike Poljanje v ribniški občini, ki šteje 323 prebivalcev, bo 3. julija praznovala dan borcev, hkrati pa tudi svoje delovne zmage. Glavni gospodarnik bo znani strokovnjak za zgodovino delavskega gibanja dr. Metod Mikuž. Ob tej priložnosti bodo podelili priznanja Alojzu Levstiku in Frančiški Gregorič.

Na proslavi bodo odprli 4 km dolgi vodovod Velike Poljanje-Gornje Poljanje; Velike Poljanje bodo ob tej priložnosti dobile javno razsvetljavo, še zadnji dve hiši (v vasi Finkovo) na območju KS bosta dobili elektriko, odprta bo televizijski pretvornik (otvoritev je bila napovedana že za 25. maj), razen tega bodo predvidoma odprli tudi telefonsko napeljavno za to območje.

Seveda bo po proslavi velika veselica. Z združenimi močmi jo pripravljajo vse organizacije na območju KS.

M. GLAVONJIČ

DROBNE IZ KOČEVJA

ZA UVOD NALIV - Pri polno dan se je tudi nad kočevsko dolino najvil z vetrom in nalivom, med katerim je padala tudi toča. Večje de nevihta sicer ni naredila, je pa bilo namočila zemljo. Rastje je bilo že posledice začetka suše.

DELOVNE AKCIE - Mladinci pa tudi pionirji osnovnih šol in delovne organizacije organizirajo delovne akcije. Delovne akcije bodo odšle v razne kraje. Pravi mladinca pomagajo, kjer je potreba dobro pa bi bilo, da bi pred odhodom v druge kraje tudi doma kaj naredili. Če ne drugega, naj bi vsaj bili sproščeni, kot bi bili v hotelih lonih.

POD ŠOTORE - Člani nekaterih delovnih organizacij bodo imeli toš kolektivne dopuste. V njih so počitniških domovih ne bo za prostora. Zato se jih je veliko odšlo za taborjenje. To je opazno tudi v trgovinah, kjer je velik navala kup šotorov, blazin, posoda, valnikov in ostalega. Tako bodo svobodneje letovali izven države, tselkih betonskih „bunkerov“ tudi otroci teh družin bodo sproščeni, kot bi bili v hotelih lonih.

PRVI KOLESARJI

Zgodovinar dr. Drago Stepič ki raziskuje telesno kulturo, mudil v Kočevju. Zbral je podatke o kolesarjenju v ribniški dolini. Znano je, da je bil ustanovljen že leta 1899. Klubovenskih biciklistov ribniške Pregledal bo arhive, če bi se našlo o kolesarstvu v Kočevju.

KOČEVIŠKE NALIV

Šol

K

Recit...
novme...
nija r...
lovni...
citral...
in -
toje s...
zije in...
igrali...
smi.

Ribniški zobotreb

SEZONA VESELIC - Trgovine in drevje so polni... ki vabijo na to ali ono... Največ veselje je gasilskih... rajo pa jih tudi drugi. Tako je... tekmovalne sezone imel ves... rokometni klub Inles. Veselj... verjetno vrgla nekaj denarja, s... start kluba v prihodnji sezoni.

OBISK IZ DELNIC - Pred... ki družbenopolitičnih organizacij... Delnic so pred kratkim... gradbišče športne dvorane in... nega bazena v Ribnici. T... Delnicah namreč nameravajo... ti podoben objekt.

LUKNJE ZAMAŠENE - Ribniški je ribniški „medved“... kal jame v Struški ulici in jih... v Dolenskem listu. Te dni so... že zalite z asfaltom.

VEČ RAZSTAV - V počast... dneva borca 4. julija bo v dome... odprta razstava „Splošna iz... obramba v obeh likovnih umet... Jugoslavije“, na kateri so... predstavili s svojimi deli na to... znani likovni ustvarjalci iz... Jugoslavije. Odprta bo do 7. julija... V Petkovi galeriji na Ljubljani... odprta razstava del članov Dru... likovnih samorastnikov iz Ljublj... članov društva Exlibris. Razst... „Iskra“ in društva Izobrazba... Kovača. Pokrovitelja razstave... kultura skupnost in občina... organizacija ZSB. 6. julija bo... Ribnici gostoval KUD Zelenica... Privedite bo predvidoma v letni... gledališču v gradu.

REŠETO

Do septembra se bo odločilo

Pri Kremenu iščejo najustreznejše rešitve za organiziranost v prihodnje

V prvem četrtletju 1977 kaže veliko boljše kot pred letom dni, čeravno Kremen ni izgubarsko podjetje, saj po vsaki bilanci nekaj ostane. Pred vrati je večja investicija.

Ob tem ko 148 zaposlenih v treh občinah lepo izpolnjuje letošnji plan in računajo ob polletju celo na najmanj 10-odstoten boljši poslovni uspeh kot lani, pa se resno ukvarjajo tudi s prilagajanjem zakona o združenem delu praksi.

Za zdaj delajo v treh organizacijskih enotah s samostojnim obračunom, in sicer na Mirni, kjer imajo 19 ljudi, v Ravnem pri Krškem s 40 zaposlenimi in v Novem mestu z okrog 90 člani kolektiva. V novomeški občini sta delovišči v mestu in na Mokrem polju, skupne službe pa opravljajo posle za vse navedene, zraven pa še za zaposlene v voznem in strojnem parku ter v delavnicah.

Vsa leta doslej so razpoložljiv denar za investicije vlagali v Mirno v trebanjski in Ravno v krški občini, v srednjeročnem

razvojnem načrtu do leta 1980 pa je trdno zapisano, da pride za modernizacijo na vrsto Novo mesto, ki je bilo doslej malce zapostavljeno. Modernizacija je zastavljena in investicija za 30 milijonov dinarjev je že prijavljena pri banki. Del bo porabljen za gradnjo in posodobitev, del za nabavo moderne opreme.

V tem vzdušju se pri Kremenu odločajo tudi za svojo bodočo organiziranost. Kot pravijo vodilni, ne računajo na posebne težave pri prilagajanju interne

zakonodaje zakonu o združenem delu. Ta akcija je zastavljena in teče pod vodstvom posebne komisije. Ukvarjajo pa se z eno, toda največjo nezanko: ali ostane Kremen enovita OZD ali bo šla na nekaj tozdov. Na to vprašanje bo treba dati odgovor najkasneje do septembra letos.

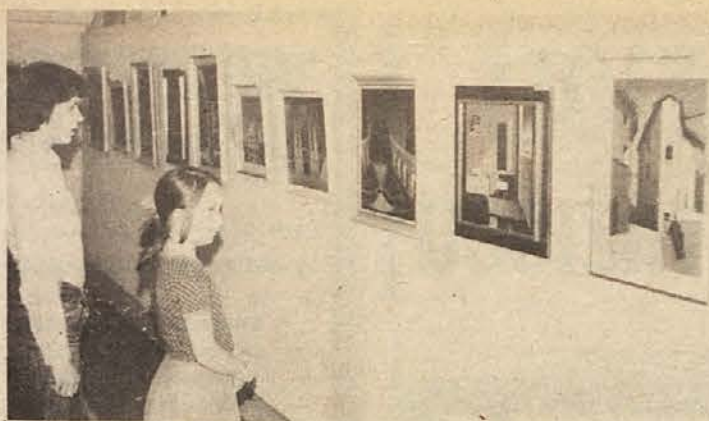
Šolska „inventura“

23. junija, dan pred koncem pouka, je bilo na grmski osnovni šoli zborovanje staršev, učencev in učiteljev, na katerem so med drugim 19 učencem 8. razredov, ki so izdelali z odličnim uspehom, podelili priznanje „Zlato pero“; sedem učencev pa je prejelo diplomu šole.

V šolskem letu 1976/77 je OŠ Grm obiskovalo 1020 učencev v 32 oddelkih; 270 učencev v 12 oddelkih je imelo podaljšano bivanje. Učni uspeh znaša 97,3-odst., kar je za ta način dela in v teh delovnih pogojih res zgornja meja.

Na seji sveta staršev so ponovno veliko pozornosti posvetili vprašanju podaljšanega bivanja. Rezultati kažejo, da je ta način podaljšanega bivanja, ki vsebuje veliko elementov celodnevnih šol, zelo uspešen. Vodstvo šole in svet staršev se zavzemata, da bi podaljšano bivanje otrok razširili na čim več oddelkov. Največja ovira so pomanjkanje prostorov, kadrov in, žal, denarja. V naslednjem šolskem letu bodo imeli podaljšano bivanje 4 oddelki 1. razreda, 3 oddelki 2. razreda, 2 oddelka tretjega in 1 oddelka 4. razreda.

Zadnji dan pouka, 24. junija, je bil na grmski osnovni šoli sejem knjig, popoldne pa so bila športna tekmovanja učencev.

HUMEK RAZSTAVLJAL – V Likovnem salonu v Kočevju so pravkar zaprli razstavo del akademskega slikarja Gabrijela Humeke, ki se je tokrat že drugič predstavil kočevski publiki. (Foto: Princ)

Nekatere obrti izumrle

Zasebna obrt v zadnjih sedmih letih močno nazadovala – Najbolj narašča avtoprevoznništvo

V kočevski občini se je od leta 1970 do 1976 zmanjšalo število zasebnih obratovalnic (obrnih delavnic) obrtnih strok od 94 na 81 ali za 15 odstotkov. Dovolj je le obrtnikov brivsko-frizerske stroke, vseh drugih pa primanjkuje. Število delavnic povsod nazaduje, razen v elektro in lesni stroki. Obrt tekstilne stroke hitro nazaduje, oziroma odmira. Zelo pa se krepki število avtoprevoznikov, ki je v tem obdobju naraslo od 23 na 36. To so nekatere ugotovitve iz poročila o obrti v občini, o katerem je 28. junija razpravljala tudi občinska skupščina.

V zadnjih sedmih letih so nekatere obrti že popolnoma izumrle. To so: cementnarstvo, pridobivanje peska, kovaštvo, elektroinstalaterstvo, izdelovanje suhe robe, žensko krojaštvo, parketarstvo, ščetinarstvo, prepranjanje, kozmetika, žaganje drv in prevoz s konjsko vprego.

V tem obdobju pa so se hkrati razvile nekatere nove obratovalnice, ki jih prej v občini sploh ni bilo: kovinarstvo, elektromehanika, elektro-monterstvo za gospodinjstve stroje, izdelovanje zabojev, rezanje stekla, storitve z gradbeno mehanizacijo, izdelovanje kovinskih okrasnih predmetov, snaženje oken in trgovina.

V teh podatkih pa nismo upoštevali obrti, ki jih opravljajo občani kot postranski poklic. Tu se namreč število ni bistveno spremenilo, vendar so tudi tu nekatere obrti popolnoma izumrle, druge pa so se pojavile na novo.

Seveda v poročilu niso zajete neregistrirane delavnice oz. obrtniki „šušmarji“. Šušmarjev je največ v stavbenih strokah.

Med vzroki, ki zaviralno vplivajo na obrt, so predvsem premalo prožna davčna in kreditna politika, težave pri pridobivanju poslovnih prostorov itd.

J. P.

NEREDNO ODVAŽANJE SMETI – Če Komunala teden dni ne odpelje smeti, je takole okoli smetnjakov.

Mesto smeti

Poročali smo že, da je pobiranje smeti v Kočevju zelo nerodno. Dogaja se, da na nekaterih območjih smeti niso pobrane tudi po več kot teden dni. Smetnjaki so nabito polni, okoli njih pa stanovniki odlagajo smeti v vrečkah in škatlah ali pa naredijo kar kupe. Mačke, psi pa tudi veter nato raznašajo smeti po parkiriščih, cestah in zelenicah, da postaja mesto eno samo veliko smetišče.

Včasih so se delavci Komunale izgovarjali, da ne morejo do smeti zaradi nerodno parkiranih avtomobilov. Vendar pogosto tudi takrat ne pridejo po smeti, kadar dovoz smetarskega avta ni z ničimer oviran.

Pri eni zadnjih podražitev smetnine je bilo rečeno tudi, da bodo v bodoče pobirali smeti ne le dvakrat, ampak celo 3-krat na teden; v resnici pa se dogaja celo, da jih niti enkrat ne.

Pobiranje smeti gotovo ni le stvar Komunale in posameznih hišnih svetov, pač pa tudi krajevne skupnosti ali celo občine. Zaradi raztresenosti smeti trpi namreč vitez mesta, lahko pa so še hujše posledice. Zato je treba sprejeti pravilnik o pobiranju smeti, ki bo določal pravice in dolžnosti Komunale in hišnih svetov. Ta bo moral gotovo določati tudi ukrepe proti tistim, ki se pravilnika (ali dogovora) ne bodo držali. Vsekakor pa bi morala Komunala koga opozoriti ali poročati, če zaradi upravičenih razlogov ne bi mogla odpeljati smeti. Zdaj so namreč tudi na telefonske klice le tiho, mesto pa je smetno.

J. PRIMC

Vik in krik staršev

Komisija za sprejem otrok v vrtnice je pregledala 590 prošenj, med temi so morali izbrati samo 141 otrok

Dan na dan prihajajo očetje in mame s pritožbami pred izvršilni odbor skupščine otroškega varstva in razjarjeni ugotavljajo, da bi moral biti njihov otrok sprejet, izražajo nezazupanje v delo komisije, zahtevajo zapisnike itd. Po drugi strani so bili člani komisije utrujeni od sedemdnednevnega sedenja pri premlevanju prošenj. Delali so po pravilniku!

Dejstvo je, da je imela komisija opraviti s 590 vlogami in da bo jeseni v vrtnicah izpraznjenih samo 141 mest. Letos tudi za starejše predšolčke ni prostora, ker so veliko manj sprejemale osnovne šole. Da bi starše vsaj malo potolažili, so pošiljali obvestila o sprejetju v vrtnice na Drski, za katerega so sklenjene šele pogodbe za gradnjo. Šele pripravljajo zemljišče... Kdaj bo vrtnice zgrajeni?

Izdali pa so za 196 otrok obvestila, prav tako za 18 na Malem Slatniku, tako da sta vrtnica polna, še preden sta zgrajena. Skupno so izdali 357 pozitivnih obvestil, od tega pa je po pravilniku 20 odst. kadrovskih vlog, 25 mest, s katerimi razpolaga tovarna Krka, ker je mesta odkupila. Pri vseh ostalih je komisija poslovala samo po pravilniku, upošteva dobo čakanja (nekateri so prišli zdaj na vrsto, vlogo pa imajo 2 ali 3 leta), prednost so dali samohranilcem, družinam z več otroki in tistim, ki imajo doma težke bolnike. Opraviti so imeli tudi z vlogami takih staršev, katerih otroci se še niso rodili.

Vsako leto hujša stiska v novomeških vrtnicah sproži tudi vedno hujši plaz jeze. Verjetno pa rešitev iz te zagate ni v

obtoževanju, pač pa v skupnih prizadevanjih, da bi čimprej zgradili čimveč novih vrtnic.

ROMAN ALBREHT NA OBISKU V IMV – Prejšnji teden, ko se je član predsedstva CK ZKS mudil v Novem mestu, si je s sodelavcem in v spremstvu Jurija Levičnika, generalnega direktorja IMV, ogledal tovarno avtomobilov. (Foto: R. Bačer)

Gasilci slavijo

2. julija bo Gasilsko društvo Otočec ob Krki slavilo svoj veliki praznik: ustanovljeno je bilo namreč leta 1907. Pobudo za ustanovitev je dal velik požar leta 1904 na Otočcu, ki so ga gasilci iz Novega mesta kmalu pogasili. Ob ustanovitvi so člani kupili vprežni voz z ročno črpalko, kmalu nato so zgradili gasilski dom. Med dvema vojnima je bilo GD na Otočcu med najbolje opremljenimi podeželskimi GD.

Večina opreme je bila v zadnji svetovni vojni uničena. Takoj po osvoboditvi so gasilci znova začeli. Leta 1961 so kupili prvo motorko, leta 1972, drugo, 1974 pa so dobili tudi gasilski avtomobil. Gasilska oprema, s katero razpolagajo, je bila kupljena s prispevki prebivalcev, KS Otočec in občinskega gasilskega sklada.

Ker deluje društvo na obsežnem, hribovitem območju, usposabljajo za prvo, takojšnjo pomoč ob požaru po okoliških desetih z nujno opremo. Cevi za priključek na vodovodni hidrant že imajo na Vrhu pri Pahi, v Ždinja vasi in na Jevšah, Zihovo selo pa jih bo še dobilo. V lanskim jeseni se je učinkovitost takšne organizacije že pokazala na Vrhu pri Pahi, ko je domača desetina sama pogasila požar v hlevu, preden se je razbesnel. Za svoj praznik bo društvo dvema okolišema dodelilo ročne motorkke.

PREDVSEM VEČ ASFALTA

Krajevna skupnost Žužemberk in krajevna konferenca ZSDL sta na zboru občanov 22. junija začrtala program svoje dejavnosti. Med drugimi nalogami, ki jih ni malo, so začrtali asfaltiranje ceste do zdravstvenega doma in otroškega vrtnice ceste, ki vodi do spomenika na Cviblu. Med važnejšimi nalogami v prihodnje je tudi ureditev vodovoda.

N. G.

Novomeška kronika

REKLAMA ZA STRUPENE GOBE – Prav zanimiva je razglednica, ki jo prodajajo v počitniškem domu pri Gospodini. Nad slikovito panoramsko fotografijo je namreč še posnetek strupenih gobanov, ki pa verjetno nič kaj vabljivo ne „delujejo“ na gobarje, čeprav Gorjanci že od nekdaj slove po obilici tega gozdnega sadeža. Ali je takšni „antipropagandi“ botrovalo nepoznavanje gob, ne vemo, zapišemo pa lahko, da bo moral avtor posnetka ob takem znanju kaj kmalu na izpiranje želodca.

KUŽNO ZNAMENJE NA TLEH – Krajan Tomažje vasi pri Straži se dalj časa pritožuje nad ravnodušnostjo delavcev novomeškega muzeja, ki navzlic številnim opozorilom še vedno niso našli časa, da bi ponovno postavili spomenik kužnemu znamenju v tej vasi, ki že več kot 10 let leži v travi.

CENE PADAJO – Minuli ponedeljek je novomeška tržnica ponujala bogato izbiro, pa tudi cene so bile v primerjavi s prejšnjim tednom nekoliko nižje. Tako je kilogram paradižnika veljal 26 din, breske 30, medtem ko so jih Koprčani ponujali po 24, marelice 34, jagod od 18 do 30 kilogram, stročjega fižola 28, korenja 8, čebule od 12 do 15 itd.

Ena gospa je rekla, da bi hitro zajezili poplavo v.d., če bi enkrat za vselej napisali, da ta v.d. ne pomeni „večji dohodek“, včasih delaš“, „več dopusta“ in podobno, ampak edinole „vršilec dolžnosti“ in „več dela“.

Delegat pa ne ve

„Večkrat se je zgodilo, da so se stališča delegacije razlikovala od stališč, sprejetih na samoupravnih organih ali krajevnih skupnostih, ker je delegacija preveč uprta pri sprejemanju stališč.“ To je ena izmed ugotovitev analize delovanja delegatskega in skupščinskega sistema v občini Kočevje, ki jo je izdelala občinska konferenca ZSDL.

Ugotovitev povsem drži, če se dogaja, da delegat na občinski seji vztrajno zagovarja stališče delegacije, sprejeto na sestanku delegacije pred občinsko sejo, kadar ga ne „povozi“ odgovor predstavnika izvršnega odbora občinske skupščine ali koga drugega, ki na trdnico pravi: „Sicer pa smo dobili tudi pisemno soglasje vaše krajevne skupnosti (TOZD).“ V takem primeru lahko delegat zahteva kot riba na suhem, da se zahteva, da se vseh delegatov v KS ali (TOZD) premalo obveščen, zaradi česar ne more uspešno opravljati svoje funkcije. Ob takem tem se gotovo vpraša: kakšen je ta delegatski sistem, če je že vse rešeno in ugotoveno mimo delegacije?

Do takih primerov seveda ne bi prišlo, če bi sejem delegacije vedno prisostvovali predstavniki samoupravnih organov KS oziroma (TOZD) ali vsaj izvršnih organov.

J. PRIMC

Šolarji za mlade Vietnamce

Kočevski šolarji spet zbirajo pomoč za Vietnam

Recitatorji, pevci in kitaristi osnovne šole Kočevje so 23. junija med malico nastopili v okviru organizacije Itas. Peli in recitali so partizanske, narodno-vietnamske pesmi, brali pa so spise in pisma otrokom v Afriki, kitaristi pa so igrali in zapeli več sodobnih pesmi.

Ta nastop je prvi v daljši vrsti, ki so namenjeni predvsem zbiranju pomoči za otroke v Vietnamu. Pobudo za akcijo sta dali pionirska in mladinska organizacija po obisku v Vietnamu in člana KP Vietnam, Ana in njihovi osnovni šoli. Vprašanje učencev, česa si naj-

bolj želi, pa je odgovoril, da šolsko torbico za otroke.

Šolarji so potem sklenili, da bodo z nastopanjem po delovnih organizacijah dobili nekaj denarja, ki ga bodo poslali vietnamskim šolam oziroma otrokom. Prva se je njihovi pobudi odzvala delovna organizacija Itas in jim darovala 2.000 din. V zahvalo so šolarji podarili Itasu ukvirjeno grafiko „Vietnamski zidar“ in dve številki šolskega glasila „Potoček“.

Organizatorji teh nastopov so v dogovoru za nastope in pomoč še v nekaterih delovnih organizacijah v občini. Nastopili bodo tudi v Saturnusu v Ljubljani in Predilnici v Škofji Loki, se pravi v delovnih organizacijah, ki gospodarsko tesno sodelujeta z Vietnamom in katerih člani kolektiva so prvi oz. med prvimi poslali pomoč Vietnamu.

KOMU ZAUPATI?

V kočevski občini se je te dni začelo kandidiranje možnih kandidatov za razne odgovorne dolžnosti. Trajalo bo do jeseni, nato pa se bo začel ostali predvolilni postopek, ki bo trajal do volitev, katere bodo spomladi. Evidentiranje poteka v delovnih in drugih organizacijah ter krajevnih skupnostih, in sicer za funkcije v delovnih organizacijah, KS, SIS, občinskih, republiških in zveznih organov in organizacij.

OBVESTILO

Od 30. junija do 5. avgusta 1977 bo delala Dolenjska lista v Kočevju zaradi letnih dopustov delavcev, zato naj dopisniki pošiljajo svoje prispevke (članke, fotografije) na naslov: Dolenjski list (uredništvo), ul. 33. 68001 Novo mesto. Če imate naslov naj pošiljate organizaciji ali posamezniki, ki obvestila o sestankih, poslah, zanimivostih in dru-

Vietnam – Delovni kolektiv Itasa v Kočevju se je prvi odzval na prošnjo kočevskih šolarjev o pomoči vietnamskim otrokom. Na fotografiji: s prireditve v Itasu. (Foto: Princ)

KOČEVJSKE NOVICE

letovanja za mlade

PORTOROŽ NOVIGRAD POREČ
ROVINJ PULA MEDULIN
TROGIR SOLARIS KORČULA
BAŠKA VODA DUBROVNIK HVAR
KOTOR BUDVA ULČINJ

NA SREBRNIH KRILIH

POČITNICE 77

Hotel Korinjak na otoku Ižu je nameščen v neposredni bližini otoške prestolnice Iž Veli. Sobe imajo v glavnem razgled na morje — na panoramo zadarskega otočja. Na hotelski plaži je še posebej urejen del, ki je namenjen otrokom, prav tako je letos poskrbljeno za otroško plavalno šolo.

Dopustnike, ki se bodo odločili za letovanje na otoku Ižu, bo odpeljalo letalo z ljubljanskega letališča vsako nedeljo ob tri četrt na dvanajst. Z Zadarskega letališča pa bodo odleteli proti domu deset minut čez eno popoldne, prav tako

ob nedeljah.

Cene za en teden znašajo na osebo 1.600 do 2.350 din, za dvotedensko bivanje pa 2.500 do 3.250 din. Otroci od dveh do desetih let bodo letovali po 1.300 do 2.050 din za 1 teden, oziroma po 2.200 do 2.950 din za 2 tedna.

Prijave in informacije: Turistična agencija Aerodroma Ljubljana-Pula, Brnik, tel. (064) 22-347, in Mladinska turistična poslovalnica, Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555

TOVARNA
„NIKOLA TESLA“
BEOGRAD

NOVO NA TRŽIŠČU

AVTOMOBILSKI SPREJEMNIK AT 302 — PROGRAMATIK združuje dosežke sodobne elektronike.

Vgrajujemo ga lahko v vse vrste avtomobilov z 12-voltnim akumulatorjem. Preizkušen je v Zavodih „Crvena Zastava“ Kragujevac, kjer je dobil zelo dobro oceno.

Naravnava se ročno in avtomatično s spominom, kar zagotavlja varnejšo vožnjo. Izhodna jakost 6 W.

Zagotovljen servis v vseh krajih v Jugoslaviji. Proizvaja ga Elektronska industrija — tovarna „Nikola Tesla“ v Beogradu.

Vse informacije dobite v trgovinskem predstavništvu EI—Ljubljana, Gregorčičeva 11, telefon: (061) 24-033. Kupite pa ga lahko v prodajalni EI v Ljubljani, Gregorčičeva 13, telefon: (061) 24-988, in v vseh prodajalnah z akustičnimi aparati.

NOVO NA TRŽIŠČU

TOVARNA
„NIKOLA TESLA“
BEOGRAD

VOZNIKI!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO. ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z „VALVOLINE TECTYL“ VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIČAR
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372
GARANCIJA ZA
OPRAVLJENO DELO!

TECTYL CENTER

Gasilsko društvo
BUKOŠEK
pri Brežicah

vabi na veliko vrtno

VESELICO

v nedeljo,
3. julija 1977
popoldne

Zabavala vas bosta ansambla
DOBRI PRIJATELJI
in NOVI FOSILI s pevcema
LJUPKO DIMITROVSKO
in IVICO ŠERFEZI

VPIS V ŠOLE IN TEČAJE

DELAVSKA UNIVERZA JOŽE SEŠKO,
KOČEVJE

VPISUJE v šolskem letu 1977/78
v naslednje šole in tečaje:

- osnovna šola za odrasle (5., 6., 7. in 8. razred),
- tehniška srednja šola strojne stroke (3-letna),
- ekonomska srednja šola (4-letna),
- srednja komercialna šola (2-letna),
- poslovodska šola — poslovodje v trgovinah (2-letna),
- delovodska šola strojne stroke (2-letna),
- srednja prometna šola — prometni tehnik cestne stroke (4-letna),
- poklicna šola za gostinske delavce — natakar, kuhar,
- dveletna administrativna šola
- srednja upravno-administrativna šola (4-letna).

VIŠJE ŠOLE:

- višja upravna šola (2-letna),
- višja ekonomska (komercialna) šola (2-letna).

SEMINARJI IN TEČAJI:

- tečaj za pridobitev temeljnega znanja iz higiene živil,
- tečaj za skladiščnike,
- knjigovodski tečaj,
- tečaj tujih jezikov — nemški in angleški (začetni in nadaljevalni),
- strojepisni tečaj — začetni, nadaljevalni,
- tečaji za upravljalce centralnih kurjav,
- tečaji za gostinske delavce — polkvalifikacija (kuhar, natakar),

PRIPRAVA za preizkus znanja:

- prehod iz 2-letne na 4-letno upravno-administrativno šolo,
- diferencialni izpit za vpis na višjo upravno šolo.

Vpisujemo vsak dan razen sobote od 7. — 15. ure na upravnem Delavski univerze.

PO UGODNIH CENAH
IZVAJAMO VSA ZIDARSKA IN FASADERSKA DELA.

Obrtna nabavno-prodajna zadruga — „RESA“,
Krško, tel. 71-408

PROSTA DELOVNA MESTA

Obrtno nabavno-prodajna zadruga
„RESA“, Krško,

razpisuje prosta delovna mesta:

1. DIREKTORJA ZADRUGE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- višja strokovna izobrazba ekonomske, pravne ali gradbene smeri ter 3 leta delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu,
- srednješolska izobrazba ekonomske ali gradbene smeri ter 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu,
- moralne-politične vrline,
- organizacijske in vodstvene sposobnosti za vodenje obrtniške dejavnosti.

2. RAČUNOVODJA PODJETJA:

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- višja izobrazba ekonomske smeri ter 3 leta delovnih izkušenj na delovnem mestu računovodje,
- srednja izobrazba ekonomske smeri ter 5 let delovnih izkušenj na delovnem mestu računovodje,
- organizacijsko-gospodarske sposobnosti

3. TAJNICO PODJETJA

Delo se združuje za določen čas za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- dveletna administrativna šola z znanjem strojepisja in delovne izkušnje.

4. FINANČNI KNJIGOVODJA

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj v vodenju poslovnih knjig,
- nepopolna srednja izobrazba in 10 let delovnih izkušenj v finančni službi.

5. SNAŽILKO ZAVODA

za polovičen delovni čas.

Pogoji za delovno mesto snažilke:

- osnovnošolska izobrazba ali nepopolna osnovnošolska izobrazba

Razpis velja 15 dni po dnevu objave.

OPEKARNA ZALOG © NOVO MESTO p. o.

TEL. 21403, 22291 • P.P. 10 • ŽEL. POSTAJA NOVO MESTO

GRADITELJI!

Če se še niste odločili, kakšno stropno konstrukcijo boste uporabili za hišo, bi vam radi pomagali pri odločitvi. V sodelovanju z Opekarno Ptuj izdelujemo in vam lahko dobavimo v naši trgovini z gradbenim materialom v Zalogu strop „MAP“, ki je najsodobnejši armiranobetonski opečni strop in v celoti izpolnjuje vse sodobne zahteve gradbene tehnologije. Sestoji iz nosilcev dolžine 1.80 m do 6.50 m; prinesite s sabo načrt hiše, potrebne dolžine in količine izračunamo mi. Nosilci so lahki, saj je njihova teža komaj 9 kg na tekoči meter. Tudi opaži niso potrebni, le podpore na 2-3 m, ter polnila, ki jih potrebujete 8 kosov za 1 m² stropa. Tako je vsa spodnja površina v celoti opečna in ima odlične zvočno-toplotno izolacijske lastnosti. „MAP“ STROPNA KONSTRUKCIJA se odlično dopolnjuje z našimi zidnimi elementi, ki skupaj z okenskimi in vratnimi prekladami širine 9 in 14 cm — tudi proizvodnje Opekarnice Ptuj — omogočajo hitro gradnjo in zadovoljstvo ob gradnji.

Zato pomnite:

OPEČNI ZID — ZDRAVO STANOVANJE

SPOŠTOVANI POTROŠNIKI!

Obiščite

RAZSTAVNO — PRODAJNI SALON POHIŠTVA

in druge stanovanjske opreme, ki ga v telovadnici Osnovne šole Trebnje prireja MERCATOR v sodelovanju z LESNINO.

RAZSTAVA IN PRODAJA BO OD 25. junija DO 11. julija 1977 vsak dan od 10. do 18. ure.

Posebne ugodnosti: POTROŠNIŠ I KREDITI IN POPUSTI

VABI
Mercator

ŠTIPENDIJE

PROSTA UČNA MESTA

Na podlagi 17. člena samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov občine Trebnje RAZPISUJEJO PODPISNICE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ŠTIPENDIRANJU UČENCEV IN ŠTUDENTOV OBČINE TREBNJE KADROVSKE ŠTIPENDIJE IN PROSTA UČNA MESTA ZA ŠOLSKO LETO 1977/78

Kandidati naj dostavijo kadrovskim službam delovnih organizacij, ki razpisujejo štipendije naslednjo popolno dokumentacijo:

- Izpolnjeno prošnjo za štipendiranje - obr. DZS 1,65;
- Overjeno fotokopijo ali prepis zadnjega šolskega spričevala;
- Potrdilo o vpisu v šolo;
- Kratek življenjepis.

Rok za dostavo dokumentacije je 15 dni po objavljenem razpisu.

TRIMO TREBNJE

	št. študentov	št. učnih mest
Strojna fakulteta II. stopnja	1	5 učnih mest
Strojna fakulteta I. stopnja	1	
Gradbena fakulteta II. stopnja	1	
Ekonomski fakulteta I. stopnja	1	
Ekonomski fakulteta - računalniška smer	1	
Tehnična srednja šola strojna	2	
gradbena	2	
Administrativna srednja šola	1	
Poklicna strokovna šola ključavničar	20 učnih mest	
klepar	5 učnih mest	

ISKRA IEZE - TOZD ELEKTROLITI MOKRONOG

Fakulteta za strojništvo konstruktorska smer	1 št. študenta
Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo kemija	1 št. študenta
Tehnična srednja šola strojna smer kemija	2 št. študenta
Poklicna strokovna šola orodjar	1 št. študenta
strojni ključavničar	2 učni mesti
	1 učno mesto

MIZARSKO PODJETJE „HRAST“ SENTLOVRENC

Poklicna lesna šola - mizarska stroka	3 učna mesta
---------------------------------------	--------------

KAZENSKO POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI

Ekonomski fakulteta	1 št. študenta
Pedagoška akademija defektologija ali ortopedagogika	1 št. študenta

OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST TREBNJE

Pedagoška akademija matematika - fizika	2 št. študenta
telesna vzgoja	2 št. študenta
glasbeni pouk	2 št. študenta
tehnični pouk - fizika	2 št. študenta
likovni pouk	2 št. študenta
Skupna komisija podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov občine Trebnje	

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

TOZD Tovarna opreme MIRNA	
Odbor za medsebojna razmerja	
razpisuje	
prosto delovno mesto	
- VODJA VZDRŽEVANJA.	
Pogoj: srednja tehniška šola - strojna smer, 10 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu.	

Kandidati naj pošljejo pismene vloge v 15 dneh po dnevu objave na gornji naslov.

OBVESTILO!

KRAJEVNA SKUPNOST VINICA OBVEŠČA VSE KUPCE IN PRODAJALCE TER OSTALE KRAJANJE IN SEJMARJE, DA JE ŽIVINSKI SEJEM, PRELOŽEN NA PONEDELJEK, 11. JULIJA 1977, KER SE 4. JULIJ „DAN BORCA“ PRAZNUJE ZAVRŽENI PRAZNIK. PROSIMO VSE ZANIMANE, DA VZAMEJO TO OBVESTILO NA ZNANJE.

KRAJEVNA SKUPNOST VINICA

LICITACIJA

„SLOVIN“ - TOZD „Bizeljsko-Brežice“

objavlja javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Izključna cena: din

1. Puhalnik za seno	600,00
2. Škropilnica „Solo“ Junior	1.000,00
3. Hidravlična stiskalnica	500,00
4. Grozdni električni mlin	200,00
5. Sejalnica Ferguson	1.500,00
6. Gumi voz - 3 tonski	1.400,00
7. Prikolica - 3 tonska	6.000,00
8. Traktorska škropilnica Mayer	1.000,00
9. Traktorska škropilnica Mariborka	800,00
10. Pisalni stroj GRAMA	400,00
11. Knjižni stroj ODHNER	4.500,00
12. Računski stroj Super - METAL	500,00
13. Motor za avto FORD	12.000,00
14. Sedeži za avto FORD	2.000,00
15. Dozirni aparat za Bajkovin	80.000,00
16. Filter SEITZ 60 x 60, komplet	30.000,00
17. Filter za kremenčevo	
18. Centrifuga „ALFA LAVAL“	50.000,00
19. Filter, ploščni, 40 x 40	1.200,00
20. Dozirna naprava za 60 l	400,00
21. Naprava za zapiranje steklenic	450,00
22. Tehnica (100 kg)	1.000,00
23. Tovorni avtomobil TAM 2000, CE 230-74	20.000,00
24. Tovorni avtomobil TAM 2001, CE 405-97 letnik 1971	30.000,00
25. Kosilnica r c	300,00
26. Krožna brana	2.700,00
27. Dodatni rezervoar	160,00
28. Petbrzdni plug	1.700,00
29. PIK - preša - balirnica	2.000,00
30. Gumi voz (5 ton)	800,00

Licitacija bo na upravi TOZD v Brežicah, Cesta prvih borcev 5, v četrtek, 7. 7. 1977 ob 10. uri. Na licitaciji lahko sodelujejo vsi, ki bodo pred licitacijo položili 20-odst. polog od vrednosti osnovnega sredstva.

Osnovna sredstva, ki so predmet licitacije, bodo na ogled na dan licitacije od 7. - 10. ure, in sicer kmetijski stroji v Stari vasi - Ekonomija, ostala osnovna sredstva pa na dvorišču upravne zgradbe.

Prometni davki in morebitni stroški prenosa lastništva niso zajeti v izključnih in zlicitiranih cenah.

„SLOVIN“ - TOZD Bizeljsko-Brežice

PROSTO DELOVNO MESTO

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST NOVO MESTO
Strokovna služba

objavlja
prosto delovno mesto

REFERENTA ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

POGOJI:
- višja izobrazba pravne, upravne ali ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

Prijave in dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST - Strokovna služba - NOVO MESTO, Kidričev trg 3

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric in svak

FRANC BEVC

iz Otočca ob Krki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, številnim prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Posebna hvala gasilskemu društvu Otočec in duhovnikom.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše drage mame in stare mame

ANICE NOVAK

gostilničarke iz Hrastja pri Šentjerneju

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Še posebna hvala osebjem kirurškega oddelka bolnice Novo mesto, ZB Orehovica, LD Orehovica. Zahvaljujemo se tudi Francu Zagorcu in Antonu Jakšetu za poslovljne besede, župniku za govor in opravljeni obred ter šentjernejskemu oktetu. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žaljuči: hčerka Marjetka z družino in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje žene, mame in stare mame

ANE DIVJAK

iz Volčkove vasi pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, posebno pa sosedom za sočustvovanje, za izrečeno sožalje in podarjene vence in cvetje. Zahvala kolektivu „Kroj“ Škofja Loka, župniku za spremstvo, poslovljne besede in lepo opravljeni obred.

Žaljuči: mož Jože, sinovi Jože, Stane, Tone, hčerki Anica in Fani z družinami, sestra Marjanca in drugo sorodstvo

V SPOMIN

4. julija bosta minili dve žalostni leti, odkar nas je mnogo prezgodaj, komaj v 17. letu starosti, za vedno zapustila naša draga in nepozabna hčerka, sestra in teta

MALČI MEDLE

iz Ragovega pri Novem mestu

Niti slutila nisi, da se ne boš nikoli več vrnila v naš dom. Ne bomo te pozabili, čeprav počivaš v preranem in hladnem grobu.

Neutolajljivi domači.

OSMRTNICA

V neizmerni žalosti sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nas je za vedno zapustil v svojem 83. letu naš dragi mož, brat, stric in svak

HENRIK NOVAK

borec za severno mejo

Na njegovo željo smo ga dne 24. junija 1977 ob 18. uri pokopali na šmihelskem pokopališču v ožjem družinskem krogu. Prosimo tihega sožalja.

Žena Fanči in drugo sorodstvo

Novo mesto, Ljubljana, Dunaj, Wiesbaden

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega očeta, starega očeta, moža, brata in strica

MIHA BRODARJA

iz Novega mesta

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za sočustvovanje z nami, za izrečeno sožalje in za podarjene vence in cvetje. Hvala vsem zdravnikom in zdravniškemu osebjem pljučnega oddelka novomeške bolnice za ves trud in požrtvovalnost v času njegove dolgotrajne bolezni. Zahvala tudi kolektivom Novomontaža Novo mesto, ZS Triglav Novo mesto, Novoteks Novo mesto in Labod Novo mesto. Zahvaljujemo se tudi gasilcem za poslednjo stražo ob krsti, godbi gasilskega društva Novo mesto, pevcem in govorniku za poslovljne besede. Enaka zahvala duhovniku za lepo opravljeni obred.

Žaljuči: žena Anica, sinova Marjan in Andrej, hčerke Marija, Milka, Stanka in Anka z družinami.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 30. junija - Ema Petek, 1. julija - Bogo Sobota, 2. julija - Marija Nedelja, 3. julija - Nada Ponedeljek, 4. julija - Dan borca Torek, 5. julija - Ante Sreda, 6. julija - Bogomila Cetrtek, 7. julija - Ciril in Metod

LUNINE MENE
1. julija ob 04.24 uri ščip

KINIO

BREŽICE: 1. in 2. 7. ameriški barvni film Kventin Dervord. 3. in

4. 7. jugoslovanski barvni film Atentat v Sarajevu. 5. in 6. 7. francoski barvni film Ljubi me, Lili.

NOVO MESTO - KINO KRKA: Od 1. do 3. 7. ameriški barvni film Bilo je v času vojne. 4. in 5. 7. domači barvni film Imam dve mami in dva očeta. 6. in 7. 7. francoski barvni film Razjezil se bom!

SEVNICA: 2. in 3. 7. italijanski film Nočni Vratar.

RBNICA: 2. in 3. 7. italijanski film Cvet 1001 noči.

TREBNJE: 2. in 3. 7. nemški barvni kriminalistični film Shamus.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

PARKET-PLASTIKA, VINKO NOVAK, Lebanova 37, Novo mesto, telefon 21-642, sprejme vajuca za polaganje parketa in podov iz plastičnih mas.

ZA VARSTVO in postrežbo starejše ženske sprejmemo žensko staro od 45 do 60 let. Stanovanje, hrana in lep honorar. Pismene ponudbe ali osebne podatke pošljite na naslov: Milvoj Kvas, Pod Lipo 2, 68340 Črnomelj.

GOSTILNA LAJKOVIČ, VEL. PODLOG, sprejme natakarico. Stanovanje in hrana preskrbljena. Telefon 71-972.

SPREJMEM dva nekvificirana delavca za avtomehanično stroko, vojašine prosta. Peter Perdec, Pod Trško goro 90, Novo mesto, FRIZERSKI salon „Cveta“, Citalniška 1, Novo mesto, išče vajenke.

IŠCEM dve vajenki za uk v gostinski stroki (strežba in kuhinja). Gostilna Anica Kos, Ivančna Gorica 61.

VAJENKO za poklic kuharice ali natakarice sprejemam takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna in prenočišča Niko Badovinec, Metlika, telefon 77-255.

STANOVANJA

ZAKONSKI PAR išče stanovanje, garsonjero ali sobo in kuhinjo v Novem mestu ali okolici. Oglasite se v trgovini PLANIKA, Glavni trg, Novo mesto.

SAMSKO DEKLE išče opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2047/77).

ODDAM sobo fantu. Naslov v upravi lista (2058/77).

TRISOBNO komfortno stanovanje v Črnomlju zamerjam za enako v Novem mestu. Ponudbe pod „Tudi manjše“.

ODDAM opremljeni sobi dvema dekletoma in garažo za manjši avto. Prodajam tudi suhe hrastove deske 5 cm in 3 cm. Naslov v upravi lista (2040/77).

IŠCEM opremljeno ali neopremljeno garsonjero ali enosobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (2033/77).

Motorna vozila

PRODAM dele DKW F 102, vrata, streha, polosovine in šipe. Ustrezajo tudi za AUDI 60. Informacije: Sever Bogo, Pot na Gorjance 13, tel. 22-991 Novo mesto vsak dan popoldan.

PRODAM ZAPOROŽCA, letnik 1976, in dele za ZASTAVO 750. Potok 17 pri Straži.

PRODAM avto 750 DELUXE, letnik 1976. Oglede možen od petka popoldan do nedelje zvečer. Jože Zaletel, Mrzlava vas 4, Krška vas.

PRODAM starejšo ZASTAVO 750 v voznem stanju in registrirano. Povše, Otočec 59, telefon 22-566.

PRODAM SKODO, letnik 1969, registrirano, in radio na kasete. Oglede v soboto in nedeljo popoldne. Naslov v upravi lista (2027/77).

NOV volkswagen Chiroco prodaj. Jožica Turšič, Župeča vas 45, Cerklje ob Krki, telefon 73-400.

PRODAM spačka, letnik 1973. Naslov v upravi lista (2037/77).

PRODAM renault 4, letnik 1971, dobro ohranjen. Vinko Vogrinc, Kapele 39 - 68258.

TRAKTOR Ferguson, brezhiben, 35 KM, prodajam. Jože Turšič, Župeča vas 45, Cerklje ob Krki, telefon 73-400.

PRODAM traktor Hatz-Agria (11 KM), letnik 1964, po ugodni ceni. Miha Banič, Mihovo 16, 68310 Šentjernej.

PO ugodni ceni prodam kosilnico BCS z vozičkom. Grozdek, Mali Podlog 18, Leskovec pri Krškem.

PRODAM dobro ohranjen 75-litrski hladilnik Himo. Naslov v upravi lista (2028/77).

PRODAM pohištvo za dnevno sobo in raztegljiv kavč. Oglede možen v soboto. Lapajne, Majde Šilc 5, Novo mesto.

PRODAM rabljeno kuhinjsko pohištvo. Lidja Hlača, Šegova 12, Novo mesto.

PRODAM kavč, ki se lahko namesti v zakonsko posteljo. Naslov v upravi lista.

KUPIM

Deske, plohe-rabljene za gradnjo, kupim. Ponudbe pod „Zidanje“. DVO SOBNO STANOVANJE ali manjšo hišo kupim v Novem mestu ali bližnji okolici. Pismene ponudbe pošljite na upravo lista pod „GOTOVINA“.

POSEST

PRODAM zazidljivo parcelo, sončna lega, elektrika na parceli. Matija Miklič, Razbore 15, Velika Loka. PRODAM Visoko prtično hišo z garažo, zgrajeno do 3. faze na lepem kraju v Krškem. Cena primerna, po dogovoru. Interesenti naj se zgledajo na naslov: Milka Jernejc, Levstikova 3, Krško.

PRODAM parcelo (20 arov) za vinarstvo ali vikend ob cesti na Vinjem vrhu. Možna strojna obdelava. Naslov v upravi lista (2051/77).

PRODAM parcelo, primerno za vinarstvo, na Golušniku. Dovoz možen z vsakim vozilom. Terezija Klemenčič, Zdinja vas 28, Otočec.

VIKEND z veliko zidanico, nekaj gozda in prostora za vinograd prodajam. Ponudbe pod „Mokronoški cviček“.

PRODAM posestvo in hišo v Beli krajini. Ponudbe pod šifro „Dogovor“.

PRODAM hišo in gospodarsko poslopje s pripadajočo ohišnico ter obdelovalno zemljo do 7 ha površine v okolici Ribnice na Dolenjskem. Informacije na naslovu: Frančiška Boh, Ragovska 33, Novo mesto.

PREKLIC

ANTONIJA GAZVODA, BIRČNA VAS 9, opozarjam soseda, naj preneha delati škodo po moji rjivi in uničevati pšenico, ker ga bom v nasprotnem primeru sodno preganjala.

ZIVOJIN IN ANICA POPOVIČ, obžalujeva kar vsa žaljivega izrekla o Fani Pekolj. Zaveževa se, da jo bova pustila popolnoma pri miru in se ji zahvaljujema, da je odstopila od začete tožbe.

ALOJZIJA GORNIK, ŽAPUZE 5, prepovedujem vožnjo in sekanje lesa po mojem gozdu v Grmovljah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ČESTITKE

Dragi mami MARIJI BOBNAR S SUHORJA 11 pri Dol. Toplicah čestitajo za 70-letnico in ji želijo veliko zdravja. Lojze, Ivana, Anica, Jože, Milena, Stefan in Pepca z družinami.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! Če ste v zadregi, kakšen prstan bi podarili svoji ljubljenci, obiščite zlatarja Otmarja Zidariča v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

IŠCEM osebo za nego onemoglih staršev. Ivanka Zaletelj, Mirana Jarca 1, Novo mesto.

SAMSKI FANT, zaposlen, z manjšim posestvom želi spoznati preprosto deklo z dežele. Ponudbe pod „Ne ohrani samo zase skrivnosti svojega srca“.

INSTRUKTORJA matematike iščem za dijakinjo IV. letnika gimnazije. Naslov v upravi lista ali na telefon 21-654.

SOLIDEN FANT 31/170, svetloha, po poklicu strojnik in zaposlen v Nemčiji, želi spoznati solidno deklo zaradi živitve. Pišite s sliko na naslov: Herr J. Brädika, 714 Ludwigsburg, Linden str. 19, Deutschland.

IŠCEM dobro družino, ki bi vzela v oskrbo starejšo žensko s plačo. Po možnosti v Beli krajini ali Novem mestu. Frančiška Zagorc, Dom počitka, Metlika.

Sem osamljen vdovec s hišo in nekaj zemlje in pokojnino, želim, da bi se mi javila meni primerna ženska, stara do 60 let pod šifro „POHITI, NE BO TI ŽAL“.

OBVESTILA

Obveščamo cenjene goste, da smo odprli nov gostinski lokal. Otvoritev bo z VRTNO VESELICO v nedeljo, 3. julija 1977 s pričetkom ob 16. uri. Igral bo ansambel Tineta Košmrlja. Se pripravite! Gostišče DRENİK, Bršljin 29, Novo mesto.

IVAN TURK iz Sel pri Ratežu, Otočec, ima na zalogi dvomesečne piščance. Dobite jih od 3. julija 1977 naprej v popoldanskem času. Se pripravite!

Avtoleparstvo in ličarstvo AVGUST MODIC, Trdinova 49, Novo mesto, obvešča cenjene stranke, da bo delavnica zaradi letnih dopustov od 1. do 31. julija 1977 zaprta.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE REŠETIČ

iz Grobelj 40 pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste jo v času njene boleznij pogosto obiskovali, jo pospremili na njem zadnji poti in ji darovali vence ter cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni osebju interne in splošne bolnice Novo mesto in ZD Šentjernej. Hvala tudi delovnim organizacijam: Iskra Šentjernej, Novoteks Novo mesto, g. o. Kostanjevica, VP Cerklje in Litostroji Ljubljana. Prav lepo se zahvaljujemo tudi šentjernejskemu oktetu, kaplanu za poslovilne besede in ostalim duhovnikom ter pevskemu zboru.

Žalujoci: otroci z družinami, brat z družino in drugo sorodstvo

V SPOMIN

Vse svoje življenje si se trudil, delal, trpel. En velik cilj si imel, da hlapcev ne bi več bilo, da dela, kruha imeli bi vsi.

Ob dvajsetletnici smrti

MARTINA BRODARIČA

posestnika iz Rosalnic 35 pri Metliki, borca za severno mejo, aktivista OF od 1941

Ko žitno kladje je zorelo, strd od boleznij težke legel si v premar grob. Zapustil si nam žalost, bolečine, a na sebe lepe spomine.

Žena Terezija, otroci: Tone, Rezka, Martina.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil dobi moč, oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ BRUNSKOLE

iz Dobljč 47

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se vsem sosedom za pomoč, posebno Matkovičevim, kolektivom Belt, Beti Črnomelj, Rudnik Kanizarica, GD Dobljče, za vence. Hvala župniku iz Črnomlja za opravljeni obred in tov. Cerarju za poslovilne besede.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: žena Ana, sin Lojze, hčerka Zdenka z družino in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi našega dragega moža, očeta, starca očeta, brata in strica

JOŽETA GLOBOKARJA

iz Globočdola 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter nam bili v pomoč ob najbridkejši uri. Iskrena hvala sodelavcem kolektiva Iskra Novo mesto, hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Jožeta, sinova Stane in Lojze z družinama, Miha z ženo Slavko in Tone z ženo Anico, hčerki Marija in Jožica z družinama in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ivan Zoran (namestnik glavnega in odgovornega urednika), Rina Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jožica Tepepy in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Sajc, Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. 52100-620-107-32000-009-8-9. - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu 89 din, 1 cm na določeni strani 119 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani 178 din. Vsa mala oglasa do 10 besed 39 din, vsaka nadaljnja beseda 3 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 8 od 15. 10. 1976. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 28. 3. 1974 se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu, Ulica 52100-601-10558 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p.p. 33, telefon: (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p.p. 33, telefon (068) 23-611. Nenaročnični rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

ROZALIJE KRESAL

Gorjanove mame iz Dol. Karteljevega

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, jo spremljali na zadnji poti in ji podarili cvetje. Posebna hvala kolektivu Industrije obutev, Novoteks in OS Bršljin.

Vaščanom pa hvala lepa za nesebično pomoč.

Žalujoci hčerke in drugi sorodniki.

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi našega dragega moža, očeta, brata, tasta, starega očeta, strica in svaka

MAKSA SKOBETA

iz Novega mesta

se najprizrečneje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo sosedu Cirilu Jamniku za prvo pomoč, zdravstvenim delavcem Splošne bolnice Novo mesto, tov. Rudiju Simončiču za pomoč, OOZZB Novo mesto, Industriji obutev Novo mesto, godbi in pevcem. Iskreno se zahvaljujemo tov. Bogomilu Komelju za iskrene besede, izrečene pri odprtjem grobu. Še enkrat hvala vsem, ki ste darovali cvetje, ga tako številno spremlili na njegovi zadnji poti in z nami sočustvovali.

Žalujoci: žena Vida, hčerki Mija in Anka z družinama, sinovi Milan z družino, Roman in Jože ter drugo sorodstvo. Novo mesto, 27. junija 1977.

VSAK DAN: poročila ob 1.00, 2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Nočni program od 0.05 do 5.00 (razen ob nedeljah). Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

ČETRTEK, 30. JUNIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Počitniški pozdravi. 9.40 Majni vokalni ansambli. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zagramo po želji. 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Zunkovič: Čiščenje semenskih posevkov pred pojavljanjem. 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Stari skladatelji - mladi poslušalci. 14.40 Mehurčki. 16.00 Vrtljak. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Mojmirja. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

PETEK, 1. JULIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani. 9.20 Parada orkestror. 9.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Počitniški pozdravi. 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Zunkovič: Čiščenje semenskih posevkov pred pojavljanjem. 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Stari skladatelji - mladi poslušalci. 14.40 Mehurčki. 16.00 Vrtljak. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Mojmirja. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 3. JULIJA: 9.20 Poročila (Lj) - 9.25 Za nedeljsko jutro: Praznični zvoki, barvna oddaja (Lj) - 9.55 625 (Lj) - 10.10 A. J. Cronin: Zvezde gledajo z neba, barvna nadaljevalka (Lj) - 11.00 Otroci sveta, barvna serija (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Ljudje na zemlji - barvna oddaja (Lj) - 12.30 Poročila (do 12.35) (Lj) - 12.35 Nedeljsko popoldne: Pisani svet, barvna oddaja, Okrogli svet - 16.25 Poročila (Lj) - 16.30 30. Športno prvenstvo JLA - Maribor 77 - Atletika - prenos za JRT II (Lj) - 17.45 Dekliški most - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenki gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Rubežniki, barvna nadaljevalka, TV Sarajevo (Lj) - 20.45 Propagandna oddaja (Lj) - 20.50 Proslava v Črnomlju, koncert (Lj) - 21.15 Dušan Džamonja - barvna oddaja (Lj) - 21.40 TV dnevnik (Lj) - 21.55 Športni pregled (Zg)

PONEDELJEK, 4. JULIJA: 8.10 Poročila (Lj) - 8.15 Republiška zborov - 2. del barvne oddaje (Lj) - 8.45 V novi svet odrasčajo slovenskih pionirjev v

poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš gost. 16.00 Vrtljak. 18.05 Mesta prijatelji. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Mihe Dovžana. 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 2. JULIJA: 8.08 „Odgovoren sem samo svoji partiji“. 8.45 Iz naših studiev. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Mladina poje. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - Ludvik Strobl: Skrajni roki za izkop semenskega krompirja. 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Kaj vam glasba pripoveduje. 14.25 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 S knjižnega trga. 16.00 Vrtljak. 18.45 Zabaval vas bo ansambel Atija Sossa. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Francija Puharja. 20.00 Sobotna glasbena panorama. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 3. JULIJA: 8.07 Radijska igra za otroke. 8.48 Skladbe za mladino. 9.05 Se pomnite, tovariši? 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 16.00 Radijska igra. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Jugoslovanski umetniki pred

mikrofonom. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Plesna glasba za vas...

PONEDELJEK, 4. JULIJA: 8.07 Praznična matineja. 9.05 Prvi koraki v novi šoli. 9.20 Koncert zborov cecilbanov RTV Ljubljana. 10.05 Utrpi in videnja velikih dni. 11.05 Mladi na poteh revolucije. 11.25 „Kdo pa so ti mladi fantje“. 13.20 Srečanje slovenskih pihalnih orkestror. 14.05 Emelj življenja je boj. 15.15 Bodrila nas je vesela pesem. 17.05 Matere herojev pripovedujejo. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Dobri znanci. 20.00 Poletni kulturni vodnik. 21.30 Glasba iz baleta „Zica“. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ples in razvedrilo.

TOREK, 5. JULIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani. 9.30 Mladi koncertant. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Poletni promenadni

SREDA, 6. JULIJA: 16.20 Nogomet Argentina : Jugoslavija - posnetek iz Buenos Airesa (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Ne prezrite! (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 J. Gotovac: Ero z onega sveta, odlomki iz opere (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: 27. linija (Lj) - 22.10 Propagandna oddaja (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj) - 22.30 Včeraj, danes, jutri: ZRN, barvna oddaja iz cikla Evropa v naših rokah (Lj)

ČETRTEK, 30. JUNIJA: 16.30 30. športno prvenstvo JLA - Maribor 77 - rokomet in odbojka - prenos (do 17.30) (Lj) - 17.30 Profesor Baltazar - barvna risanka (Lj) - 17.40 Pustolovci - barvna serija (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 A. E. Greidanus: Zugo in njegova senca - II. del (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Svet v letih 1900-1939, dokumentarna serija (Lj) - 21.00 Mednarodna obzorja: Italija (Lj) - 21.50 Filmski pregled s 30. športnega prvenstva JLA - Maribor 77 (Lj) - 22.05 TV dnevnik (Lj).

PETEK, 1. JULIJA: 14.00 Wimbledon: Tenis, finalna tekmovalnja ženska posamezno in moških parov, prenos (do 16.30) (EVR) - 16.30 30. športno prvenstvo JLA, Maribor 77 - prenos (Lj) - 17.30 Pisani svet (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Regionalna arhitektura Makedonije (Lj) - 18.45 Brigadirski TV studio Sa) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) -

Koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti - Franc Janež. Skrb za ptičji rod v gozdovih. 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 16.00 Vrtljak. 18.05 Poletni sprehod z našimi solisti. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Silva Štingla. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.14 Zvočne kaskade. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 6. JULIJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ob lahki glasbi. 9.40 Zajopimo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po svetu glasbe. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Julija Smole: Nova šibka podlaga za češnje. 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvrih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Loto vrtljak. 18.05 Utrinki iz svetovne, slovenske in jugoslovanske zborovske glasbe. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa. 20.00 Glasbeni večeri RTV Ljubljana. 22.20 S festivalov jazz. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

SOBOTA, 2. JULIJA: 17.35 Obzornik (Lj) - 17.50 Mozaik (Lj) - 17.55 Ko je kraljevala komedija - film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenki zunanje-politični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Dekliški most - barvni film (Lj) - 21.30 Propagandna oddaja (Lj) - 21.35 TV dnevnik (Lj) - 21.50 Filmski pregled s 30. športnega prvenstva JLA - Maribor 77 (Lj) - 22.50 TV dnevnik (Lj).

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE
V času od 11. 6. do 18. 6. 1977 so v brežiški porodnišnici rodile: Olga Kozole s Senovega - Marjana, Lijana Krejačič iz Bregane - dečka, Pavla Vegelj iz Boršta - Renato, Marija Lipar iz Blatnega - deklico, Nataša Lovše iz Krške vasi - Jureta, Marija Kunšek iz Trnovca - Slavico, Jasna Mikulič iz Samobora - deklico, Olga Lajuh iz Crna - deklico, Ivanka Klavžar iz Mrčinih sel - Antona, Silva Cirjak iz Sentlarija - Natašo, Vesna Tkalič iz Dolenjcev - Vinka, Marija Purkat iz Dolenje vasi - dečka, Marija Kožar iz Brežic - Lidijo, Vesna Zlodi iz Samobora - Nikolino, Milena Dušič iz Pišec - Gorazda, Stefica Šeketa iz Štrmca - deklico, Natalija Suhodolčan iz Sevnice - Stanka, Ana Belak iz Samobora - deklico, Božena Kušević iz Laduča - Denisa in Katica Pavuna iz Vukovega sela - Maria. CESTITAMO!

Odbor za medsebojna razmerja pri podjetju „KOVINAR“, Novo mesto, razpisuje prasto delovno mesto

ADMINISTRATORKE
(za določen čas)
Pogoj: končana administrativna šola.

Kandidatke so lahko začetrnice. Nastop službe takojj.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA ZADNIKA
z Uršnih sel

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znanecem in vsem, ki so sočustvovali z nami, ZB, GD, OOSMS Uršna sela, Železniški postaji Novo mesto, sindikalnim organizacijam, TVP, TSP Novole Straža, Novomontaži, vsem sodelavcem teh organizacij in Danetovim sodelavcem za podarjene vence. Posebno zahvalo smo dolžni gasilskemu društvu za vso pomoč, kakor tudi Francu Šobarju in Ivanu Logarju za poslovilne besede. Hvala sosedom, sorodnikom in znanecem za nesebično pomoč. Še enkrat iskrena hvala kaplanu Janezu za lepo opravljeni obred in vsem, ki ste nam stali ob strani, nam izrekli sožalje ter našega očeta v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Neutolajljivi: žena Marija, sinova Dani z družino, Milan z ženo, hčerki Zvonka z možem, Majda z Renatko, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

HELENA BLATNIK
iz Poloma pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanecem. Hvala vaščanom Poloma in Seča, Delikatesi Ljubljana, Inles Ribnica, bolnici dr. Petra Držaja, državnemu sekretariatu za notranje zadeve Ljubljana in hinjski LD „Lazna“ za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje in za tako številno spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se tov. Vidicu za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

Se enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoci: sin Stane in Zlata, sin Jože z družino, sin France z družino, sin Tone z družino in sin Ivan, hčerka Marija z družino, hčerka Anica z družino, hčerka Helena z družino, hčerka Joža z možem, vnukinja in vnuki, sestra Nežka in brat Anton.

Polom, Ribnica, Ljubljana, Višnje, 20. junija 1977

4

Janez trdina

ROŽE IN TRNJE

Tudi v drugih krajih ob vodah se nahaja povsod dosti žensk, ki to večje slovenske vasi in stoji poleg krotke tridesetimi leti znala plavati samo ena ženska in se ta ni bila rojena Mengšanka.

Kdor se giblje brez straha po globokih rekah, syvrti še laglje po gladkem plesišču, če se mu ne prepoveduje. Na Gorenjskem pred znala plesati. Na Dolenjskem se sučejo že mali otroci, da jih je veselje gledati. Ker se jemljo izuriti in kazati svojo umetnostno predko, ki je plesala na svatbi celo noč in je utrujena. Po dolgem vrtenju je posedela nekoliko

minut pa je začela skakati znova. To se ve, da se kaj takega ne more pohvaliti; v vsaki veselici je treba mere, posebno pa velja to zples. Marsikatera plesalka nežne dobe je plačala z življenjem nespametnost svojo in svojih staršev.

Skoraj se ne more misliti, kako zvedavi in zijalasti so dolenjski otroci. Ze mnoge reči to koristi: olajšuje jim učenje dela, pospešuje napredek šolski, bistri razum in spomin, jih seznanjuje z ljudmi in okolnostmi žitja in bitja. Ali jim po drugi plati tudi veliko škodi ta zijalost. Čemu bi moral vedeti otrok vse skrivnosti domače hiše in vasi in tudi še daljnih krajev? Tako znanje mu daje priliko, da se nauči opravljati bližnjega, raznašati po celi okolici napake, slabosti in stiske starejših, deloma sorodnih ljudi, katere bi moral spoštovati. Ker se občuje z njim tako prosto in „po domače“, ni čudno, da izve tako zgodaj vse razmere spolne. Dostikrat sem videl, kako nesramno se zvirajo vpriči ljudi male deklice, ali jih niso dosti svarili, ta in oni je včasih kaj zagodrnjal ali zavpil, toda tako šaljivo, da se niso menile za opomin. Pijanci kvantajo na vsa usta in otroci jih poslušajo. Sploh se mora imeti dolenjsko pijančevanje za poglaviti vir vsega pohujšanja nedolžne dece. Ali tudi trezni ljudje pazijo marsikdaj preslabo na svoje besede. Stara resnica je, da gorje otrokom, katerih starši so pijanci. Takih sirot se nahaja na Dolenjskem grozno veliko. Kar vidijo delati stare, skušajo kmalu tudi mladi. O poslih molčim, njihova nesramnost je nepopisna, neverjetna. Brezobzirno se pomenkovajo pred otroki o svojih in tujih grehih in grdobijah. Dečke pohujšujejo in zapeljujejo hlapci, deklice pa dekle in česar ne opravi

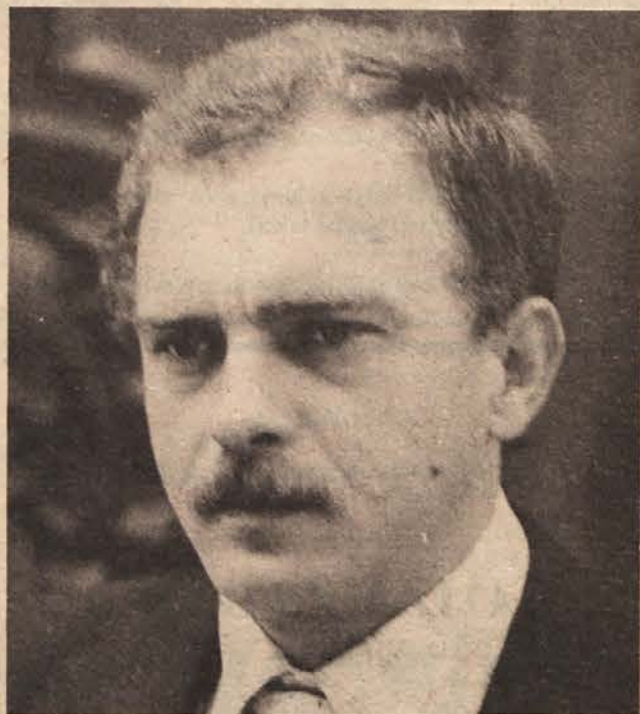
družina, dovršujejo najemniki, starejši sošolci, prijatelji in znanci. Včasih pretresajo že desetletne smrkolinke tako temeljito razne skrivnosti drugega stanu in poroda, kakor da čuje človek izurjene babice. Na Toplicah je pravil ljudem jezusovec, da je izvedel zagotovo, da se v tem kraju začne delati greh nečistosti že v šestem letu. Ženske so se spogledavale in rekle, da to ni mogoče. Ali ne verjamem, da bi bil govoril pater brez razloga, kajti ti može se povsod resno trudijo, da spoznajo napake kraja, kateremu so se namenili pridigati. Spolni nagon se zbujata tod dosti prej ko na Gorenjskem. Otroci pijo veliko vina, ki je glavno dražilo spolnih udov, tudi vnema kri presvobodno drugovanje dečkov in deklic. Več fantov mi je priznalo, da so izgubili nedolžnost, predno so še vedeli, zakaj so dvojni ljudje na svetu. Dve uri od Novega mesta živi učitelj, ki mi je priobčil svoje skušnje. Zdelo se mu je sumljivo, da je izgubilo toliko otrok zdravo lice in živost. Jel je paziti. Grede iz šole so tekli nekateri domov, drugi so zaostajali in se ozirali. Ko so mislili, da jih nihče ne vidi, so šinili v žito. Izmed sto učencev in učenek jih je zasačil čez trideset v grehu. Skoraj vselej je imela deklica več let od dečka. Nekateri teh revežev niso še dopolnili desetega leta, v trinajstem ni bil še nobeden. Začel je to sitno reč preiskovati in je našel, da so dečke večidel zapeljale deklice. V neki drugi duhovnjiki mi je pravil kaplan, da mu je znanih takih mladih grešnikov in grešnic kakih dvajset, ali zapeljivci so bili učenci, vendar so imele tudi tukaj deklice po nekaj let več od dečkov.

Jako pametna žena je rekla, da po tem, kar ve in sliši, ne more imeti nobenega dekleta za

devico, ki je prestopideseto leto. Zdi se ji kaj razumno, da govore Dolenjci „punca“. „Gorenjci žive veliko bolj pošteno, zato se pri njih nahaja dosti tudi odrasčenih devic, zato lahko pravijo „dekle“. Po našem jeziku je „dekle“ to, kar devica, punca je pa vsaka, ki ni bila nikoli omožena, če se je prav povajjala.“

Pravo terišče razuzdanosti so spašniki. Kaj sem opazil sam, sem že omenil. Mnogi drugi ljudje so mi potrdili take reči iz svoje skušnje. Če se nečejo razdeliti srenjska zemljišča iz gospodarskih vzrokov, bi se morala vsaj zbog nrvnosti. Pravljica govori o marsikateri božji poti, da se je prikazala mati božja „nedolžnim“ pastircem in jim razodela svojo voljo, da se ji postavi na tem kraju cerkev. Dolenjci majo z glavami in pravijo: „Vse drugo bi se moglo verjeti, ali nedolžnim pastircem se ni mogla prikazati Marija zato, ker jih nič ni.“ Oni tedaj dobro vedo, kaj se godi na paši, pa so vendar tako lahkomišljeni in sebični, da ne zadržujejo otrok doma zaradi borne krme, ki jo dobiva na spašnikih živina. Žrtve nečistosti se poznajo dostikrat že o prvem pogledu po bledem, velem licu, po vrtih, zaspanih očeh, po tresočem se, slabotnem truplu. Strahota je pomisliti, koliko se vidi takih otrok po mestih in na deželi. Vendar ne smemo soditi prehudo ali obupati. Res je sicer, da izgubi jako mnogo deklic svoj venec že pred trinajstim letom, ali je ravno tako resnično, da velika večina ostane neomadeževana do možitve in da marsikatera, ki je padla bolj iz nevednosti in radovednosti kakor iz pohotnosti, pride nazaj na pot poštenja in ga ne zgredi nikdar več.

Otročja leta so minila, punčka je postala punca, deklica dekle.

Kmet brez zemlje

Teško je reči, kaj in kje se je moralo prelomiti v duši Matjaža Falknerja, da je postal diplomirani inženir agronomije in strokovni učitelj živinoreje na kmetijski šoli Grm. Sam namreč pove, da se je z zemljo in živalmi v njegovem rodu nazadnje ukvarjal dedek, in še tega ni imel nikoli priložnost spoznati. Je pač v nenehni verigi življenja dedkova smrt prehitela vnukovo rojstvo.

Nekako samo od sebe pa se je zgodilo, da je imel mali Matjaž kot Krčan (meščan) nenavadno veselje do putk in zajčkov, do vseh živali. Krško na srečo še danes ni tako veliko mesto, da bi imeli v morebitnem živalskem vrtu ekskluziven oddelek za krave in konje. Na Dolenjskem še vedno živimo z naravo in zato Matjažu Falknerju – takrat je bil že gimnazijec – ob branju razpisa ljubljanskih fakultet ni bilo ravno težko sprejeti odločitve, da bo agronom.

Matjaž pravi, da je študiral počasi in zlagoma. Morda res, vendar je že kot študent dobil nagrado Prešernovega sklada, pred diplomo pa so mu ponudili, naj ostane na fakulteti.

V življenju so tudi na videz banalne stvari. Ena od njih je stanovanje. Matjaž ga je dobil pri kmetijski šoli Grm, od takrat je (ne zaradi stanovanja) „njihov“.

„Kot predavatelj živinoreje na kmetijski šoli,“ pravi Falkner, „imam pred očmi in v zavesti predvsem dvojje vodilo: človeštvo in zato tudi kmetijci in agronomi morajo vedeti, da je hrana strateška surovina, drugo vodilo pa je, da moramo mlademu človeku, ki je prišel na našo šolo z

„delno“ ljubeznijo do zemlje, živali in bodočega poklica, to ljubezen, ki je včasih tudi romantično neznanje, poglobiti. Sicer bodo zares ostali samo tako imenovani zagriženci. Vsaj danes je tako. Odnos družbe do kmetijstva je tudi odnos družbe do kmetijskega šolstva. Stvari gredo sicer na boljše, v vmesnem času pa le morajo biti ljudje, pedagogi, ki v šoli pripravijo do „cvetja“ vsak kalček, ki pokaže zanimanje do agronomije.“

In prav zato je Matjaž Falkner, inženir agronomije, ki je imel možnost za tako imenovano univerzitetno kariero, ponosen, da lahko mladim ljudem pokaže, kako se pomolze krava, kako se najbolje pospravi in shrani krma, vesel je, če ga z zanimanjem poslušajo o novem rodu pujskov. Matjaž je sejal znanja. Primerjamo ga lahko z našimi pradedi, ki so vedeli, da je treba za eno samo zdravo klico veliko zrnja. Če pa je klica zrasla, je bila obdelana in negovana z vso ljubeznijo.

Na koncu je treba dodati, da je v razredih grmske kmetijske šole vsako leto tudi pismena naloga. Delovni naloge je „Kaj menite o učnem načrtu, prijemih in metodah, o učitelju?“ Ankete ni treba podpisati, je anonimna. Za Matjaža Falknerja, ki uči na tej šoli komaj dve leti, je ocena enotna: „Strog, pravičen in veliko nas nauči“.

Tako vsaj nadobudni srednješolci, ki niti vnaprej ne vedo, da se na stara leta spominjamo samo učiteljev, ki so bili strogi, pravični ter nekaj vedeli.

MARJAN BAUER

„Gaudeamus“ so zapeli pred 60 leti

Na maturo iz avstro-ogrske vojske – Ženskam redni vpis onemogočen – Prva „vojna maturo“

Generacija za generacijo se z maturo poslavlja od srednješolskih klopi in odhaja bodisi naprej v šole, bodisi v službe. Spreminja se oblika mature, spreminja se svet, a spomin na vriskajočo radost maturantskega Gaudeamusa ostaja eden najlepših, kar jih tok življenja nosi s seboj.

Tudi generacija, ki je zrelostni izpit opravljala po šolskem letu 1916/17 na novomeški gimnaziji, se pravi pred celimi šestimi desetletji, se mature spominja svetlejših oči, pa čeprav je bil takrat svet v požaru svetovne vojne, čeprav so fanje prihajali pred profesorje iz avstro-ogrske vojske, ki je panično mobilizirala vse, kar je bilo sposobno prijeti za puško. To je bila generacija, ki

je z zrelostjo že morala zreti v oči podivjanosti človeštva, ki je morala kipeči zanos mladosti skriti pod uniforme, generacija, ki je krvavela še neizživeta.

Pretekli teden je 19 nekdanjih sošolcev praznovalo v Ljubljani 60-letnico mature, 6 pa jih je obiskalo še Novo mesto, kjer so si ogledali nekdanjo gimnazijo, Dolenjski muzej, Studijsko knjižnico ter druge znamenitosti. Mesto jim je prebudilo spomine na tiste čase, ko so se med seboj sošolci še vikali in ko ženske še niso mogle redno obiskovati gimnazije. Elza Kastelic je bila poleg Marlenke Segule edina ženska med takratnimi osmošolci, a še ona le kot privatistka. Na predavanjih je lahko le hospitirala, niso pa je sprševali ne redno ocenjevali. Spomnili so se profesorjev: dr. Aznana, Germa, Škerija, dr. Kelemine, Hladnika in drugih, domislili so se mnogih

podrobnosti, ki jih v svojih srcih povezujejo z mladostjo in šolo, in četudi spadajo med prve vojne maturante, so bili Tone Drganec, Metod Dular, Elza Kastelic, Robert Kastelic, Jože Medic in Drago Švajger v petek, 24. junija, v mestu svoje mature nasmejani in srečni ob srečanju s spomini.

MIM

PRED HIŠO UMRL

22. junija popoldne je 23-letni Peter Špiler iz Stolovnika pri Krškem umrl pred domačo hišo. S traktorjem je hotel nekaj prepeljati od kleti do hiše, na blatni in mokri cesti pa se je traktor prevrnil in pod seboj pokopal voznika. Bil je na mestu mrtev.

PRED HRAMOM UČENOSTI – Za 60-letnico mature so nekdanji maturanti obiskali Novo mesto, kjer so si med drugim ogledali tudi Studijsko knjižnico.

NAD 1.300 KRESOVALCEV

Peto mokronoško kresovanje v soboto je minilo v tradicionalno dobrem vzdušju. Od blizu in daleč se je to lepo poletno noč nabralo nad 1.300 obiskovalcev. Ljubljanskega baleta zaradi drugih obveznosti v Križankah sicer ni bilo, vendar je bilo vseeno prijetno. Vrzel so skušali zapolniti domačini. Novi ansambel Amidi, ki se lepo uveljavlja, je lahko dodal nekaj viž na glasbilih, ki so jim jih za to priložnost dobrodušno posodili člani Seplana iz Sevnice. Vsemu navkljub je uspel na prireditvev le priti tudi stalen gost – Krjavelj, čeprav je že hudo slabo kazalo. Na kresovanje bi bil skoraj zamudil, toliko se je namučil z iskanjem kozice, ki je končala na sindikalnem raznju. Obiskovalci so bili, kot vse kaže, zadovoljni s strežbo. Za najbolj vročekrvne je skrbel bar vse do četrte ure, veliko plesišče je bilo prepolno srečnih parov. Prav gotovo jih bo večina še prišla v gostoljubni Mokronog.

KAM V SOBOTO ZVEČER?

NA PLES K „PRINOVCU“ V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH!

Postreženi boste z

- odojkom,
- jagnjetom in
- specialitetami na žaru.

Za prijetno vzdušje skrbi ansambel, ki vas bo zabaval od 19. do 24. ure.

Malomarnost, ki ni skromnost

Pred leti so v Črnomlju na pročelje neke hiše slovesno pritrili pomnik, ki trdi med drugim, da je Društvo novinarjev Slovenije živo že tri desetletja. Muhasta usoda je hotela, da je del plošče odpadel. Ob tem golem dejstvu se spomnimo na zgodbo o kovačevi kobili, ki da je vedno bosa. Novinarji torej niso dovolj poskrbeli za kos kamna, ki opozarja na socialistični začetek vse prej kot lahkega poklica. Žal ob vsem te ne moremo govoriti o prav nobeni skromnosti, gre namreč za čisto navadno malomarnost. Novinarsko.

Ali pa se nam morda zdi, da milijoni v več kot treh desetletjih napisanih vrst ne zaslužijo marmornate ploščice?

Za tri dni usahnila voda

Lokalni potres v okolici Soteske je povzročil, da je zajetje vodovoda začasno presahnilo – Dan prej je bobnelo

V vaseh okrog Soteske, v Dol. Polju, Gabrju ter v Gorenji in Dolenji Straži so se spletle razne zgodbe ob tem, ko so bili ljudje od 18. do 21. junija brez vode. Samo od sebe je 18. junija zjutraj presahnilo vodovodno zajetje, prav tako pa je čez tri dni voda začela sama od sebe teči, vendar veliko močneje. Ljudje so se spomnili, da so dan pred presahnitvijo okrog

17. ure slišali bobnenje v zemlji in nekateri so pomislili na potres. Bobnelo je le nekaj sekund. Nekateri so se takrat prestrašili, potem pa na dogodek pozabili.

Strokovnjaki Vodovoda iz Novega mesta so si ogledali teren in menijo, da gre pri začasni presahnitvi zajetja za naraven pojav. Prišlo je do lokalnih zemeljskih premikov, čemur bi lahko rekli lokalni potres. Na novomeškem območju je prvič prišlo do takega primera, drugod pa so se z njim že srečali.

Krajani imajo spet dovolj vode, le pred uporabo jo kuhajo, kakor so jim svetovali. Strokovnjaki bodo pojav v soteskostraškem predelu še spremljali.

STRELA UDARILA NA DVEH KONCIH

21. junija zvečer je strela udarila v skedenj Staneta Bahorja v Zorenjih v Beli krajini. Ogenj je zajel tudi kozolec, tako da je zgorelo vse seno, v nevarnosti pa sta bila tudi bližnji hlev in hiša. Gasilci iz Črnomlja, Dragatuša, Tribuč in Tanče gore so rešili hišo in hlev, medtem ko skedenju in kozolecu ni bilo pomoči: končala sta v plamenih, tako da je za 80.000 dinarjev škoda.

Dan kasneje pa je ob popoldanski nevihti udarila strela v gospodarsko poslopje Jožeta Zupančiča v Dolenji vasi pri Mirni peči. Tudi tu je zgorelo poslopje, večja količina sena in priključki za traktor. Ogenj so pogasili novomeški poklicni gasilci in prostovoljci iz Mirne peči. Škoda še ni ocenjena, je pa velika.

Gregorčiča je poznala

Spomini 90-letne učiteljice Anice Sedejeve

Na Prijateljevem trgu v Ribnici je dočakala 90-let življenja upokojena učiteljica Anica Sedejeva. Vsak dan jo vidimo, kako iz stanovarskega stolpca mimo krene na cesto na sprehod. Ko se prebija skozi skupine otrok, z dobrodušnim pogledom poboda razposajene mlade nogometnike in se niti ne jezi, čeprav nabija žogo prav pod njenim oknom.

Rojena 27. junija 1887 v Murniku v Goriskih Brdih, je študirala na učiteljski v Gorici. Zavedne Slovenke, pravi, smo se z nemškimi učiteljicami tuje steple, kadar so poniževalno govorile o slovenskih dekletih na zavodu. Najlepše spomine izpreveč kot 70 let pa ima na Simona Gregorčiča. Tedaj je v Solčevem domu v Gorici učil verouk.

„Vsi smo Gregorčiča spoštovali, vsi smo znali njegove pesmi na pamet, vsi smo jih peli. Pevnik je bil oblečen v kratko črna suknjo, počasno je hodil s palčko, obraz pa je imel tako žalosten in mil. Videti Gregorčiča srečati ga na ulici, zreti v njegovo lice, to je bilo za nas mlade zmeraj izredno doživetje. Tudi njegov poduhovljeni obraz zdaj živo nosim v srcu.“

Ko je v jeseni 1906 „slovenski slavček“ umrl, so bile vse tripe ne in šole v Gorici zaprte, italijanske. Tisti dan nisi videl človeka, ki bi imel suhe oči. Edino v bližnji Vrtojbi se je našel šolski upravitelj, ki prosvetnemu delavcem ni dovolil, da bi se udeležili žalnega spreveda skozi mesto. Jaz sem ga dočakala v Tolminu, kjer sem prav tedaj postopila prvo službeno mesto. Potem so ga pripeljali v Kobaru, kjer so ga ljudje imeli še posebno v časteh, saj je bil dolgo njegov prosvetitelj, vodil je tudi njegov pevski zbor. Zadnja pot se je proti pesnikovi rojstni hiši v Vrtno, kjer se je v pokopališču od kod je čudovit pogled na dolino Soče, pesnikova trpežna duša dokončno pomirila.

Leta 1915 je učiteljica Sedejeva zaradi soške fronte prišla v Ribnico in tam učila na določeni šoli vse do leta 1939, ko je odšla v pokoj. Gregorčičev žalosten mil obraz, ki ga tako živo imam v srcu, se zdi, da odseva tudi njenem licu. Mimo, razumoma, če opazuje vsakdanji življenjski razlog pod njenim oknom, stanovarski četrti ribniški pičev.

JANEZ DEBELAČ

VLAK JO JE POVOZIL

25. junija popoldne se je postajališču Loka pri Zidanu mostu zgodila huda nesreča. Oskrbovanka Trubančeva doma v Loki, 71-letna Teres Kločevšek, je šla čez prago trenutku, ko je pripeljal ekspresni vlak Beograd-Pariz. Strokovnjaki opozarjajo, da je vodja je žensko opozarjal zvočnimi signali, verjetno tega ni slišala. Vlak je Kločevškovo zadel in jo zmečkal, da bila pri priči mrtva.

NA ZAGI JE GORELO

23. junija popoldne je nastal požar na žagi, ki je last gospodarstva v Pogancih. Pregorela pa je električna instalacija, škoda je za 60.000 dinarjev. Ugotovite kajenje, da prišlo do kratkega stika.

Srečanje šoferjev in avtomehaničev

Združenje šoferjev in avtomehaničev iz Novega mesta je priredilo 10. julija družabno srečanje šoferjev in avtomehaničev v Skocjanu pri postaji Marinc. Samo za nekaj ur bo bogat srečolov, prijateljska beseda, izmenjava izkušenj in družabno vzdušje zameno težo stotin ton prepejanega bremena, hladne kanale in dia po bencinu.

PIŠITE O VSEM, KAR VAS ŽULI

Iz skrinjice so člani komisije za odpiranje skrinjic potegnili šop lističev.

„Naš direktor je navaden butec, ki se malo razume na vodenje delovne organizacije, bolj pa na odojčke, babe in dalmatinska vina,“ je pisalo na prvem lističu, da so se člani komisije za odpiranje skrinjic zvili v smehu, eden od njih pa je rekel: „Gola resnica.“

„Našemu finančnemu direktorju bo treba dati z nogo, še prej pa mu kupiti računalnik s frnikulami, da ne bi bili osebni dohodki vedno napak izračunani, in to na škodo delavcev,“ je zapisala okorna roka na drugi listič.

„Tudi ta ni slaba,“ je rekel eden od komisije za odpiranje skrinjic.

„Ni malo vodilnih, ki se med službenim časom vozikajo naokrog po svojih opravkih, mi za stroji pa še na stranišče nimamo časa iti,“ je razodel tretji listič.

„Ta je zadel v črno,“ se je navdušil eden od komisije za odpiranje skrinjic.

„Kriv za to, da so nam vrnili Čehi petindvajset tisoč parov nogavic, je direktor izvoza, ki je založil nalog proizvodnji in smo poslali nogavice maja letos namesto novembra lani,“ je razkrinkal peti listič.

„Tako se piše!“ je tlesknil z dlanmi eden od članov komisije za odpiranje skrinjic.

„Tovariš Repič, direktor kurilnice, ogrevalnih in zračnih naprav, je bil meseca

maja osemnajst dni na bolniški, domala vsi pa smo ga videli zdravega in čilega, kako je spravljal pod streho bajto,“ je bilo z ihtavo pisavo napisano na šestem lističu.

„Na lastne oči sem ga videl,“ je pritrtil eden od članov komisije za odpiranje skrinjic.

„Šofer Volančič je zvozil direktorju TOZD za rdeče nogavice ves material za gradnjo vikenda na Zeleni gori, in to na stroške naše delovne organizacije,“ je nekd napisal na sedmi listič.

„Sem si mislil,“ je rekel eden od članov komisije za odpiranje skrinjic.

„Direktor TOZD za zelene nogavice tovariš Nogačnik je častil trinajstega tega meseca v gostilni pri Treh kegljih

tašče, tasta, njeno sestro in pet prijateljic z Gorenjskega s pomočjo naročilnice,“ je bilo napisano na osmem, poslednjem lističu.

„Ta je pa krepka!“ se je začudil eden od članov komisije za odpiranje skrinjic.

„In kaj sedaj?“ je vprašal drugi član komisije za odpiranje skrinjic.

„Kaj sedaj? Nič. Sami ste videli, da so bili vsi lističi brez podpisa, na anonimnost pa ne moremo reagirati. Res pa je, da lahko najamemo strokovnjaka, ki bo razvozal, kateri strahopetci se skrivajo za napisano vsebino.“

In so zaklenili skrinjico, na kateri je pisalo, naj delovni ljudje pogumno napišejo o vsem, kar jih žuli.

TONI GAŠPERIČ